

Emotiu homenatge sacerdotal al Dr. Torras i Bages i acció de gràcies pel Concili

«Fidelitat a l'Evangelí i a Catalunya»

Convocats pels bisbes de Catalunya, el dilluns 25 de novembre s'aplegaven a Montserrat uns 700 preveres i diaques de les vuit diòcesis catalanes en una històrica jornada sacerdotal per homenajar la figura del Dr. Torras i Bages i donar gràcies a la Mare de Déu per la recent celebració del Concili Provincial Tarraconense. S'entrellaçaven així l'esguard envers el nostre passat i la voluntat de construir el nostre futur. Torras i Bages és una figura senyera de l'Església catalana que ens estimula a perseverar en la fidelitat a les nostres arrels cristianes i a progressar en la nostra vocació evangelitzadora. Mons. Torrella clausurava animós la jornada amb aquestes paraules: «Perseverem amb fidelitat a l'Evangelí i a Catalunya.»

Més informació a pàg. 10

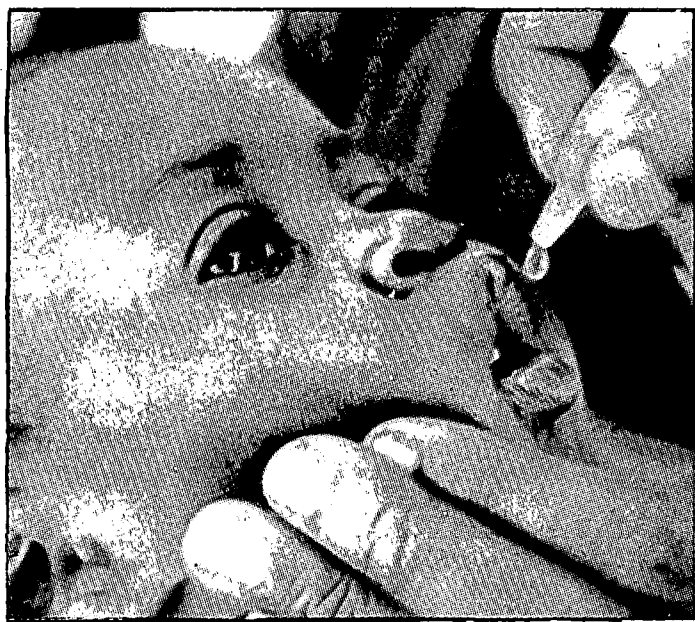

Anàlisi d'una crisi anunciada

Tensió entre el Vaticà i la Unicef

La notícia va saltar a primer pla el 4 de novembre passat, quan l'observador permanent de la Santa Seu davant l'Organització de les Nacions Unides va donar a conèixer un comunicat on s'anunciava la decisió del Vaticà de suspendre la seva contribució anual al Fons de les Nacions Unides per a la Infància (Unicef) a partir del 1997. La polèmica esclata i les opinions es divideixen. Davant les acusacions de la Santa Seu, Unicef va replicar que no dóna suport a l'avortament. La decisió vaticana ha estat criticada per uns i lloada per altres. El professor Ruiz Giménez creu que es podria haver plantejat d'una altra manera.

Informació i anàlisi a pàg. 5

8 Entrevista a Jordi Turull, gerent de l'Incavol

13 Celebrades les IV Jornades de Pastoral Penitenciària

20 L'escriptor Masson i replica Hans Küng

Editorial

En el dia de la Puríssima: ser, abans que fer

La festa de la Puríssima, gairebé al mig de l'Advent, és el llindar del Nadal. Així el calendari litúrgic, vell pedagog, ens ofereix una al·legoria del lloc de la Mare del Crist en la història de la salvació: estel del matí, porta feliç, signe, poncella...

El dia de la Puríssima celebrem la gratuïtat. No pensem tant en el que Maria fa, com en el que Maria és: plena de gràcia, immaculada, beneïda entre totes les dones. Contemplem el do de Déu en ella. I per ella descobrim el do, la benedicció de Déu en nosaltres.

Sovint concentrem tota l'atenció en allò que fem... en allò que hem de fer. Ens preocupa menys allò que som, allò que hem de ser.

No és que no tinguin importància les nostres obres: «Els coneixereu pels seus fruits», diu el Senyor (Mt 7,16). Però els fruits vénen del ser de l'arbre: «Tot arbre bo dóna bons fruits i l'arbre dolent dóna fruits dolents» (ibídem, 17). El pensament de Jesucrist prioritza sempre el ser: no el preocupa que la massa sigui insípida, sinó que ho sigui la sal; no s'entreté a ponderar l'espessor de la fosca, sinó que demana que la llum resplandeixi (Mt 5,13 i seg.). Nosaltres solem pecar de moralistes, de pragmatistes, d'immediatistes: voldríem fruits, prediquem

sobre els fruits, renyem els qui no en donen de bons... en lloc de treballar l'arbre. Critiquem la insípidesa de la societat i la seva foscuria, més que no ens examinem sobre la nostra qualitat de llum i de sal en Crist.

Ens és bo de contemplar Maria Immaculada i, si més no en aquesta festa, deixar en segon terme allò que fem o ens cal fer, i centrar-nos en allò que som i ens cal ser més. Tot, al capdavall, ve del fet que el Déu que salva ha mirat la petitesa de Maria i la nostra. Ella va deixar mirar-se en aquella petitesa ben assumida i en ella el Totpoderós va obrar meravelles (Lc 1,46 i seg.). És aquest el model a seguir. Un model que ens allibera de l'aspror i de la frustració del pur voluntarisme i ens situa en la joia de la gràcia.

Tant de bo el nostre món que anhela fruits de pau i de justícia descobreixi l'únic arbre que els dóna...

Tant de bo els cristians que volem una Església ben evangèlica ens adonem, sobretot, que, com Maria, hem trobat gràcia a la presència de Déu i no tinguem por (Lc 1,30)...

Tant de bo els sacerdots i els religiosos i religioses es defineixin ells mateixos menys per la diversitat de les seves funcions —de funció ve funcionari— i més per la unitat del seu ser, la seva consagració.

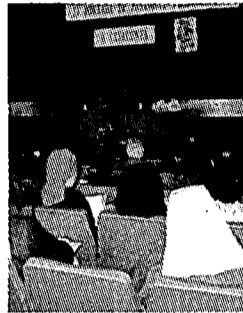
Mare Puríssima, pregueu per nosaltres.

Sumari

8

Entrevista a Jordi Turull, gerent de l'Incafol

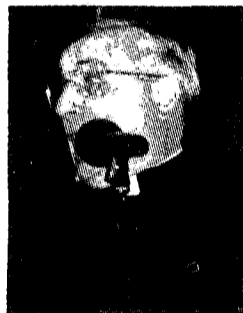
13

Celebrada la IV Jornada de Pastoral Penitenciària de Catalunya

20

L'escriptor Messori replica Hans Küng

31

Assemblea general de Minyons Escoltes i Guies de Sant Jordi de Catalunya

32

Homenatge a Enric Mañosas, «un gran cristià, un home bo»

CATALUNYA CRISTIANA

Direcció: Mn. Manuel Valls i Serra

Coordinació: Josefina Picas i Pauné

Redacció: Glòria Carrizosa, Miquel Àngel Codiña, Francesc Gamissans, Núria Oriol, Marta Puyol, David Vidal

Assessorament lingüístic: Meritxell Cucurella Jorba

Col·laboradors: Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Rosa Collrell, Miquel Estradé, Guillem Farré, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Justo López Melús, Jaume Mora, Josep Nadal, Francesc Nicolau, Francesc Riu, Pere Saumell, Pere Tena, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Corresponsals: Miriam Diez, GIRONA; Jaume Montaña, LLEIDA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA

Fundadors: Mn. Joan Jarque i Jutglar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

Edició: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

President del Patronat per delegació: Mons. Joan Carrera i Planas

Redacció, administració, publicitat i promoció: C/ Puiggarí, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 490 59 88, Fax 490 20 35 - Internet: Catcris@idgrup.ibernternet.com

Gerència: Jaume Viñals i Rovira

Publicitat: Magda Revetllat i Barba

Promoció: Jordi Baig i Juncosa

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado i Minguez

Impressora: Publiagraf, S.A.L. Passatge Valeri Serra, 30 08011 BARCELONA - Tel. 454 16 30 / 17 77 - D.L.B. 14.387/79

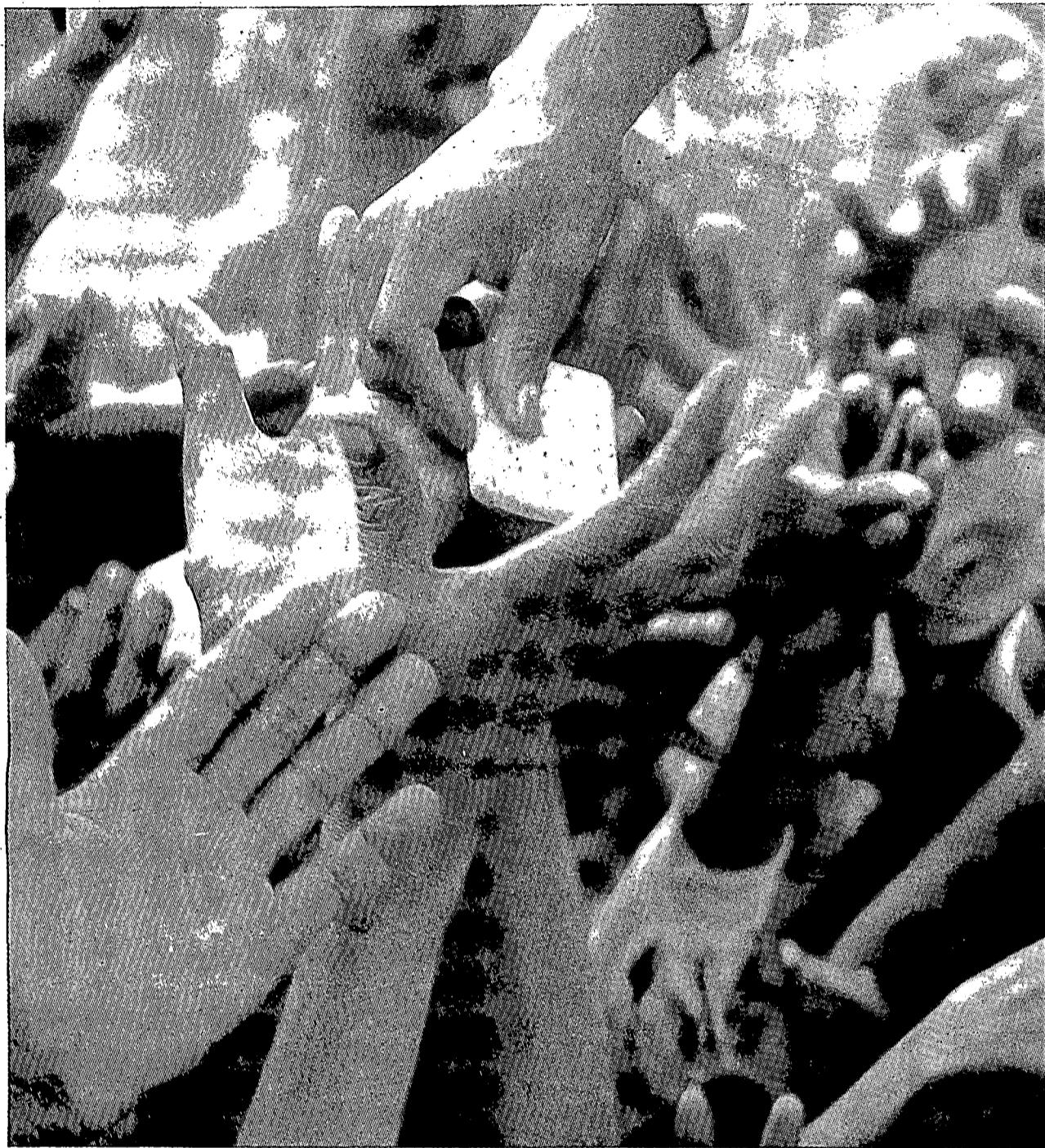
Difusió controlada per

MEMBRE DE LA UCIP
MEMBRE DE L'APPEC

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.880 ptes.
Reste d'Europa: 20.384 ptes.
Amèrica i Àfrica: 25.584 ptes.
Àsia i Oceania: 36.504 ptes.

Tragèdia i vergonya

La revista francesa *Paris Macht* publicava en una de les seves últimes edicions aquesta fotografia que dona fe del més terrible enemic dels refugiats ruandesos: la fam.

Tragèdia per als pobres ruandesos hutus que han d'anar pelegrinant per terres estrangeres sense poder arrelar enlloc. Una part dels refugiats al Zaire han aconseguit arribar a la seva terra, venent dificultats naturals sens nombre, venent també la por de tornar a casa seva, al seu país, dominat per l'ètnia contrària, la tutsi... malgrat la bona disposició del govern de Kigali de no actuar contra ells si no és en el cas de responsables de les matances de 1994, cosa que en el fons és molt difícil d'aclarir.

Però el que sí que es fa clar, és la vergonyosa discussió sobre la conveniència d'enviar una força d'interposició per fer que l'ajut humanitari arribi a qui va destinat. I, segons sembla, la cosa va per llarg. Perquè el que està en discussió no és ni la salut ni la fam dels refugiats. És la distribució de les zones d'influència al cor de l'Àfrica. El que interessa als Estats Units, per exemple, és desplaçar definitivament França i Bèlgica d'aquells territoris. I, anant més enllà, eliminar-les també del Zaire, i així aconseguirien una franja d'influència americana que aniria des de l'Índic a l'Atlàntic. Perquè en aquesta franja hi ha molta riquesa, sobretot al Zaire, per explotar. I aquest és l'únic interès dels Estats Units. No tardarem pas gaire a veure'n la realitat.

Per això és una vergonya per a tots els occidentals que hagin permès el drama dels refugiats ruandesos, que ni han pogut alleugir les organitzacions no governamentals que tan abnegadament hi han actuat, i que en bona part han hagut d'abandonar la missió que generosament s'havien imposat.

L'ànsia de poder és incorregible. És el gran pecat dels homes del qual mai no s'han penedit.

Oriol Camps

Nova era de relacions diplomàtiques entre els Estats Units i la Xina

Manila va ser la seu de la quarta cimera del Fòrum de Cooperació Econòmica d'Àsia-Pacífic (APEC), la regió comercial més dinàmica avui dia del món, en la qual els seus 18 estats membres van arribar a diferents conclusions, entre elles, donar llum verda al pla nord-americà de liberalització dels mercats en el camp de la tecnologia de la informació. Els caps d'Estat i de Govern dels països que formen part de l'APEC van remarcar en la declaració final d'aquesta assemblea anual la necessitat d'aconseguir una

més gran flexibilitat en el sector dels productes informàtics perquè, des d'ara i fins a l'any 2000, s'eliminin progressivament els drets de duana. També van acordar permetre l'admissió de nous membres a partir de 1997.

Però una reunió bilateral celebrada a la capital de Filipines pels mandataris nord-americà, Bill Clinton, i xinès, Jiang Zemin, paral·lela a la cimera de l'APEC, es va convertir en la notícia principal de la jornada. Van decidir l'obertura de negociacions entre els

Estats Units i la Xina per a un acord de seguretat que prohibiria a totes dues potències dirigir míssils nuclears als seus respectius territoris. Això comportarà, sens dubte, una nova era de relacions diplomàtiques entre Washington i Pequín. Recordem que els EUA ja van signar un pacte semblant amb Rússia el gener de 1994.

Els dos líders van confirmar que intercanviaran visites oficials el 1997 i 1998. La visita de Clinton a Pequín serà la primera d'un president nord-americà a la capital xinesa d'ençà que van tenir lloc els violents fets a la plaça de Tiananmen. Bill Clinton també va fer al·lusió a la necessitat que la Xina progressi en el terreny del res-

pecte dels drets humans i aprofiti l'oportunitat històrica de construir un nou període de cooperació. Un altre dels temes tractats va ser el referent a la situació a la península coreana. En aquest sentit, Jiang Zemin es va comprometre a participar en la renegociació del tractat de pau entre les dues Corees. Des de Manila els dos mandataris van fer una crida a Corea del Nord per tractar de reduir la tensió a la zona i per evitar incidents com el del submarí que va entrar en aigües sud-coreanes fa uns mesos. Un pas important per posar fi a la dissuasió nuclear internacional.

Miquel Àngel Codina

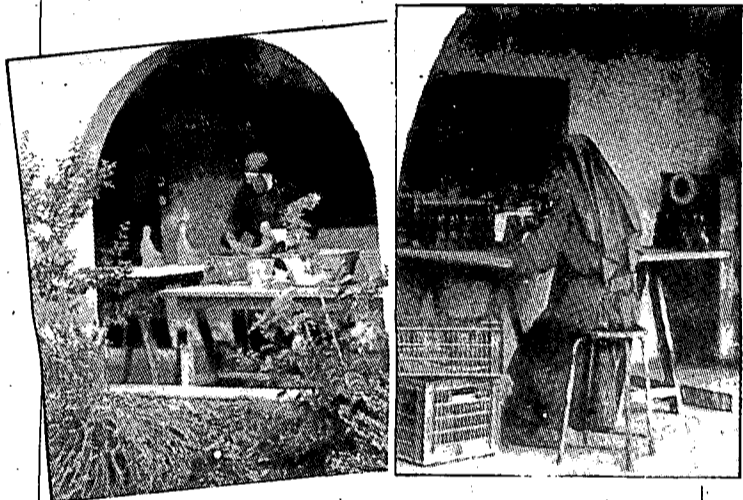
Ara ve Nadal!

Per això us convidem a...

Visitar la nostra exposició i
 adquirir-hi

*Figures de pessebre,
 imatges i altres objectes
 d'artesanía*

dels obradors monàstics
 de les Germanetes de Betlem

i us oferim també un llibre excepcional

*«Zui és Déu,
 segons la meua fe... que és
 la fe de l'Església»*

escrit per Roser Artigas,

una dona molt activa que treballa amb
 molta cura per a unes missions de l'Índia;
 els guanys d'aquest llibre seran destinats
 precisament a la missió de Guàjerat.
 Us convidem, doncs, a col·laborar-hi

Del 2 de desembre al 4 de gener,
 d'11 a 1 i de 5 a 7 de la tarda.

En col·laboració amb LA FORMIGA D'OR

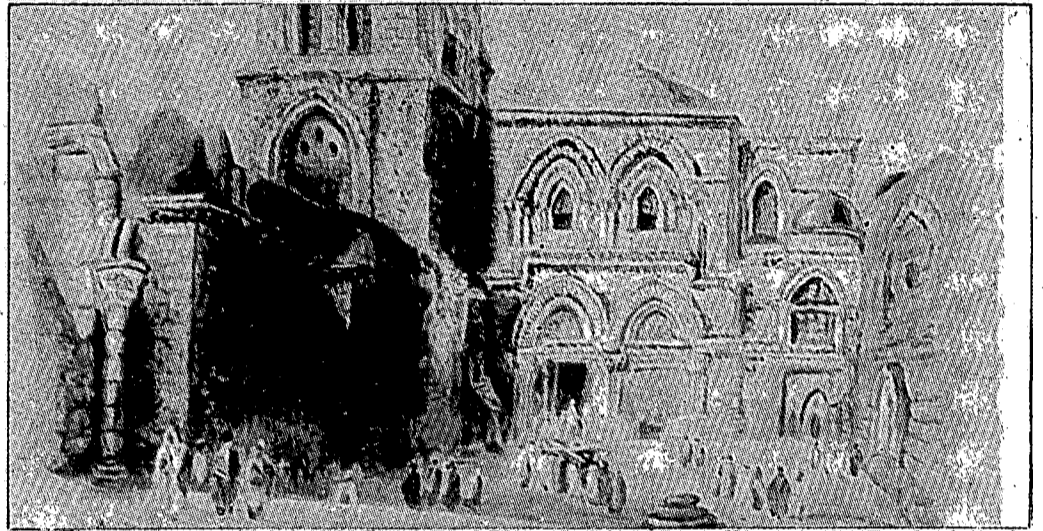
AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA
 Pl. Urquinaona, 11; 3. 3a A - 08010 Barcelona

Pelegrinatges i viatges

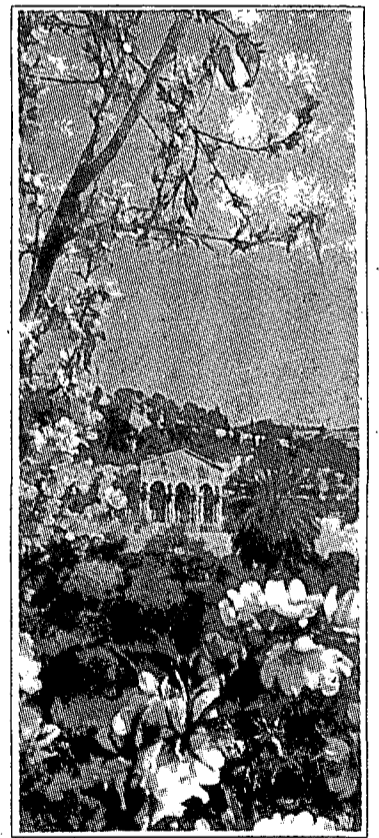
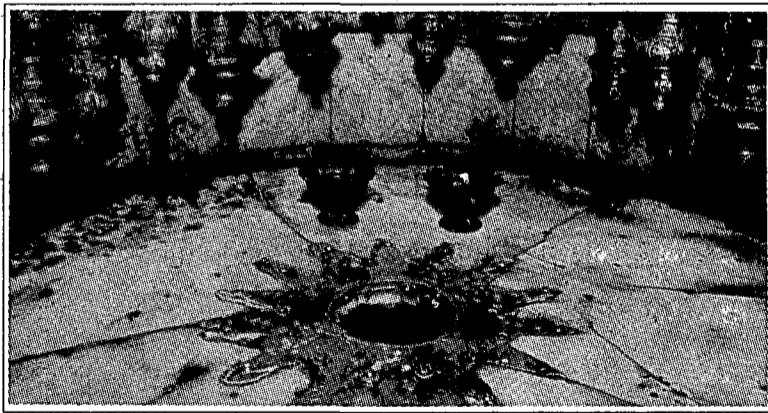
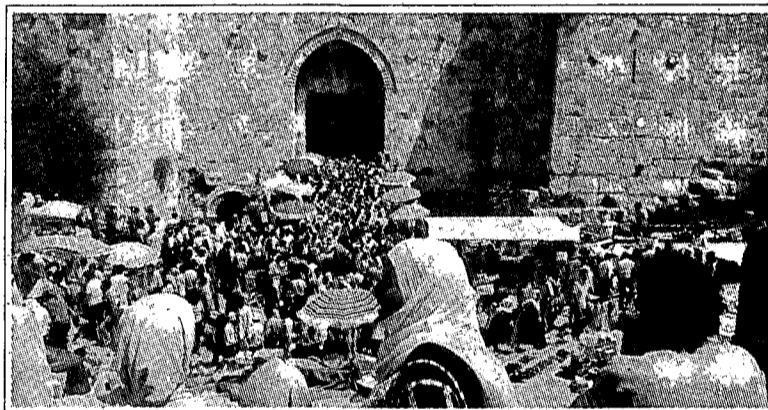
Una proposta molt interessant

53è PELEGRINATGE A TERRA SANTA

Del 27 de desembre al 3 de gener

**UNA MANERA, LA MÉS EXCEL·LENT DE VIURE EL NADAL:
 ANAR A CONÈIXER EL PAÍS DE JESÚS**

Feu-vos «Pelegrins de la Paraula» venint a la Terra de Jesús com
 a Amics de Catalunya Cristiana.

Després d'això, llegir l'Evangelí o escoltar la Paraula de Déu
 us farà tot l'efecte d'una Bíblia il·lustrada.

AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

G.C. 612

DEMANEU INFORMACIÓ

Per telèfon, per correu o bé personalment a l'Associació
AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA
 Plaça Urquinaona, 11, 3r 3a A - 08010 BARCELONA
 Telèfon: 301 37 18 - Fax: 302 32 64

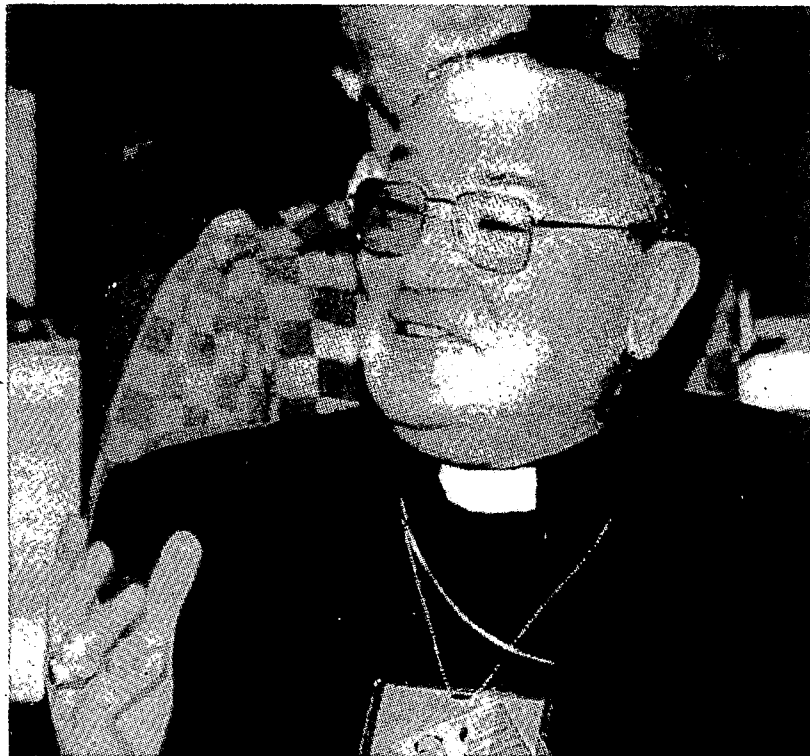
El Vaticà i Unicef, rerefons d'una polèmica

La notícia va saltar a primer pla el 4 de novembre passat, quan l'observador permanent de la Santa Seu davant l'Organització de les Nacions Unides, l'arquebisbe Renato Martino, va donar a conèixer un comunicat on s'anunciava la decisió del Vaticà de suspendre la seva contribució anual al Fons de les Nacions Unides per a la Infància (Unicef) a partir del 1997. Aquesta decisió ha causat inquietud i tristor en alts càrrecs d'Unicef, com ara Joaquín Ruiz Giménez, president a l'Estat espanyol d'aquest organisme, el qual reitera la seva disposició a mantenir, continuar i aprofundir un diàleg amb la jerarquia espanyola, «i si cal, preconitzar que els òrgans superiors d'Unicef a Nova York mantinguin un contacte directe amb la màxima jerarquia eclesiàstica de l'Església catòlica».

«El Vaticà retreu a Unicef la seva política favorable a la contracepció i a la legalització de l'avortament», va explicar Mons. Renato Martino, perquè «no ofereix comptabilitat dels fons donats per a activitats específiques de protecció de la infància, ha participat en la publicació d'un manual de l'ONU en el qual es promou la distribució d'avortius a les dones refugiades, i ha promogut canvis en la legislació internacional relativa a l'avortament». De la mateixa manera, va afirmar que la Santa Seu «ha tingut notícies d'empleats d'Unicef que distribueixen anticonceptius i n'aconsellen l'ús».

El tall de les ajudes és el desenllaç d'una història de desmentiments i ambigüitats per part d'Unicef. Durant anys, el Vaticà ha afegit a l'aportació que fan els catòlics uns ajuts simbòlics (2.000

dòlars l'any 1996). En els darrers anys, un canvi en l'orientació de l'organització, considerat ambigu pel Vaticà i contrari als ensenyaments de l'Església i als fins primigenis d'Unicef, va motivar una denúncia de la Santa Seu. El Vaticà decidí aleshores limitar la seva contribució a programes específics a favor dels infants, per assegurar que els seus donatius no es farien servir en el control de la natalitat, i també per donar un toc d'atenció a Unicef. La direcció d'aquest organisme va negar les acusacions i assegurà que no participaria en programes antinatalistes. Tanmateix, segons Mons.

Mons. Martino afirma que el Vaticà té proves que demostren que Unicef està involucrada en activitats a favor de l'avortament.

Martino, les promeses no s'han acomplert, i «la nova implicació d'Unicef ha obligat la Santa Seu a fer aquest pas».

C.C.

Anàlisi d'una crisi anunciada

Quan ha retirat la seva contribució econòmica a Unicef, el Vaticà no ha negat que aquesta organització faci coses bones a favor dels infants. El que rebutja són les seves activitats en matèria de política demogràfica, alienes a la seva finalitat original de servei a la infància. Davant les acusacions de la Santa Seu, Unicef ha replicat que no dona suport a l'avortament. Afegeix que va a favor de la planificació familiar, tot i que diu que no finança programes d'aquesta mena. Ara bé, és estrany que no ho faci, si tenim en compte l'opinió que expressa sobre aquests programes.

El 1994, any de la Conferència del Caire sobre la població, l'informe anual d'Unicef sobre l'estat mundial de la infància es referia de manera especial als problemes demogràfics. El seu enfocament de la relació entre població i desenvolupament coincidia amb el del Fons de les Nacions Unides per a la Població (FNUAP), una agència que va voler utilitzar la conferència per aconseguir un suport internacional al control de la natalitat i a la legalització de l'avortament.

La població com a problema per al desenvolupament

L'informe d'Unicef sostenia que «la

principal amenaça per als mil milions d'habitants més pobres del món procedeix de la interacció entre la pobresa, el creixement de la població i la deterioració del medi ambient». La seva anàlisi mantenia que «el creixement de la població tendeix a reforçar la pobresa, i la pobresa tendeix alhora a reforçar el creixement de la població», i tots dos factors contribueixen a la deterioració del medi ambient.

Enfront d'aquesta perspectiva, hi ha altres anàlisis que indiquen que la població és solament un factor més dins del problema del desenvolupament, i que la seva incidència positiva o negativa dependrà del conjunt de condicions políti-

ques, econòmiques i socials. Si no, no s'entendria per què entre els països més pobres n'hi ha de molt poc poblats i entre els més desenvolupats n'hi ha amb una alta densitat de població, atès que la varietat de situacions és gran.

Igualment, la tesi que hi ha una relació directa entre creixement de la població i danys al medi ambient es troba ben lluny de ser admesa per tots els especialistes. De problemes ambientals, se'n poden esdevenir en contextos molt diferents. Però és prou clar que l'impacte del ciutadà mitjà dels països rics sobre el medi ambient global (en termes de consum d'energia i de matèries no renovables, d'emanacions de diòxid de carboni, etc.) és molt superior al d'un ciutadà de l'Àfrica subsahariana. I també passa, com s'ha vist a Europa de l'Est, que la deterioració del medi ambient pot coincidir amb l'estancament de la població.

Forçar la planificació familiar

A l'informe d'Unicef d'aquest any, la planificació familiar es presenta com «un

dels mitjans més potents» per interrompre l'espiral de pobresa-població-danys al medi ambient. Per subratllar el que ha comportat l'avenç dels tres últims decennis en aquest camp, se citen paraules del director de la Federació Internacional de Planificació Familiar (IPPF), un dels grups de pressió més actius a favor de controlar la natalitat i a favor de l'avortament.

Malgrat aquests progressos, l'informe assenyala que les enquestes demogràfiques «han revelat que en gairebé tots els països en desenvolupament continua existint un nivell molt alt de demanda de planificació familiar». Adverteix que n'hi hauria prou amb duplicar la despesa actual per aconseguir que la planificació familiar estigués a l'abast de totes les parelles, abans d'acabar aquesta dècada. Lamenta que l'ajut internacional per aquest objectiu no hagi augmentat en termes reals des de fa uns vint anys, per bé que considera positiu que els EUA hagin reprès el seu suport al FNUAP, «la principal organització internacional de-

dicada a la cooperació en matèria de planificació familiar». Cal tenir en compte que, sota les presidències de Reagan i Bush, els EUA va deixar de finançar el FNUAP, perquè incloïa l'avortament en els seus programes de control de la natalitat i estava involucrat en la política demogràfica xinesa, on s'imposava la política del fill únic fins i tot amb avortaments forçats.

Per tal de saber si Unicef es dedica a finançar directament programes de planificació familiar caldria conèixer la seva comptabilitat, però no hi ha dubte que aquesta meta li sembla important: «La manca d'una resposta adient per assolir

una meta tan evident, crucial i de cost assequible, constituirà una mostra patent que els actuals sistemes i institucions polítiques no es troben a l'alçada de la tasca de fer realitat la gran transició», es diu en aquell informe.

Pel que fa a l'avortament, el Vaticà no ha dit que Unicef es dediqui a finançar-lo, sinó que «ha promogut canvis» per afavorir-ne la legalització. Evidentment, ningú no vol «promoure» l'avortament; el que es discuteix és si ha de ser permès o no per la llei.

Una dada significativa és que Unicef participa en el programa «Maternitat sense riscos» (*Safe Motherhood*), llançat el

1987. En aquest programa participen també, juntament amb l'Organització Mundial de la Salut, el Banc Mundial i el FNUAP, dues de les organitzacions antinatalistes més importants, com són el Population Council i la IPPF. L'objectiu declarat del programa no pot ser més lloable: reduir a la meitat el nombre de morts relacionades amb embarassos i parts l'any 2000. Els mitjans són més discutibles. Segons una nota informativa del Banc Mundial, la maternitat sense riscos que vol garantir aquest programa implica: «Planificació familiar per evitar embarassos no desitjats, serveis d'avortaments segurs per evitar les complicacions d'avortaments

no segurs...» (Nota informativa del Banc Mundial, G.06.8-93). És per això que diverses organitzacions provida han denunciat que entre els objectius d'aquest programa s'hi troba la legalització de l'avortament.

És possible que Unicef no comparteixi aquest objectiu. Però en això va del bracet amb organitzacions que, tant a la Conferència del Caire com a la de Pequín, van fer de la legalització de l'avortament una bandera. La retirada simbòlica de la contribució de la Santa Seu pot ajudar a fer que Unicef aclareixi la seva postura.

Ignacio Aréchaga

Tristor de Ruiz Giménez davant la retirada econòmica de la Santa Seu a Unicef

«Vida Nueva» publicava en el núm. 2.065 les declaracions del president d'Unicef a l'Estat espanyol, Joaquín Ruiz Giménez, sobre la polèmica de la retirada de l'aportació econòmica del Vaticà a la Unicef. «Catalunya Cristiana» en transcriu el més destacat.

Se'l veu trist per l'anunci que la Santa Seu retirarà l'any que ve la seva aportació —uns 2.000 dòlars simbòlics— a Unicef. Joaquín Ruiz Giménez manifesta que «els qui treballem a l'Unicef des de fa molts anys i hi posem tota la nostra il·lusió i el nostre esforç, pensant només en les nenes i els nens, en les seves mares, que pateixen tant en el món, ens ha produït inquietud, i d'alguna manera, tristor, la forma en què s'ha expressat el portaveu de la Santa Seu davant d'Unicef».

Assegura no estar sorprès «perquè fa quatre o cinc anys, quan vivia l'inoblidable director executiu d'Unicef James Grant, es va produir un indicati d'aquesta actitud. En una Junta Executiva vam tenir un debat sobre la qüestió, i per cert que el comitè espanyol, molt en contacte amb la delegació del Vaticà, va lluitar perquè es mantingués Unicef en el mandat de quan va ser constituïda, és a dir, una organització per salvar vides humanes de nenes i nens, i també de les mares, per ocupar-se del desenvolupament, per evitar que siguin víctimes d'explotacions, i dels impactes de la guerra».

«Allà —continua dient Ruiz Giménez— es va prendre la decisió que Unicef no participés en cap programa de pràctiques avortives, d'interrupció violenta de l'embaràs, a excepció dels casos d'avortament terapèutic, per malaltia o greu perill de la vida de la mare

Joaquín Ruiz Giménez fa una crida al diàleg entre la Santa Seu i Unicef.

«En primer lloc, es va acordar fórmules de caràcter preventiu, perquè en aquell moment teníem notícies terribles de la propagació vertiginosa de la sida en molts països i sobretot a l'Àfrica, on un 50% de la població ja estava contaminada.»

Joaquín Ruiz Giménez defensà que Unicef es mou en la línia de les encíclics *Casti connubii* i *Humanae vitae*. Perquè no hi hagués cap dubte sobre aquesta qüestió, en la principal revista d'aquest organisme, *El Progreso de las*

Naciones, «es va deixar molt clarament especificat aquest punt: no a l'avortament com a mitjà de planificació familiar i únicament intervenció en forma de planificació familiar que no tingués aquest caràcter». Segons ell, idèntica postura es va mantenir en la Conferència sobre Població del Caire i en la Conferència sobre la Dona de Pequín.

Una crida al diàleg

En aquesta línia, Joaquín Ruiz Giménez indica que «hauríem desitjat, almenys els que som catòlics, que s'hagués plantejat de forma diferent de com s'ha plantejat. Potser simplement amb una carta, una comunicació de la Santa Seu dirigida a l'actual nou director executiu d'Unicef, Carol Bellamy, hauria pogut originar un diàleg o una clarificació d'aquest punt. Si com es diu a la nota de Mons. Martino, se'n tenen dades fiables, doncs que es proporcionin aquestes dades, perquè tota persona, tota institució acusa-

da, té un cert dret a la defensa i a aclarir la seva part d'intervenció de responsabilitat o d'innocència sobre el que es diu.»

Insisteix en els principis d'Unicef que, primer, «rebutja per sistema i per principi l'avortament com a mitjà de planificació familiar».

Segon, «el que admet de planificació familiar és per mitjans naturals i com a molt amb mitjans preventius per evitar els contagis de malalties sexuals».

Tercer, «pel que fa a altres aspectes, com l'ús de contraceptius, és evident

que no els recomana directament, ni distribueix els medicaments o els objectes per evitar la concepció. El que sí que fa és educació sexual i preconitza un període de temps espaiat entre els naixements en els països on l'explosió de la demografia és tremenda».

En quart lloc, «evidentment creiem que no s'ha de lluitar contra l'explosió familiar per procediments de tipus avortiu, el que creiem és que s'ha de fer una pràctica políticococial de distribució de la riquesa perquè els nens que neixen no morin en la proporció que moren en els primers cinc anys, perquè neixen molts nens, alguns d'ells voluntàriament acceptats, altres realment no tan acceptats per la família. El que cal és que aquestes criatures puguin viure en plenitud, per això preconitzem una justícia social, una modificació de l'ordre socioeconòmic del món».

Finalment, «mentre això arriba, Unicef i altres ONG no tenim més remei que fer el possible per salvar aquestes vides».

Ruiz Giménez reitera la seva disposició a mantenir, continuar i aprofundir un diàleg amb la jerarquia espanyola, «i si és necessari preconitzar que els òrgans superiors d'Unicef a Nova York mantinguin un contacte directe amb la màxima jerarquia eclesiàstica de la nostra Església catòlica, especialment si és possible amb el cardenal Angelini i el Papa, perquè això es resolgui».

Mentrestant, Ruiz Giménez assegura que «Unicef i sobretot el comitè espanyol seguirà lluitant en l'ONU perquè es mantingui el principi del no a l'avortament i que la planificació familiar sigui respectuosa amb les consciències de cadascú».

C.C.

l'entrevista

BARCELONA.—L'Institut Català del Voluntariat (Incavol) ja fa quatre anys que funciona. El seu objectiu: potenciar i donar suport als voluntaris, calculen que n'hi ha 350.000 a Catalunya. La xifra és una de les més altes d'Europa, «la gent és solidària, malgrat que els mitjans acostumen a destacar una societat grisa

i egoista», afirma Jordi Turull, gerent de l'Incavol. Amb ell conversem amb motiu del Dia Internacional del Voluntari, el 5 de desembre, sobre els reptes de futur de l'Incavol: incrementar els cursos de formació i implicar els diversos sectors socials en el voluntariat.

Jordi Turull, gerent de l'Incavol

«Tothom té el seu lloc en el camp del voluntariat»

El gerent de l'Incavol afirma que volen promoure projectes de solidaritat amb diversos sectors socials.

—Com s'ha celebrat el Dia del Voluntari a Catalunya?

—La Generalitat de Catalunya, per mitjà de l'Incavol, ha volgut fer un acte de reconeixement i d'afirmació del voluntariat, de les entitats, de les associacions, etc. Ho vam celebrar al Palau de Congressos de Barcelona el 29 de novembre, en un acte en què es va lliurar el Premi Voluntariat 1996 per a projectes de promoció dels voluntaris. Els guanyadors aquest any han estat, l'Associació Catalana d'Integració i Desenvolupament Humà (ACIDH), i a nivell local/comarcal, la parròquia Nostra Senyora

suport al món associatiu de Catalunya perquè l'avenç quantitatiu que es donava en el voluntariat també es produís a nivell qualitatiu. De voluntaris sempre n'hi ha hagut —moltes vegades associats a les esglésies i al món parroquial—, però el que interessava era fer més cursos de formació, donar suport i assessorament a les entitats, fomentar el coneixement i l'intercanvi d'experiències entre associacions, i tot això és el que promovem.

—Quins cursos de formació s'han promogut?

—Alguns cursos els subvencionem, i també fomentem que se'n vagin fent.

L'Incavol calcula que a Catalunya hi ha uns 350.000 voluntaris i unes 4.000 entitats que treballen en aquest camp

---

del Carme del barri del Raval de Barcelona. Hem d'agrair la gran participació que hi ha hagut. L'acte, encara que amb un caire institucional per tota la gent anònima que s'hi dedica, va acabar amb un animat ball a la plaça de l'Univers que va servir de retrobament per a un gran nombre de voluntaris.

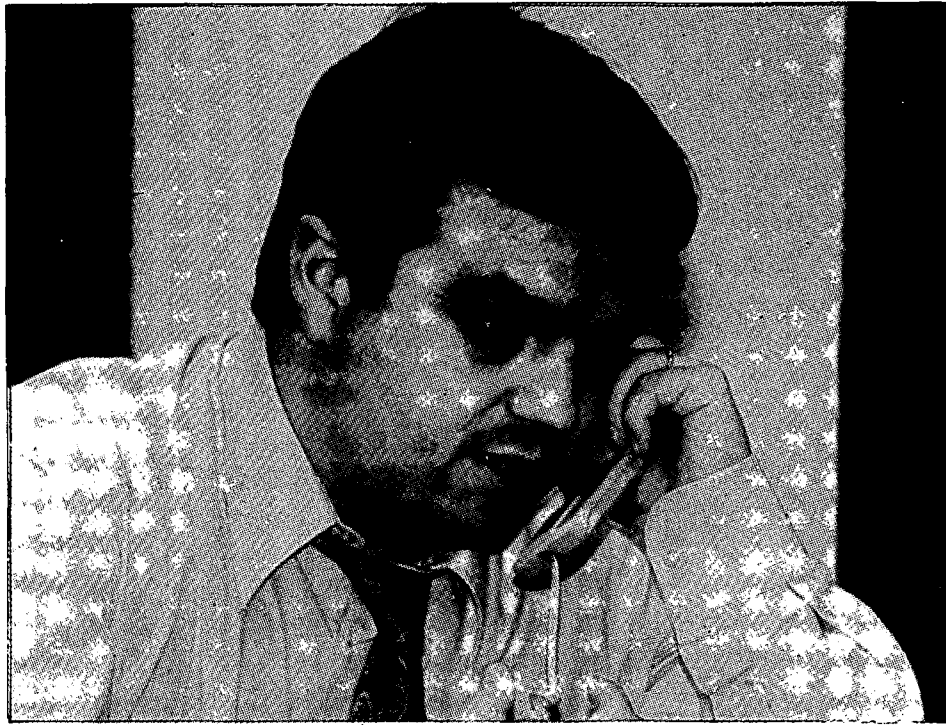
—Quin és el balanç que fa dels quatre anys de funcionament de l'Incavol?

—L'Incavol es va crear per donar

Aquest any hem fet gairebé 300 cursos de formació. Nosaltres reconeixem una sèrie d'escoles per fer-los, que neixen de les mateixes entitats com l'Escola de l'Esplai de la Fundació-Pere Tarrés o l'Escola de la Federació del Voluntariat Social, etc. Alguns cursos han tingut molt d'èxit, com per exemple el voluntariat en el món de les persones amb ceguesa, problemes de salut mental, processos d'acompanyament de malalts terminals, entre d'altres.

Jordi Turull

Gerent de l'Incavol

Segons Turull, l'Incavol vetlla perquè els voluntaris no treguin llocs de treball.

—Els cursos es fan per tot Catalunya?

—Intentem que no estiguin centralitzats, però la gran concentració de voluntaris és a Barcelona. De totes maneres, hem de fer un esforç perquè els cursos també arribin a l'àmbit rural. L'altre dia vaig estar a Avià, vaig parlar amb gent que està vinculada amb Càritas parroquial, que no havien tingut l'oportunitat de formar-se. La formació és un aspecte fonamental que cal promoure per millorar la qualitat del voluntariat.

—Quants voluntaris comptabilitzats tenen?

—L'Incavol té un cens d'entitats: les que directa o indirectament tenen projectes de voluntariat són 29.000, però les que tenen projectes concrets són 4.000. L'avantatge és que tothom pot trobar el seu espai, però a l'hora de coordinar alguna acció és més difícil.

També tenim una borsa perquè s'hi apunti tota la gent que voldria fer algun tipus de voluntariat. Aquest any hem derivat 3.000 persones a diverses entitats segons les preferències que han manifestat. Els estudis ens diuen que a Catalunya hi ha unes 350.000 persones que fan de voluntaris. També n'hi ha d'espontanis que participen en campanyes concretes. A Europa es recomana que la mitjana sigui d'un 4 o d'un 4,5%, i nosaltres estem al voltant del 5%. Per tant, som un dels països que té més voluntaris en relació amb altres indrets d'Europa i també de la resta de l'Estat espanyol.

—El fet que hi hagi tants voluntaris sembla que es contradiu amb la imatge que la societat cada vegada és més egoïsta?

—Jo no crec que tinguem una societat egoïsta. Catalunya, durant els últims anys, ha tingut una transformació molt europea, molt positiva, ha incrementat el nombre de projectes i d'accions de solidaritat. Penso que, com diu el president Pujol, es tracta de tenir un país punter, modern tecnològicament, però també un país de qualitat humana.

Quant als mitjans de comunicació, sempre es destaca el que és gris, el que és morbós, i el voluntariat, com que és gratuït i anònim, no interessa, però s'ha de dir que hi ha milers de persones que fan tot tipus de coses, algunes sorprenents. Com per exemple, un grup de gent de Girona que després de tenir un atac de cor i estar entre la vida i la mort, en recuperar-se han format una entitat que té un conveni

amb l'Hospital de Girona per atendre i animar tots els malalts que, igual que ells, també han patit un atac de cor i aconsegueixen salvar-se.

—Ser voluntari està de moda?

—Potser sí, de fet s'ha trencat amb una cultura d'anys anteriors. Abans el voluntariat acostumava a ser testimonial

car és la que va dels 35 als 45 anys, en canvi, hi ha molts joves que s'hi dediquen i la gent gran també és un potencial molt important. Hi ha més dones voluntàries que homes en una proporció de 2 a 1.

Nosaltres el que més hem promocionat és el Curs d'Iniciació al Voluntariat, sobretot perquè sàpiguen que s'espera

Cal promoure la formació per millorar la qualitat del voluntariat

i la gent ho feia per curar la seva ànima. Ara, en canvi, hi ha la cultura de la democràcia, que és la participació ciutadana de forma ànònima en molts àmbits. La gent vol acció, vol fer coses i cada vegada més ben fetes, per això es tendeix a l'especialització per ser més efectiu.

—L'atur ha influït perquè hi hagi més voluntaris?

—Nosaltres vetllem perquè el voluntariat no tregui llocs de treball, tampoc es tracta de fer-ne un abús. Però és cert, s'està dissenyant una societat on la gent cada vegada té més temps lliure; uns perquè tenen feines àgils i altres perquè, malgrat estar a l'atur, també tenen ganes de fer coses.

—Quin és el perfil del voluntari?

—La franja d'edat que costa més d'engres-

d'ells: bàsicament la constància i la gratuïtat. És un curs que ens interessa que el facin tots els voluntaris perquè és molt pedagògic. Si una persona vol fer de voluntari ha de ser perquè realment l'interessa, no s'hi val si hi va només si m'acompanya l'amic, perquè els professionals inverteixen temps i coneixements per ensenyar-los i després alguns marxen abans d'haver començat la seva tasca.

—Aprofitant la celebració del Dia del Voluntari, què li diria a algú que no en sigui?

—Jo l'animaria a fer-se'n. Tots, si volem, podem tenir temps per ser-ho.

Que tots els sectors socials s'hi impliquin

—Quins projectes tenen?

—Des de l'Incavol volem implicar els diversos sectors socials en el voluntariat. A Europa hi ha projectes molt interessants d'aportació de les empreses o de les universitats en aquest camp. Per exemple, una empresa cedeix el seu cap informàtic a una associació sense ànim de lucre. L'entitat, evidentment, no té recursos i l'empresari veu que pot ser útil a la societat.

Ens interessa promoure projectes de cooperació amb empreses, escoles, etc. Per exemple, una associació de pares d'una escola decideix fer un projecte de solidaritat amb el Tercer Món, i s'arriba a un acord amb una empresa gran. A cada treballador se li descompta de la nòmina cada mes una xifra simbòlica de menys de cent pessetes, però si l'empresa té 2.000 treballadors, aquesta quantitat al llarg de l'any ja no és tan minsa.

Quan es va organitzar la campanya per Bòsnia del Club Super 3, als nens els feia molta il·lusió veure per la televisió totes aquelles llibretes i llapis que s'enviarien, i saber que ells hi havien col·laborat. Penso que s'han d'incentivar més campanyes d'aquest tipus, ja que poden ser molt efectives.

Encara que no s'aconsegueixi res material a canvi, a nivell personal és una experiència molt enriquidora. El nostre lema és que tothom és necessari, tothom té el seu lloc en el camp del voluntariat.

Glòria Carrizosa

EQUIPS DE MEGAFONIA SENSE INSTAL·LACIÓ

Pg. Fabra i Puig, 39. Àtic 2a
08030 Barcelona

ROCAFER

Tels. 311 72 01 · 311 9449
Fax 311 75 61

Barcelona

700 sacerdots i diaques de tot Catalunya reten homenatge a Torras i Bages

■ Commemoració de la vida i l'obra del venerable doctor i del seu procés de canonització

MONTSERRAT.— El 25 de novembre passat Montserrat aplegava uns 700 preveres i diaques de les vuit diòcesis catalanes en una Jornada Sacerdotal convocada pels bisbes de Catalunya per donar gràcies per la recent celebració del Concili Provincial Tarraconense i per commemorar el 150è aniversari del naixement del venerable doctor Josep Torras i Bages, bisbe de Vic i patriarca espiritual de Catalunya.

El missatge de la Conferència Episcopal Tarraconense del dia 1 de setembre del 1996, que obria la commemoració dels cent cinquanta anys del naixement del venerable doctor Josep Torras i Bages (nascut el 12 de setembre de 1846), tot subratllant la importància d'aquest com a «patriarca de l'Església de Catalunya», afirmava: «A més dels actes commemoratius que se celebraran en les diòcesis de Barcelona i Vic, s'organitzarà una trobada sacerdotal de tota la Tarraconense al Monestir de Montserrat, el dia 25 del proper mes de novembre». Amb aquesta convocatòria, i amb la carta que poc després adreçarien els bisbes de Catalunya a tots els preveres i diaques, diocesans i religiosos, de les seves diòcesis, s'iniciaven els preparatius d'aquesta diada a Montserrat, amb tres objectius fonamentals: la commemoració joiosa i agraïda de la vida i l'obra del venerable Dr. Torras i del seu procés de canonització; l'acció de gràcies a la Mare de Déu de Montserrat pel Concili Provincial Tarraconense, que estava sota el seu patrocini, i la súplica fervent per la generosa i encertada aplicació de les resolucions conciliars en les vuit diòcesis catalanes.

Responent a aquesta convocatòria el

dilluns dia 25, cap a les 10 del matí, començaven a aplegar-se a l'atri de l'església montserratina i a les places del monestir uns 700 preveres i diaques de les vuit diòcesis catalanes. Anaven arribant també els bisbes de la Tarraconense, junt amb l'abat de Solius, P. Edmon Garreta, i els superiors religiosos de St. Pere Ad Vincula, de la Sagrada Família, dels paüls, dels oratorians i mercedaris, com també dels franciscans, claretians, carmelites i caputxins, junt amb el vicari provincial dels carmelites descalços i el prior del monestir de Poblet. Hi assistiren també el bisbe emèrit de Sogorb-Castelló, Mons. Josep M. Cases, com també Mons. André Fort, bisbe de Perpinyà, i el seu vicari. Malauradament el bisbe de Lleida, Mons. Ramon Malla, no hi pogué assistir per motius de salut.

Concelebració solemne de l'Eucaristia

A les 11 del matí va començar la celebració solemne de l'Eucaristia, presidida per Mons. Ramon Torrella, arquebisbe de Tarragona. Els preveres s'havien anat revestint per a la concelebració a las capelles laterals de la basílica, i ocupaven

Vista dels corredors laterals de la nau de la basílica.

tots els bancs de la nau central, i els espais d'algunes capelles. Alguns d'ells hagueren de seure als corredors laterals de la nau donat que l'assistència de preveres fou més gran que la prevista pels organitzadors. La processó d'entrada, que avançava pel corredor central de la nau, estava formada pels bisbes participants, junt amb els abats que hi assistiren.

En arribar la processó al cor, l'abat de Montserrat, P. Sebastià M. Bardolet, va donar la benvinguda als bisbes, preveres i

fidels assistents en nom de la comunitat de monjos, tot agraït que s'hagués triat Montserrat com a lloc per celebrar aquest record del bisbe Torras, que va rebre l'ordenació episcopal en aquest temple (de fet, ha estat l'únic bisbe consagrat en aquesta basílica quatre vegades centenària), i fent memòria de la jornada de pregària pel Concili Tarraconense que es va dur a terme a Montserrat abans de la seva inauguració. Acte seguit Mn. Joan Aragonés, vicari general de Tarragona, llegia el text d'introducció a l'acte que se celebrava, oferint així un marc al seu objectiu i sentit.

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, servei mèdic, sanitari i humà. Estadies per sempre, i per convalescències. Poques places.
Tel. 427 44 53.

Exhortació de les virtuts del Dr. Torras

Després de la celebració de la litúrgia de la Paraula, el cardenal-arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard M. Carles, va

**CASA
GAY**

**MÉS DE 100 ANYS ORGANITZANT
CONGRESSOS I REUNIONS**

L'EXPERIÈNCIA ENS AVALA

ROGER DE LLÚRIA, 12 I 14
Tels. 318 14 95 - 301 67 31- Fax: 412 44 55

predicar l'homilia d'aquesta festivitat. Va començar fent memòria del cardenal Narcís Jubany que, a causa de la seva salut, no ens podia acompanyar en aquesta ocasió. Tot assenyalant les finalitats de la jornada, Mons. Carles va invitar a donar gràcies pel do del sacerdoci, glossant les paraules de Maria al començament del Magníficat: «La meua ànima magnifica el Senyor, i el meu esperit celebra Déu que em salva», corresponents a l'Evangeli tot just proclamat. Va convidar els participants a donar gràcies pel do i misteri de la vocació cristiana, i dins d'ella, de la vocació al sacerdoci ministerial, que es realitzà fructuosament en el Dr. Torras i Bages; va dir referint-se a la santedat del bisbe: «Aquesta santedat ha estat reconeguda oficialment, si bé encara no amb autorització per venerar-lo amb culte públic, amb el decret de Joan Pau II sobre la heroïcitat de les seves virtuts (13 de juny de 1992). El Dr. Torras forma part, així, del ric patrimoni de santedat propi de Catalunya.»

L'arquebisbe va continuar les seves paraules esmentant les tasques urgents que reclama el nostre temps, que es poden realitzar «amb l'ajut espiritual i intel·lectual del que va fer el Dr. Torras i Bages»: l'amor al sacerdoci rebut, i la cristianització de la cultura. La identitat sacerdotal viscuda a la llum del do i del misteri de Crist al llindar de la celebració del jubileu del tercer mil·lenni, «centrat tot ell en la contemplació del Crist (...) per a nosaltres ha de ser sobretot la contemplació i aprofundiment en el Crist sacerdot». I referint-se al discerniment de la cultura actual i l'esforç per emplantar-hi la sava vivificant de l'Evangeli, deia: «És especialment urgent que, d'acord amb les exigències del nostre temps, (...) no dubtem pas a defensar, con el Dr. Torras, el patrimoni religiós i moral de Catalunya. Més amb la tasca de cada dia que no pas amb declaracions; més amb l'exemple que no pas amb paraules soles; més amb la proposició que no pas amb la imposició; més amb la proposta positiva de la bondat de les nostres propostes que no pas amb condemnes i desqualificacions; oberts a tots, però decantant-nos en el nostre ministeri "sobretot als pobres, els petits i els humils"», com deia el Dr. Torras. I el citava quan afirmava «el sacerdot influeix sobrenaturalment en el poble a la manera de la pluja suau i no del xàfec. Així es rectificuen els costums i la gent es mou a la pràctica del bé». Exhortava encara els assistents el bisbe Carles dient: «Encomanem-nos sovint privadament al Dr. Torras; potser hauríem de fomentar més la devoció del poble a ell; demanem-li sobretot per nosaltres: bisbes, preveres i diaques, que ens

Mons. Miserachs durant la conferència que va pronunciar sobre el Dr. Torras i Bages.

ajudi a ser bons pastors, a imitació del Crist, l'únic Pastor, de les diòcesis i les comunitats que ens han estat confiades».

La concelebració va continuar amb la pregària dels fidels, on no va mancar la súplica pels fruits del Concili Provincial Tarraconense. Durant l'ofertori, a més dels dons de l'altar, vuit dels preveres més recentment ordenats de cadascuna de les vuit diòcesis catalanes ofrenaven un ciri cadascú, en representació de la seva diòcesi, ciris que foren col·locats sobre l'altar on van estar-hi durant tota la celebració. Abans de finalitzar l'Eucaristia, el bisbe de Tortosa, Mons. Lluís Martínez Sistach, feu lectura de la carta d'adhesió que la Santa Seu envià per ser llegida en aquest acte, signada pel cardenal Angelo Sodano, secretari d'Estat del Vaticà.

Causa de beatificació de Torras i Bages

Després de la celebració eucarística, Mons. Valentí Miserachs, president del Pontifici Institut de Música Sacra a Roma i postulant de la causa de beatificació i canonització del Dr. Torras, va pronunciar la conferència intitolada «Torras i Bages, venerable i venerat». En ella, Mons. Miserachs va exaltar les virtuts del Dr. Torras com a venerable i heroic en les seves virtuts cristianes. Es va referir al que s'ha fet i queda encara per fer de cara a la seva beatificació. Des d'ara, però, els cristians de Catalunya el podem pregar privadament. Acabava la seva lectura amb un poema d'en Josep Carner dedicat al gran bisbe de Vic.

En finalitzar la seva intervenció, Mons. Miserachs va demanar un aplaudiment, no de lloança a les seves paraules, sinó d'adhesió dels presents a la causa de beatificació del Dr. Torras, invitació que fou acollida per tots amb entusiasme, deixant palesa així la simpatia de que frueix la persona i l'obra del Dr. Torras i Bages entre el clergat català.

Acte seguit els escolans de Montserrat entonaven la *Salve Assumpta* del mestre Antoni Pérez Moya, després de la qual el P. Prior de Montserrat, Josep M. Cardona, va llegir la *Visita Espiritual a la Mare de Déu de Montserrat* escrita pel Dr. Torras l'any 1899, pregària que fou seguida pels assistents. En acabar la pregària, junt amb l'Escolania els presents van cantar el *Virelai* de la Mare de Déu de Montserrat. Després de la culminació de la celebració a la basílica tots els participants van rebre el llibret *Apologia del Venerable Doctor Josep Torras i Bages*, amb una selecció de textos del bisbe i amb el text de la conferència pronunciada per Mons. Miserachs.

La jornada va culminar amb un dinar al restaurant de Montserrat, acte fraterno durant el qual els assistents van poder compartir una estona amena i distesa. La sobretaula fou amenitzada pels sacerdots poetes i escriptors de cada diòcesi, els quals oferiren mostra del seu art amb peces dedicades al bisbe Torras. El bisbe de Vic, Mons. Joan M. Guix, i el primat de Tarragona, Mons. Ramon Torrella, van culminar l'acte adreçant unes paraules als assistents. Torrella va dir que era un dels últims actes que presidia; i va clausurar animós la jornada tot dient: «Perseverem amb fidelitat l'Evangeli i Catalunya.»

Joan-Andreu Rocha
Monjo de Montserrat

Primer misteri joíós

L'anunciació a Maria i l'encarnació del Fill de Déu

El sisè mes, Déu envià l'àngel Gabriel a un poble de Galilea anomenat Natzaret, a una noia verge, unida per acord matrimonial amb un home que es deia Josep; la jove es deia Maria. L'àngel entrà a trobar-la i li digué: Déu té guard, plena de gràcia del Senyor! Ell és amb tu. (...) Tindràs un fill i li posaràs el nom de Jesús. (...) Maria preguntà a l'àngel: Com podrà ser això, si jo sóc verge? L'àngel li respongué: L'Esperit Sant vindrà sobre teu, i el poder de l'Altíssim et cobrirà amb la seva ombra; per això el fruit que naixerà serà sant, i l'anomenaran Fill de Déu. (...) Maria va dir: Sóc l'esclava del Senyor, que es compleixin en mi les teves paraules (Lc 1,26,38).

Consideració presa de la litúrgia bizantina

Avui comença la nostra salvació i se'ns revela el misteri etern: El Fill de Déu es fa fill de la Verge, i Gabriel anuncia la gràcia de la redempció. Per això nosaltres aclamem, amb ell, la Mare del Senyor: Déu et salvi, plena sou de gràcia, el Senyor és amb vós.

Petició

Oh Déu, Pare nostre, va ser el teu designi concedir als homes, mitjançant l'anunci de l'àngel Gabriel a Maria, el participar en la teua vida divina. Concedeix als pobles d'Orient i d'Occident la gràcia d'un cor senzill perquè estiguin preparats per rebre Crist que s'acosta a ells mitjançant la Santa Església.

AYUJA A L'ESGLÉSIA NECESSITADA
Lluís Antúnez, 24, 2n 2a
08006 BARCELONA - Tel. (93) 2373763

Jo sóc l'esclava del Senyor.

Barcelona

Càritas decideix les seves prioritats socials

■ En l'assemblea de la demarcació episcopal del Vallès es van aprovar 25 propostes a favor dels pobres

SANT CUGAT DEL VALLÈS.— Donar un dia de sou al mes a entitats sense ànim de lucre que treballen per eradicar la pobresa, o el rebuig dels desnonaments i de la pèrdua de l'habitatge familiar a causa de l'atur;

han estat algunes de les resolucions aprovades en l'Assemblea Plenària de Càritas a la demarcació del Vallès, que va aplegar unes 250 persones en el Casal Borja de Sant Cugat el 16 de novembre passat.

El procés assembleari entre els cristians de la diòcesi de Barcelona ha comptat amb la participació d'unes 900 persones en 107 grups de treball. Les 25 resolucions finals es van aprovar a Sant Cugat, en la primera de les quatre assemblees —les altres es faran el 1997 en les demarcacions del Maresme, del Penedès i de Barcelona— que Càritas celebrarà per aprovar les seves prioritats socials durant els propers tres anys.

El bisbe de la demarcació episcopal del Vallès, Carles Soler i Perdigo, va presentar una ponència titulada «La corresponsabilitat eclesial davant la pobresa i la marginació». El bisbe va comentar les resolucions aprovades en el Concili Provincial Tarraconense sobre la missió de l'Església davant les carencies socials. Per la seva banda, el cardenal Carles, que va cloure l'assemblea, va destacar que «la comunió a l'Església diocesana no és completa si no s'arriba a una comunió i a una comunicació de recursos i de béns amb els pobres i marginats». Pilar Malla, directora i delegada episcopal de Càritas, va subratllar que «el que desitja Càritas és que cada dia siguin menys les persones que

El bisbe Carles Soler i Pilar Malla van participar en l'assemblea de Càritas.

ens necessiten perquè han aconseguit ser autònoms i lliures».

Un major compromís amb els més pobres

En la reunió es va aprovar per votació una declaració final que inclou 25 resolucions operatives per a la demarcació del Vallès. Destaquen les propostes d'un major testimoni i compromís dels cristians amb els més pobres. Es proposa donar el sou d'un dia al mes a entitats

sense ànim de lucre que treballen per eradicar la pobresa, el pagament de salaris justos quan es té personal contractat, o superar el consumisme i viure l'austeritat com un valor positiu.

També s'ha considerat prioritari treballar perquè «s'evitin els desnonaments injustos de famílies que ja han pagat una bona part de l'habitatge, ja que sovint un problema temporal d'atur crea una situació irreversible de marginació», i urgeixen una legislació que faciliti la creació d'empreses que «tinguin com a principal objectiu la reinserció social i familiar».

La prevenció en el camp de la infància per evitar en el futur tantes persones desadaptades és una altra prioritat. En aquest sentit, s'han demanat més beques de menjador escolar i de llibres de text, i treballar per combatre el fracàs escolar. S'insisteix en la necessitat d'oferir més formació per millorar les condicions laborals, sobretot dels gitanos i dels immigrants. Així com l'atenció a la gent gran amb poc poder adquisitiu, sense oblidar als del món rural.

C.C.

Un programa de la Delegació de Catequesi a Ràdio Estel

BARCELONA.— *Mar de claror* és un nou programa setmanal elaborat per la Delegació Diocesana de Catequesi que s'emet per Ràdio Estel cada dissabte de les deu a dos quarts d'onze de la nit. El programa parla de la festivitat de la setmana, tracta un tema a fons, dóna una catequesi litúrgica a través de textos del professor P. José Aldazábal, hi ha una bústia per respondre les preguntes de l'oient; i també es fa una catequesi bíblica segons els temps litúrgics i les festivitats, així com una pregària.

La supervisió del programa, que s'emet des del dissabte 30 de novembre, va a càrrec del delegat episcopal de catequesi, Mn. Joan Guiteras. La responsabilitat immediata la té Mn. Felip-Juli Rodríguez. Formen part de l'equip d'elaboració: Rosa Deulofeu, delegada episcopal de joventut; M. Rosa Olivé, secretària de la Delegació de Catequesi; mossèn Octavi Sánchez, expert en mitjans de comunicació radiofònica i el jove laic Víctor Subirana.

C.C.

SOLSONA

Segona jornada d'animació missionera

SOLSONA.— El 23 de novembre passat es va celebrar la Segona Trobada d'Animació Missionera del bisbat de Solsona, Mn. Joan Casas, que ha estat missioner a Ruanda durant 25 anys, va dirigir l'encontre que es va fer al Seminari.

Unes 30 persones motivades pel tema missioner, representants de tots els arxiprestats de la diòcesi, es van aplegar al Seminari per estudiar la millor forma, segons les resolucions aprovades del Concili Provincial Tarraconense, de viure l'esperit missioner en els diversos ambients de la diòcesi. Mn. Casas va oferir un valuós testimoni de la seva experiència missionera a Ruanda i va parlar àmpliament del conflicte dels Grans Llacs.

C.C.

vídues i vidus

08980 Sant Feliu de Llob

El Grup de Vídues i Vidus de l'Esperança tindrà el seu recés de preparació del Nadal el dia 13 de desembre, a les 17.00, a la parròquia de Santa Anna, dirigit pel P. Cebrià Pifarre, monjo de Montserrat.

Està obert a tothom.

Per a més informació, tel. 666 11 30.

Girona

La Pastoral Penitenciària demana un Secretariat Interdiocesà

■ La trobada anual es va celebrar a Girona

GIRONA.— Els voluntaris i alguns professionals que treballen pastoralment en l'àmbit penitenciari es van reunir el 23 de novembre passat a Girona en la IV Jornada de Pastoral Penitenciària a Catalunya. En les conclusions de la trobada van demanar una acció conjunta de tota l'Església per tal de donar una resposta coordinada als reptes de prevenció i reinserció sociolaboral de les persones mancades de llibertat. A més, van proposar la creació d'un Secretariat Interdiocesà de Pastoral Penitenciària «que coordinés i potencés les diferents accions diocesanes».

Els voluntaris de les nou presons existents a Catalunya es van trobar a Girona en les primeres jornades de pastoral penitenciària que se celebren després del Concili català. En aquesta ocasió, els participants van reflexionar sobre com fomentar la tasca del voluntariat, com buscar alternatives reals a la presó i com intensificar la prevenció. La ponència de Llorenç Tous, capellà de la presó de Mallorca, titulada «El voluntariat cristià a la presó» i la de Joan Mastar, vicari general de la diòcesi de Mallorca, van servir per introduir el debat entre els assistents. Mossèn Tous va fer referència a la teologia i mística de la presó, parlant de «mística del poder i mística de la impotència i del fracàs i la gratuïtat» i el vicari general de Mallorca

va parlar del futur de la pastoral penitenciària i d'una proposta interdiocesana que l'aglutinés.

Diferents experiències de voluntaris van ser l'eix per una taula rodona on es va parlar de centres d'acolliment, sida i presó, inserció laboral dels antics presos... El responsable d'ACAS (Associació Catalana Anti-Sida) de Girona, Jaume Angelats, va dir que «cal comprendre la perspectiva de les institucions penitenciàries que sovint no saben com resoldre molts dels problemes dels interns», i va insistir en la importància de cercar mesures alternatives als centres penitenciaris.

Aquestes jornades s'organitzen un cop

a l'any i tenen com a objectiu oferir un espai de trobada, reflexió i intercanvi per als voluntaris i col·laboradors de les nou presons catalanes. També són un espai per informar i contactar amb persones relacionades en aquest camp i aquest any un dels objectius va ser posar mitjans concrets a les propostes del Concili en l'àmbit dels presos. Els voluntaris van demanar un esforç per sensibilitzar les comunitats cristianes de la situació de marginació que viuen els interns dels centres penitenciaris. Les jornades precedents van tenir lloc a Tarragona, Lleida i Barcelona, i aquest any s'han fet a la diòcesi de Girona, on des de ja fa un cert temps s'ha anat consolidant una tasca de pastoral penitenciària important. El bisbe de Girona va assistir a la taula rodona, i va presidir l'Eucaristia amb què es va cloure la trobada.

Miriam Díez i Bosch

Les religioses i els laics són el grup més nombrós de voluntariat a les presons.

La Pastoral de la Salut demana una pedagogia de la vellesa

■ La jornada diocesana va tractar la malaltia, els vells i la sida

BANYOLES.— «La vellesa no està de moda» va ser una de les constatacions que es van fer en la presentació de la campanya «El vell malalt», que aquest curs centrarà les activitats de la Pastoral de la Salut del bisbat de Girona. La jornada es va fer el 24 de novembre passat a la Casa d'Espiritualitat de Banyoles i va aplegar un centenar d'agents sanitaris.

El missioner claretià Jordi Pijoan va fer la ponència central sobre la vellesa i la malaltia, i va presentar la campanya d'enguany. El claretià va iniciar la presentació constatant que «no se'ns prepara per a la joia d'envellir, ja que el món actual privilegia el jove, l'esport, la força, l'aparença i el consum». El pare Pijoan va manifestar que «la vellesa és un temps per recordar, és l'època de la maduresa i no una simple etapa de liquidació». Pel que fa a la pastoral, Pijoan va demanar que «es trobin noves maneres

evangèliques d'acostar-se al vell i al malalt». Es va demanar una pedagogia de la vellesa, ja que actualment hi ha una «gerontofòbia molt gran». Abans de cloure la seva exposició va llegir el decàleg de l'ancianitat, en què es demana, entre altres coses, «viure el moment present, el dia dia, no ancorar-nos i viure únicament els records del passat i menys encara les pors del futur».

A continuació es va fer una taula rodona en què van participar les Germanetes dels Pobres, Càritas Diocesana, i Amics del Malalt i Gent Gran. Els participants van rebre una còpia del missatge que el Sant Pare ha editat amb motiu de la propera V Jornada Mundial del Malalt, que se celebrarà el dia 11 de febrer a Fàtima. També es va repartir el manifest interreligiós sobre la sida. El bisbe de Girona, Jaume Campdon, va presidir l'Eucaristia que va tancar la jornada de pastoral sanitària de la diòcesi.

M. D. B.

Conclusions de la Jornada de Pastoral Penitenciària

En les conclusions de la trobada es va reafirmar el compromís dels cristians en l'àmbit de la presó. Això exigeix «una tasca de sensibilització de les comunitats cristianes, que trenqui certes resistències fruit del desconeixement d'aquesta realitat marginal». Al mateix temps demanen una plena integració de la pastoral penitenciària en la pastoral general de les diòcesis.

Proposen un pla d'actuació per aconseguir aquesta integració: «La constitució de grups de pastoral penitenciària en l'àmbit d'arxiprestats que aglutini totes les persones implicades i sensibilitzades en aquesta realitat.» Per coordinar i potenciar les diferents accions diocesanes proposen crear un Secretariat Interdiocesà. També demanen una acció conjunta de l'Església en el camp de la prevenció i la reinserció de les persones mancades de llibertat.

magisteri

Carta Dominical

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Creure per a entendre

La gran diferència entre Maria i nosaltres consisteix en la grandesa de la seva virtut. Però hi ha moltes semblances entre la fe d'aquella que té l'ànima magnificant el Senyor, i la nostra, tan sovint dubitativa i feble. També ella, com nosaltres, va haver de fer l'esforç d'anar cercant, identificant i interpretant la voluntat de Déu damunt d'ella.

Ella va acceptar la voluntat de Déu per poder-la comprendre. Nosaltres tenim sovint la pretensió d'entendre-la abans d'acceptar-la.

No sempre l'entendem. I no és pas que Déu vulgui dificultar la nostra relació amb ell, sinó que és l'única manera de fer-ho. Pensem, per exemple, en la relació amb els pares. Quan érem infants, adolescents i joves fins i tot, ¿és que compreníem qualsevol actitud dels nostres pares? ¿No era més aviat que el seu amor —de pares, sempre cercant el nostre bé integral— topava de vegades amb les nostres il·lusions, projectes o expectatives, i que no sempre enteníem allò que pretenien pel nostre bé?

Es tractava d'una relació de persona a persona. La fe, en canvi, s'estableix entre una persona i el Déu inabastable per a una intel·ligència i un cor limitats, com els nostres.

Les dificultats, en trobar-nos amb els designis o amb la intimitat de Déu, no ens han de produir pas desassossec, sinó agraïment, pel fet inicial que el creador ha volgut realitzar una criatura amb qui pogués establir una relació... d'amor mutu!

Pel que fa a Maria, el pla de Déu envers ella anava molt més enllà dels projectes que tenia amb molts homes i dones justos.

Mai no s'hauria cregut possible que una donzella engendrés amb virginitat.

Era impensable que l'Esperit de Déu fes germinar una vida al si d'una noia.

Resultava més increïble encara el fet que una persona divina es fes home.

I tot plegat ho havia d'assumir una «noia del poble, Maria».

Maria ens diu amb la seva vida que creure és confiar.

Que creure és conèixer més bé, per a poder estimar més. (El coneixement de Déu mai no pot abocar a la trista experiència humana que un coneixement profund de l'altre pugui defraudar.)

Creure —ens ho diu amb la seva vida— és, per damunt de tot, lliurar-se, adherir-se. En una paraula, creure és estimar. Perquè creure és caminar en presència de Déu (Larrañaga).

És bonica la fe, quan se la veu plenament desenvolupada, com en Maria, ja que és, alhora, un acte i un capteniment que pren, embolcalla i penetra tot allò que constitueix una persona humana: la seva confiança, la seva fidelitat, el seu assentiment intel·lectual i la seva adhesió emocional.

La fe compromet la història sincera d'una persona, amb els seus criteris, actituds, conducta general i inspiració vital.

Creure, tal com ho fa Maria, és caminar damunt les petjades de la voluntat expressada per Déu.

Fe i Vida

Lluís Martínez i Sistach
Bisbe de Tortosa

La virginitat de Maria

Maria fou enriquida per Déu amb moltes gràcies i prerrogatives. La Immaculada concepció n'és una de qualificada. També ho és la virginitat de la Mare de Déu: Maria mare i verge.

Els «credos» més primitius que professen la fe cristiana, tant a l'Orient com a l'Occident, afirmen clarament que Jesús nasqué de Maria verge.

Heus aquí la Tradició, heus aquí la fe de l'Església.

En confessar la virginitat de Maria, es fa referència a l'aspecte biològic de la concepció. «Que a Déu res no li és impossible!» Aquesta és l'afirmació que, a propòsit d'això, l'evangelista sant Lluc posa en llavis de l'àngel. El missatge de Gabriel conté aquesta notificació: que la maternitat de Maria es faria realitat sense participació d'home i que el miracle brollaria d'una concepció original i directa de les mans de l'Omnipotent.

Partint d'uns pressupòsits materialistes i ateus, no és possible entendre la virginitat de Maria i tampoc la virginitat de les persones consagrades a Déu. Estic d'acord amb qui escriu que «la virginitat sense Déu —sense un Déu vivent i veritable— és una absurditat humana, des de qualsevol punt de vista».

La virginitat de Maria manifesta plenament l'encontre admirable d'un Déu que s'apropa amb la seva omnipotència misericordiosa a una criatura humana, la qual respon generosament amb el seu amor total. Per això Maria es proclamà «la

serventa del Senyor». I afegí: «Que es faci en mi segons la teva paraula.» La paraula de Déu fou la meravella d'una Verge-Mare, en el moment de l'encarnació del Verb.

La Verge Maria se'ns presenta en els Evangelis com una dona pobra, treballadora, forta i humil; però d'un equilibri psicològic extraordinari, d'una tendresa delicadíssima i d'una integritat emocional admirable. La virginitat en cap aspecte li fou obstacle; ni tampoc per estimar Josep, amb tota la força del seu cor. Perquè la virginitat de Maria es realitzà amb plenitud en el misteri de Déu que és l'Amor infinit.

El catecisme de l'Església catòlica afirma que en «l'aprofundiment en la seva fe sobre la maternitat virginal ha portat a l'Església a confessar la virginitat real i perpètua de Maria, també en l'infantament del Fill de Déu fet home». I el Concili Vaticà II ens diu que el naixement del Crist «no va disminuir, sinó que va consagrar la integritat virginal» de la seva mare. La virginitat de Maria manifesta la iniciativa absoluta de Déu en l'Encarnació.

Avisos i comunicats

Barcelona

Av. Diagonal, 460, 3r - 08006
Tel. 415 30 06 - Fax 415 14 49

• **PARRÒQUIES I COMUNITATS DE SANT BOI DE LLOBREGAT.**— Celebració de l'Advent: cant de vespres, a les 18.30. Dia 1 de desembre, a la parròquia de Maria Auxiliadora; dia 8, al Sanatori Femení; dia 15, al Col·legi Vedrunes; dia 22, a la parròquia de la Mare de Déu de Montserrat.

• **PROJECTE DAVID.**— Del 13 al 20 de desembre, a la parròquia de Sant Ramon de Penyafort (Rambla de Catalunya, 115, Barcelona), exposició de pintura i escultura de Pilar Valeriano i Ramon Massana, professors de l'Escola d'Arts i Oficis de la Diputació de Barcelona. Hores de visita: caps de setmana, d'11.00 a 13.00 i de 18.00 a 20.00; dies feiners, de 10.00 a 14.00 i de 18.00 a 21.00. El dia de la clausura, petit concert a càrrec de la Coral Infantil Rosada.

• **CENTRE CRISTIÀ DELS UNIVERSITARIS.**— El 12 de

desembre, a les 20.00, tertúlia a càrrec de Jordi Almadans sobre el tema: *Els deures humans*. El dia 13, a les 20.00, conferència a càrrec de Manel Bellmunt, salesià, sobre el tema: *La dimensió religiosa de l'ésser humà*. Lloc d'aquestes activitats: local del CCU, c/ Villarroel, 81 - 08011 Barcelona, tel. 323 33 68.

• **TROBADES DE REFLEXIÓ PER A JOVES A MONTSERRAT.**— Tema: *L'experiència de fracàs i de cansament*, els dies 14 i 15 de desembre, per a joves de 25 a 31 anys. Les jornades comencen el dissabte a les 11.30 i acaben el diumenge a les 15.30. El dissabte al vespre hi haurà una vetlla de pregària en la qual hi haurà la possibilitat d'un intercanvi personal amb algun monjo i/o celebrar el sagrament de la reconciliació. Cal portar el menjar per als dos dies, sac de dormir i el Nou Testament. Places limitades. Per a inscripcions, telefoneu al monestir de Montserrat, tel. 93 / 835 02 51, de 9.30 a 10.30, de 12.00 a 13.15, de 16.00 a 18.00 i de 19.30 a 20.00 h. Demaneu pels monjos Josep-Enric Parellada o Joaquim Coll.

• **RECÉS PER A JOVES.**— Espai de pregària i reflexió per a joves amb motiu del començament d'un nou any. Tindrà lloc els dies 28, 29 i 30 de desembre, a Sant Andreu de Llavaneres, amb l'ajut de Mn. Josep M. Turull. Per a més

informació, telefoneu Mn. Turull: 216 00 94 o Mercè: 379 15 20.

• **EXERCICIS ESPIRITUALS.**— Per a sacerdots, homes i joves, del 26 al 31 de desembre, a les 18.00, dirigits pel Pare Vallet, a la Casa Nostra Senyora de Montserrat de Caldes de Montbui, Barcelona, tel. 93 / 865 44 96.

Tortosa

• **PARRÒQUIA DE CAMPREDÓ.**— El 15 de desembre, inauguració del III Pessebre monumental, que presenta com a marc d'inculturació el castell-parador de la Suda de Tortosa. Els diumenges

i festius, de 18.00 a 20.00. La cloenda serà el 12 de gener de 1997.

Urgell

• **EXPO-BÍBLIA.**— Fins al 7 de desembre, al Crèdit Andorrà, Edifici Crèdit Centre, d'Andorra la Vella, durant els dies de l'Expo-Bíblia hi haurà una sèrie de conferències explicatives, a càrrec de Mn. Josep M. Ballarín; Carles Benarroch, de la comunitat jueva de Barcelona; i el P. Hilari Ragner, monjo de Montserrat. Clourà el cicle Mons. Joan Martí Alanis, bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra.

Preguem amb el Papa Joan Pau II

Aquest mes de desembre el Sant Pare ens demana pregàries perquè els infants orfes de la guerra i de la violència puguin trobar autèntiques llars d'amor en les quals se sentin ben acollits.

El record de l'Infant Jesús, perseguit pel rei Herodes, ens convida durant el temps de Nadal a recordar els infants víctimes de les guerres i la violència dels nostres dies. Multituds d'infants famèlics, malalts, pansits per la tristesa, marcats per les ferides físiques i per les tares psiquiàtriques, cap pitjor que la pèrdua de la família, demanen la nostra solidaritat en la condemna de tanta violència inhumana. Tant de bo que l'amor d'una nova llar els pugui acollir.

Intenció missional

El Sant Pare també ens demana pregàries perquè el Nadal del Senyor faci sentir a infants i adults la bellesa del do de la vida i els esperoni a viure la plenitud de la visió cristiana.

La carta als cristians hebreus diu que Jesús en entrar al món digué a Déu: A tu em presento, vull fer la teva voluntat. Tota una vida oferta a Déu per complir la seva voluntat. Preguem perquè s'estengui aquesta visió cristiana de la nostra existència.

Antoni M. Serrallonga, S.J.

F + (

Barcelona, 13 de desembre de 1996

Conferència-col·loqui

LA FORMACIÓN DEL PUEBLO CRISTIANO

LÍNIES FONAMENTALS EN LA FORMACIÓ DEL CRISTIÀ DEL NOSTRE TEMPS, PEL QUE FA A LA SEVA VOCACIÓ D'EVANGELITZADOR DE LA CULTURA,

a càrrec de l'arquebisbe de Madrid, monsenyor Antonio M. Rouco Varela
presideix l'acte Ricard Maria Carles.

Sala d'actes del Col·legi Teresianes
C/ Ganduxer, 85
Entrada lliure

Inici de l'acte: 20.00
Durada: 2 hores

Amb motiu de la festivitat de

Nostra Senyora de Guadalupe

patrona i reina de Mèxic, emperadriu de les Amèriques i les illes Filipines

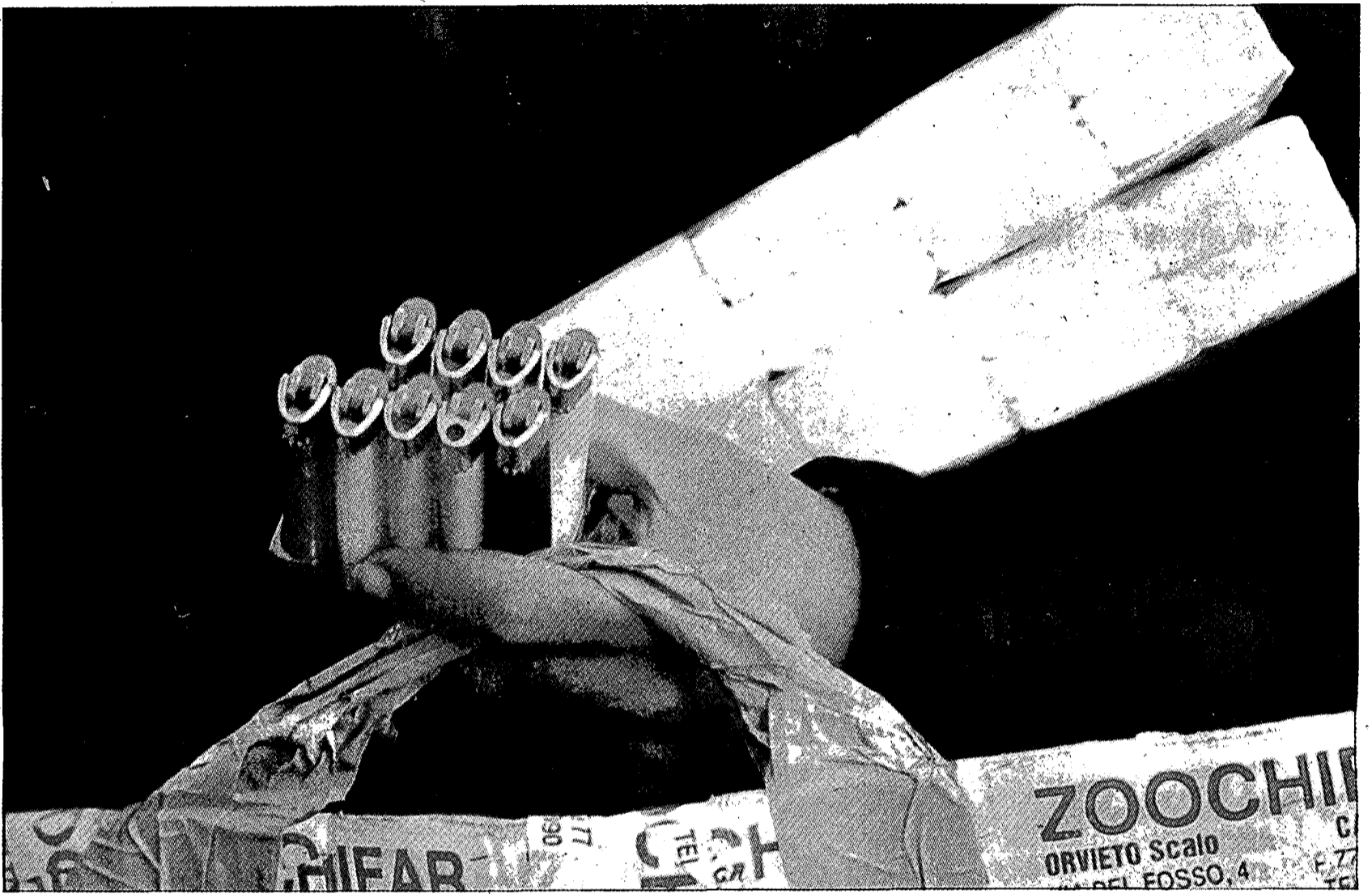
El dissabte dia 14 de desembre, a les 12.30, se celebrarà l'Eucaristia a la Capella de Nostra Senyora de Guadalupe, carrer Comtessa de Sobradiel, 5 (cantonada c/ Palau).

opinió

Zoom

És gairebé familiar la presència als passadissos del metro, a les estacions, a l'interior dels trens, i a ple carrer, de comerciants improvisats oferint encenedors, mocadors de paper, bolígrafs, etc., mercaderies que caben a les butxaques, que fan de magatzem... Són imatge de la nua realitat de l'atur, de les insuficients pensions, de la lluita per sobreviure, de la resistència a demanar obertament una almoïna. I la seva presència topa frontalment amb la magnificència de llum, d'oferta i de consum, davant el Nadal que s'apropa.

Una Església en estat de missió (6)

Una cultura de la comunicació

Una Església en estat de missió demana per part dels seus membres no solament una cultura de l'acollida, sinó també una cultura de la comunicació. I ho demana no només per causa de la importància que la societat de la informació i de la comunicació tenen en la vida moderna, sinó perquè la vocació de l'Església és eminentment comunicativa. «Aneu a anunciar a Joan el que sentiu i veieu» (Mt. 11,4). ¿No està sintetitzada en aquests tres verbs, *anunciar, escoltar, veure*, la «trilogia de la comunicació» cristiana? Cadascun d'ells es mereixeria per si sol un comentari. De fet, som davant dels tres grans verbs de la comunicació existencial de l'home. Tanmateix, a Pentecostès, l'Església es constituí com una comunitat comunicant i comunicativa. No endebades Pentecostès fou l'*anti-Babel*.

¿Existeix entre nosaltres aquesta cultura de la comu-

Llindar

Manuel Valls i Serra

nunicació? Jo diria que encara insuficientment. No hem pres consciència de fins a quin punt la informació i la comunicació transformen tots els aspectes de la vida i modifiquen el comportament de les persones. No en coneixem prou els seus perills i alhora les seves immenses possibilitats. La nostra pastoral, en la seva major part, transcorre al marge d'aquesta presa de consciència i es mostra encara incapaç d'incorporar el llenguatge i les tècniques dels moderns mitjans de comunicació. No ens estranyem, doncs, si el missatge evangèlic no arriba nítidament a la gent, o no incideix més positivament.

D'altra banda, els documents eclesials sobre la problemàtica dels mitjans de comunicació —n'hi ha que són prou interessants— a penes són coneguts. Del Concili Tarraconense en tenim dues resolucions, números 17 i 18, que plantegen, d'una banda, la necessitat de la col·laboració dels cristians en les tasques d'*evangelització directa* a través dels mitjans populars de comunicació, l'acompanyament pastoral i la formació de bons tècnics, l'estudi de la teologia i l'ètica de la comunicació; i de l'altra, la potenciació de les delegacions diocesanes de mitjans de comunicació i del Secretariat Interdiocesà SIMCOS, amb el seu Gabinet d'Informació Eclesial (GIEC). Són resolucions, segons el meu criteri, sufici-

ents, encara que contingudes, en el sentit de poc generoses pel que fa al reconeixement dels esforços pràctics que es fan en aquest camp a Catalunya i a l'aprofitament dels recursos existents.

El document *Aetatis novae* és pres en consideració pel Concili Tarraconense, quan aquest planteja la necessitat «d'endegar un pla pastoral més global sobre l'ús adequat dels mitjans de comunicació social de cara a l'evangelització (prioritats i conjunció d'esforços)». Ara bé, *Aetatis novae* planteja també que no ens podem «acontentar amb tenir un pla pastoral per la comunicació», sinó que és necessari que la comunicació sigui part integrant de tot pla pastoral perquè aquesta, de fet, té una contribució a donar a tot altre apostolat, ministeri o programa. És a dir, que ens cal un esforç per integrar el missatge cristià en la cultura de les comunicacions (i no a l'inrevés).

Quan escric aquestes línies, encara no s'han celebrat les Primeres Jornades sobre Comunicació i Església a Catalunya, organitzades per SIMCOS i Ràdio Estel i, per tant, ignoro en quins termes s'ha desenvolupat. És fàcil que es manifestin dues tendències: la dels que posen de manifest els *valors* humans subjacents al món i que caldria fer emergir perquè no són estranys a l'Evangeli; i la dels que urgeixen un *anunci més explícit* de Jesucrist i de l'Evangeli, perquè el món els ignora o els dilueix. Cal que dialoguin entre elles, vegin els seus punts febles, i col·laborin juntes perquè l'Església sigui més eficaçment comunicativa.

Pensar, pregar, fer bé a la gent

Ramon Masnou
Bisbe emèrit de Vic

La pressa

Tothom ho diu: temps de pressa; tothom va de pressa. Hi ha màquines que fan meravelles prenent feina als treballadors; tot i això, les persones que treballen van de pressa i els de l'atur, sigui per necessitat sigui per moda, també corren. El temps de vacances que hauria de ser de repòs, el veureu que empatxona les carreteres de cotxes que corren, uns prou, d'altres massa i alguns que s'estimben. Joves? Joves i cotxades a dojo de vells jubilats que fan de joves, i ronden a tot vent, cercant paisatges, bons dinars, xerinoles i fins i tot ballarugues, i no a poc a poc, sinó de pressa. Si n'hi ha de pressa al nostre món!

Només tocaré un punt de la pressa: És bo fer

decisiones de pressa, corrent, sense pensar-s'hi, o no pensant-hi gaire, o no pensant-hi gens? Diria de cop que no, si allò que cal decidir o fer és tan urgent que no permet calma ni espera.

Pensament. El d'avui és aquest: què cal tenir present quan la persona ha de resoldre o fer quelcom, especialment si té importància. Pensar-s'hi, en aquest cas, us pot fer servei això que ara us diré, que potser ja ho sabeu prou, però que va bé pensar-hi més. Quan haureu de fer una decisió, penseu que el vostre cap podrà estar sotmès a tres reaccions. La primera és la més ràpida i la més perillosa. És la de l'instint—també en podríem dir l'empenta— de la vida animal. Empeny i pressiona, tant si la cosa en la qual cal decidir plau com si desagrada. L'instint escull sempre allò que plau i fa bracet amb l'egoisme. Compte! Conegueu aquesta primera reacció i no us en fieu. Enganya perquè complau i té pressa. Es fan molts bunyols quan es decideix o es fa sota la pressió de l'instint i de la pressa. Abans de decidir o de fer, fieu-vos més de la segona reacció que hom troba i que potser és ben diferent de la primera: és la de l'enteniment i del seny. L'enteniment i el seny no tenen tanta pressa com

l'instint, i podeu decidir la decisió que plau i també la que no plau. Ací també hi pot fer pressió l'egoisme, però no tant. Si hom és cristià, tot i que amb la claror de l'enteniment i del seny ja pot encertar la decisió, val més que ho asseguri amb la tercera que és la fe cristiana, és a dir: il·luminar el cas o el problema, amb la inspiració de l'evangeli. No és pas que així la decisió sigui infal·lible, com sigui que hom pot errar en la interpretació de l'evangeli, però sempre hi haurà més possibilitat d'assegurar, i la responsabilitat serà més tranquil·la. A més a més, si es decideix a la llum de la fe, és més fàcil de pregar i Déu ajuda.

Pregària. En la pregària del matí, allò que anys enrere en deïem *A Déu' encomano*, és bo de demanar a Déu l'ajut per encertar les decisions del dia que comença. La fórmula concreta de pregària, si hom ha llegit aquesta senzilla anàlisi de «pensament», se la podrà fer ell mateix de la manera que li vagi més bé.

Fer. Rumiar sobre aquest tema; donar-li importància; desitjar l'encert en les petites i grans decisions i no s'hi val a badar. Temps enrere la gent deia: *Déu nos en guard d'un ja està fet*. Val més pensar-hi abans. I compte a no fer mal a ningú.

Impromptu

Oriol Camps

Parar la mà

Tothom para la mà. Tothom demana d'una manera o altra. Qui per necessitat, qui per costum, qui per vici. Perquè hi ha qui del parar la mà n'ha fet la seva manera de viure. A aquests darrers, cal deixar-los passar de llarg, encara que és molt difícil conèixer la realitat, saber el seu perquè, els camins que l'han portat a aquesta mena de vida.

Els polítics paren la mà mendicant els vots que els atorgaran poder, i fan filigranes per atreure'ls. El governats demanen als polítics l'acompliment de les seves promeses afalagadores i, en conseqüència, moltes vegades els polítics demanen el desmemoriament dels seus votants.

Sembla que hi hauria d'haver un justa correspondència entre l'oferta i la demanda, el demanar i l'assolir, entre el prometre i l'atorgar. Perquè tothom ha parat la mà esperant que li omplin. Tothom té dret a veure cobertes les seves necessitats. Però potser també cal considerar fins on són justes les peticions i fins on arriba la possibilitat d'atorgament.

Però quan es para la mà i es rep, sigui quina sigui la donació, cal agraïment, cal acció de gràcies. Això gairebé sempre es regateja. El regateig pot ser alguna vegada virtut, però moltes més vegades és un vici, o una inèrcia.

Si els homes ens oblidem d'agrair-li a Déu el bé de cada dia, no és estrany que regatejem l'agraïment als germans, per més important que sigui el seu favor.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Un franciscà okupa, condemnat i empresonat

El fet d'uns joves okupes de l'antic cinema Princesa de Barcelona, no només és un problema i una situació que s'ha donat al nostre país.

Al Brasil, segons l'agència Fides, el franciscà pare Anastasio Ribeiro fou arrestat i condemnat pel tribunal de primera instància del districte d'Alhandra —estat de Paraíba— a quatre anys i deu mesos de presó. Motius: acusat de «formar part d'una organització secreta de malfactors», i per «haver-se oposat a la decisió de la policia de fer evacuar per la força unes famílies camperoles okupes d'unes terres de Jacuma i Tanatinga».

El pare Anastasio Ribeiro és el responsable de la Comissió per la Pastoral de la Terra. Mons. Marcelo Pinto de Cabalheira, arquebisbe de Paraíba, diòcesi on treballa el pare Anastasio, ha defensat enèrgicament el religiós i els camperols. «Davant la violenta situació en les zones rurals —diu—, la sentència del tribunal que ha condemnat i empresonat el franciscà, sorprèn l'opinió pública de la regió. Tothom sap que la Comissió per la Pastoral de la Terra no és cap organització secreta ni formada per un escamot de malfactors, sinó un organisme oficial de la Conferència Episcopal del Brasil. Està registrada oficialment davant de notari, se serveix de mètodes no violents i defensa els drets del camperols. En aquesta hora dramàtica del poble senzill, rebutgem amb indignació aquest fet tan dolorós.»

Cal dir que al Brasil, actualment, l'1% de la població controla encara gairebé el 40% de la terra. Més de cinc milions de famílies del camp esperen rebre un terreny en el marc d'una reforma agrària sempre promesa en campanyes electorals, però mai no duta a terme per cap govern. L'arquebisbe Pinto ha denunciat moltes vegades aquesta «mentalitat legalista sense perspectiva social i sense consciència històrica».

No és el mateix ocupar un cinema atrotinat per aixoplugar-se, que ocupar terres abandonades per cultivar-les i viure d'elles. Si el problema de l'estatge és greu aquí, més difícil és anar pel món amb l'estómac buit. El pare Anastasio i els camperols brasilers es conformen amb viure en una cabanya; el que no poden fer és morir-se de gana.

Tribuna

Ferran Guillén

Escolapi (Yaoundé - Camerun)

Salvar la família - Salvar l'amor

La família és el lloc de l'amor humà. Si l'amor es corromp, s'enfonsa, tot s'enfonsa, es corromp, perquè la persona humana és «imatge de Déu» i Déu és amor.

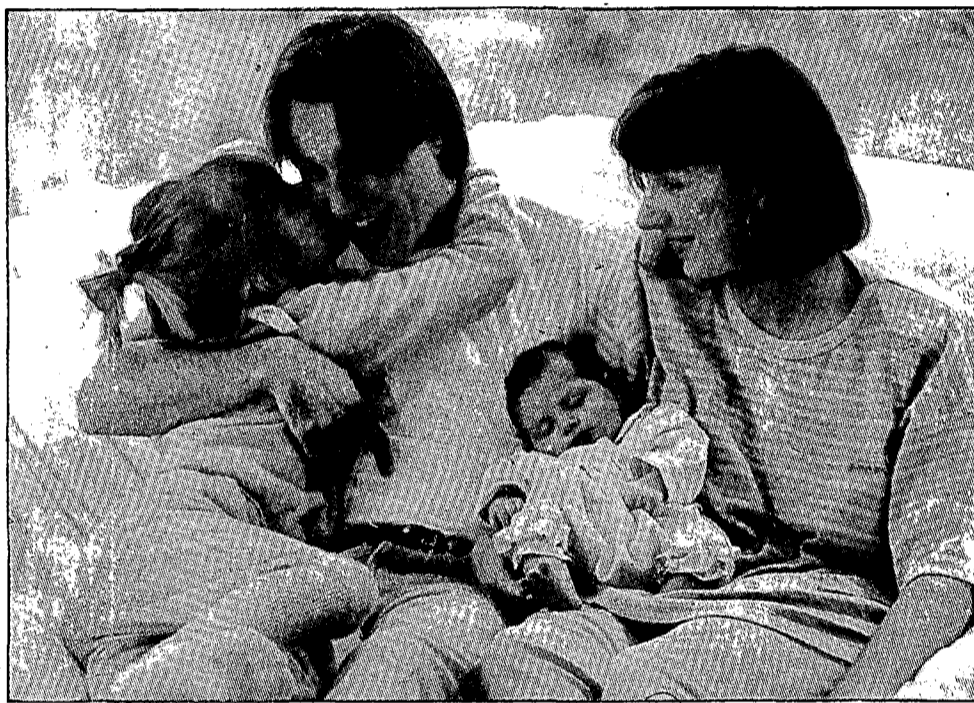
El cor és el tresor de cadascú, perquè és la capacitat d'estimar. Tots nosaltres, tenim aquest tresor, però el cor aprèn a estimar o a odiar, a donar-se o a tancar-se en si mateix, al si de la família. És allí on aprenem la fidelitat o la infidelitat; la veritat o la mentida, la generositat o l'egoisme, la puresa o la disbauxa, la disciplina o la peresa. És allí on ens «sentim estimats» o abandonats, menystinguts, castigats sense raó, exclosos, perseguits.

És en la família que la imatge del Pare es fa present en la conducta del pare, que la tendresa de Déu es fa present en l'amor sacrificat de la mare, que la joia de la comunió és viscuda per l'entesa entre germans i germanes, sota la mirada atenta, responsable i abnegada del germà gran, veritable imatge del Crist, el Fill únic de Déu, el Gran de la multitud. És allí finalment on cadascú de nosaltres respira el sentit de la vida, reprèn confiança, troba suport i coratge, i s'obre a totes les altres realitats del món de la creació, imatge de l'acció de l'Esperit Sant en els nostres cors!

Quan una família, santificada pel Sagrament, s'obre i s'esforça en viure l'Amor veritablement, l'Amor que és Déu, a compleix en el combat de cada dia, la seva veritable missió, i produeix aquesta desclosa dels cors que porta a la caritat.

Salvar la família vol dir ajudar a cadascun a estimar el seu paper i a complir-lo perfectament, sense oblidar que tots som pelegrins i que el cor ha d'habituar-se a avançar en l'amor segons les edats de la vida que hom travessa.

Salvar la família és alliberar els *esposos* de tota

infidelitat, de tot malentès, de tota gelosia, de tot egoisme, de tota temptació d'idolatria, de venjança o d'abandó.

Salvar la família és tornar a donar als vells, als avis, el seu paper de consell i de pau, el respecte que els és degut i la cura que els porta a obrir-se en la radiació, que dóna a tots el sentit de les coses definitives i la proximitat del més enllà.

Salvar la família és donar als *infants* la joia i la

confiança de viure per la veritat, per l'amor, per la llibertat i la pau veritables; és acompanyar-los en aquesta aventura única del seu creixement, per tal que tot el seu descobriment del món i de les persones, de les seves capacitats i dels seus límits, es faci en la transparència i la pau; és donar a la mirada de

l'infant, a les seves orelles atentes, l'espectacle de la bellesa més pura i el testimoniatge de la saviesa de Déu i dels homes; és, finalment, considerar-los com el tresor més gran, perquè és en aquest moment quan el seu cor s'obre o es tanca a l'Amor!

Salvar la família és encara acompanyar els *adolescents* i els *joves* de tal manera que la grandesa d'aquesta etapa única, pel seu ardor i per la seva força, per la seva penetració i la seva joia, pugui fer somiar una vida responsable, oberta, lliure, fecunda, total... en la qual els «talents» de cadascú son avaluats, on l'esforç disciplinat, el cor dominat i lliure en veritat, la intel·ligència educada i creadora podran sorgir del fons de cadascú com un do nou a la humanitat, sempre en perill d'envellir i tancar-se en si mateixa.

Salvar la família és salvar l'Amor i és l'Amor només el que salva el món, perquè és l'Amor que ha creat el món i és l'Amor qui ens espera més enllà d'aquest món!

Pinzellades

Justo López Melús

Tres gràcies

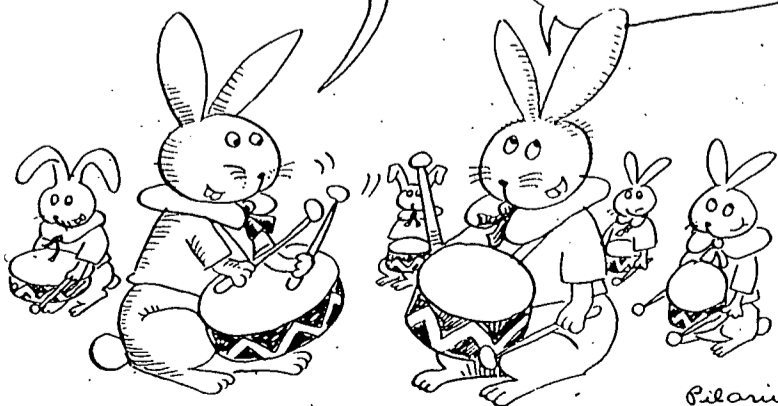
El déu Vishnú va oferir al seu devot les tres gràcies que més desitgés en aquesta vida. El primer que va demanar el devot va ser que morís la seva dona per casar-se amb una altra de més jove i bonica. Però en el funeral es van posar tots a recordar les bones qualitats de la difunta. Aleshores s'adonà de la seva ceguesa. No en trobaria una altra millor.

Així que va demanar de segona gràcia: que ressuscités a la seva esposa. Ja no s'atrevia a fer la tercera i última petició per por d'equivocar-se. I el déu Vishnú li va suggerir: Demana la gràcia de reconèixer la part bona que tenen les coses i les persones que t'envolten. Si de nit plores pel sol, no veuràs les estrelles.

Humor

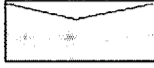
HI HA POLÍTICS
QUE DUREN I DUREN...

EN ROCA I
EN MARAGALL,
NO.

P. Llanu

Cartes del lector

Un fet encoratjador

Sr. Director,

El bisbe de Girona, Jaume Camprodon, ha tingut la gran iniciativa, de demanar als fidels del seu bisbat, que col·laborem enviant-li noms de capellans que pensem que podrien ser més adients per assumir la responsabilitat de ser vicaris, per al proper relleu que es farà a finals del present curs. El temps vàlid ha estat tot el mes de novembre. Felicito el bisbe Jaume per aquesta consulta que ha fet als seus diocèsans. És un fet encoratjador, ja que ens ha tingut en compte i confiança, en poder participar d'una manera tan fàcil (enviant una carta), en la propera selecció de capellans que haurà de fer el bisbe. Penso que si els fidels som els que aportem els donatius per al manteniment de l'Església, és molt just que també poguem participar en l'afer dels nomenaments.

FRANCESC PONS
Girona

més gran interès per als cristians, és un lloc de pregària.

He fet aquesta reflexió per donar a conèixer el fet que a la nostra comunitat parroquial de Sant Pere de Reus, fa ja més d'un any, que amb la col·laboració d'un voluntariat, normalment de jubilats, mantenim oberta la prioral unes vuit hores i estem molt satisfets, perquè sempre ve gent a resar o a visitar-la. Cal que les comunitats s'animin i obrin les seves portes.

SALVADOR PORQUERAS
Reus

He comprès millor la gran importància que té per anar forjant la Catalunya cristiana autèntica —la que demana el nostre Concili Provincial Tarraconense!— i he desitjat que per molts anys pugui continuar fent el bé que fa a la nostra terra, per ajudar-nos a caminar de peus a terra i de cara al cel, com demana el nostre Concili Vaticà II.

Dic, he sentit una gran estimació a *Catalunya Cristiana*. Certament veig que el porto dins del meu cor sacerdotal! L'estimo de debò perquè, setmana rere setmana, ens dóna l'aliment sòlid per avançar en la Vida de l'Evangeli de les Benaurances.

He desitjat que *Catalunya Cristiana*, per molts anys, pugui seguir fent el bé que duu a terme al nostre país. Com diu Mòns. Jaume Camprodon Rovira: «Cada "dia" té el seu to, el seu estil i la seva paràbola del Regne. El nostre "avui" té el to de l'esperança, l'estil del llevat dintre de la massa i la paràbola del bon samarità.»

Catalunya Cristiana, endavant!, t'estimem!, et compremem!, et desitgem!

Mn. JORDI CARRERA
Banyoles

La prioral oberta

Sr. Director,

En una carta a *Catalunya Cristiana* del 17 d'octubre es lamentaven de trobar les esglésies sempre tancades. Jo particularment també ho sento, perquè si fas un viatge el primer que busques es l'església, al marge de ser un dels llocs artísticament parlant de

Enyorant «Catalunya Cristiana»

Sr. Director,

Per unes circumstàncies especials, he estat allunyat de *Catalunya Cristiana*. Creieu que l'he enyorada! He comprès el bé que està fent a tot Catalunya, fins i tot, a l'Estat espanyol i fora del nostre país!

Sento una gran estimació per aquest setmanari.

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les vint línies mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar l'adreça i el telèfon. *Catalunya Cristiana* es reserva el dret de publicar les que consideri oportú i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

Magazine, *La Vanguardia*
(24-XI-96)

Els sentiments s'eduquen de petit

Els pares poden ensenyar als seus fills a controlar la intel·ligència emocional. I no només directament, mitjançant el que diuen o fan, sinó a través de la forma en què fan servir els seus propis sentiments. És el millor moment per fer-los veure que es respecten les seves emocions. Tot el que aprenguin en aquesta etapa crucial formarà part de la seva vida adulta.

La millor manera d'ajudar les persones a augmentar la seva intel·ligència emocional és començar mentre siguin petites. Les lliçons emocionals apreses en la infància perduren com a hàbits personals durant tota la vida.

Considerem la prova del bombó de xocolata. Walter Mischel, psicòleg de la Universitat d'Stanford, va dur una colla de nens i nenes de 4 anys, un per un, a una cambra on hi havia un deliciós bombó de xocolata col·locat damunt d'una taula. L'investigador va dir a cada infant que podia menjar el bombó immediatament o, si el deixaven mentre ell sortís a fer un encàrrec, després rebrien dos bombons.

És un dilema que posaria segurament a prova l'ànim de qualsevol persona de 4 anys. Un de cada tres nens no va poder resistir la temptació, van agafar el bombó directament. Una altra tercera part va esperar una mica, però tot seguit van cedir-hi. Però els altres infants que formaven el

Retalls

restant terç van dominar valentment l'impuls d'agafar el dolç i, després d'una espera que els semblava eterna, van ser recompensats amb dos.

La sorpresa va arribar, no obstant, quan 14 anys més tard Phillip Peake, un psicòleg d'Smith College, va buscar aquells mateixos nens.

Comparats amb els seus companys que havien resistit l'impuls, els que van ser nens impulsius als 4 anys s'havien convertit en joves adults problemàtics. Se'ls considerava més sovint caparruts, fàcilment transtornats per frustracions i propensos a sobreaccionar a les irritacions amb una colera intensa. I continuaven sent incapaços de diferir les recompenses. Per contrast, la tercera part dels infants que sí que havien sabut esperar estaven més capacitats per enfrontar-se a les frustracions, eren més resistents a la pressió, més autònoms i seguien mostrant-se capaços de diferir les recompenses en benefici dels seus objectius.

Els pares poden ser de gran ajut per ensenyar als seus fills a dominar els elements de la intel·ligència emocional, no només mitjançant el que diuen i fan directament, sinó també a través de la forma en què fan servir els seus propis sentiments. Carol Hooven, una psicòloga de la Universitat de Washington que ha estudiat la resposta dels pares a les emocions dels seus fills, explica que les tres modalitats més freqüents d'ineptitud en aquest sentit són les següents:

Ignorar els sentiments completament, tractant les pertorbacions emocionals dels seus fills com un cosa trivial.

Ser massa despreocupats, deixant que els fills trobin per si mateixos la manera de fer servir les tormentes

emocionals o intentant sobornar-los perquè deixen d'estar tristos o enfadats.

Ser menyspreables, criticant de manera aspra els fills i mostrant una total manca de respecte cap als seus sentiments.

El que funciona més bé és aprofitar l'ocasió d'una pertorbació de l'infant per actuar llavors com un entrenador emocional. En qualsevol cas, cal prendre suficientment de debò els sentiments del nen com per intentar entendre què és el que el pertorba i ajudar-lo d'aquesta manera a trobar maneres positives d'assossegarse. («Si estàs enfadat amb en Pere, en lloc de pegar-li, ¿per què no jugues sol fins que tinguis ganes de jugar amb ell un altre cop?»)

Com cal esperar, els fills dels «entrenadors» eficaços, comparats amb els dels pares menys experts, es portaven millor amb ells. Però també s'alteraven amb menys freqüència, eren més populars al col·legi i la seva conducta era més educada.

El coeficient intel·lectual és important. Però si es vol proporcionar als fills els més forts fonaments per a la seva vida posterior, no es pot ignorar el coeficient emocional. I pel que fa als adults, hi ha esperança, cal mirar d'aprendre a controlar el mal humor o a saber llegir millor les emocions. En cert sentit, la psicoteràpia és un curs de recuperació de l'assignatura d'intel·ligència emocional. Però la mateixa vida ofereix també unes profitoses lliçons emocionals, tant si és a través d'un sòlid matrimoni com d'una profunda amistat. Els circuits cerebrals continuen estant formats per les experiències al llarg de tota la vida. Mai no és tard per aprendre o canviar.

■ David Goleman

església en el món

Itàlia

Messori respon a Küng sobre el futur de l'Església

■ «Els homes busquen a les palpentos una via de sortida per no morir-se d'asfíxia»

MILÀ.— Coincidint amb el 50è aniversari de l'ordenació sacerdotal del Papa, el teòleg Hans Küng va publicar al *Corriere della Sera* (27-X-96) «10 tesis sobre el futur de l'Església i del Papat». L'escriptor Vittorio Messori li va replicar amb una carta oberta al mateix diari milanès (30-X-96).

En el seu article, Küng comparava l'Església amb «un vaixell en perill d'enfonsar-se», perquè «ha perdut la ruta i l'horitzó de la renovació conciliar» i perquè molts dels seus passatgers «han baixat a terra». El causant d'aquesta situació seria un capità que vol que els que estiguin al vaixell es limitin només a obeir i resar. Küng considera urgent que l'Església faci un cop de timó que es manifesti en una sèrie de canvis: que es permeti el matrimoni als sacerdots; que la dona pugui accedir al sacerdoci; que s'admetin els divorciats a la comunió; que s'afavoreixin els talents de tothom, inclosos els crítics i les persones d'altres confessions.

Hans Küng.

Vittorio Messori li contestà que «en llegir els seus articles —sempre iguals en els darrers quinze anys, encara que amb una agressivitat creixent que de vegades es transforma en insult— es té la impressió que vol atribuir-se aquest carisma de la infalibilitat que nega aquell i aquells a qui Crist va prometre l'assistència de l'Esperit Sant». Fins i tot reconeixent que en Küng hi ha passió, i no tebiesa per les coses d'Esglè-

Vittorio Messori.

sia, Messori dissenteix de la «teràpia suïcida» que el teòleg proposa per al catolicisme.

En el seu afany de buscar a qualsevol preu un lloc per al cristianisme en les categories «modernes» que l'obsessionen, Küng s'hauria quedat ancorat en una actitud anacrònica. L'home d'avui, diu Messori, està cansat d'aquesta modernitat que Küng proposa (desacralització, racionalisme, demo-

cratisme...) i busca a les palpentos el misteri i el que és sacre. «Aquest mític home d'avui sobre el que vostè especula —i que, si ha existit alguna vegada, pertany a una modernitat ja difunta— fuig dels debats, sobretot si són animats per teòlegs "il·lustrats", i va allí on es diu que hi ha aparicions. (...) Crida a la porta dels carismàtics, dels gurús, de sectes, on es troba "sacre" i "religió", en lloc de sociologia i ideologies.»

Küng retreu a Joan Pau II «no haver acollit a l'Església els requeriments de la Reforma i de la modernitat». Messori li respon que no té sentit plantejar la introducció a l'Església catòlica de reformes promogudes fa quatre segles per Luter, quan les confessions protestants estan en declivi. «És possible —pregunta Messori— que els seus viatges pel món no li hagin mostrat que l'únic protestantisme que avui sembla tenir futur és el protestantisme *embogit*, agressiu, intolerant enfront de tot ecumenisme, representant per la miríada de sectes?» Són aquests grups que atreuen els catòlics al continent llatinoamericà perquè la gent busca en ells «tot allò que no li dóna cert clergat catòlic que diu haver optat pels pobres mentre que els pobres no han optat per ell».

Pel que fa a la democratització de l'Església, Messori assenyala que «no és un club on els socis puguin canviar al seu caprici el reglament per "adequar-lo" als temps». El Papa «no és patró, sinó servent i administrador d'una Escriptura i d'una Tradició que no són seves, com no ho són de cap altre home». «Aquest papa "polonès", com vostè l'anomena, no és una càrrega sinó un do; no un patró contra el qual cal rebel·lar-se, sinó un pare, no és el president d'un club, sinó un successor de Pere en la guia d'una Església que, per la fe, no és només ni sobretot "el Vaticà", sinó el mateix Cos de Crist.»

Sense desconèixer els errors dels homes d'Església, Messori declara sentir-s'hi de gust: «Potser perquè no he nascut a l'Església, hi he trobat un espai d'humanitat, de llibertat, de saviesa, d'esperança, que en va havia buscat en altres llocs.» (C.C.)

Cuba

Fidel Castro autoritza l'entrada de quaranta nous missioners a Cuba

■ El canvi d'actitud es produeix després de l'entrevista amb el Papa

L'HAVANA.— Joan Pau II ha aconseguit ja la seva primera victòria sobre el règim marxista cubà. Castro ha cedit i es permetrà l'entrada a quaranta missioners, estrangers gairebé tots, que feia anys que estaven en llista d'espera per poder accedir a l'illa. Representen exactament la meitat dels que tenien presentada sol·licitud d'accés. Per a una Església molt pobre en clergat, aquesta «injecció» suposa gairebé un 10% de nous efectius, que a més a més són joves.

A Cuba hi ha 450 monges i 250 sacerdots, la meitat d'ells cubans, i el Govern ha estat molt restrictiu a l'hora de concedir nous visats per a religiosos estrangers que, pràcti-

cament, tan sols s'atorgaven quan es produïa alguna sortida o alguna mort.

El 1963; de 800 sacerdots només van quedar en actiu uns 200, després de l'expulsió de 130 i la sortida del país per pròpia voluntat de 470, mentre les monges van passar de 2.500 a 300.

Les fonts eclesiàstiques van atribuir una importància significativa a aquesta decisió, primer per la rapidesa amb què ha estat adoptada i segon perquè deixa clara la voluntat de les autoritats cubanes de normalitzar les relacions entre l'Església i l'Estat abans del viatge del Papa a Cuba. (EFE)

Perú

El crit i la veu de Gustavo Gutiérrez

■ Es compleixen 25 anys de la seva obra «Teología de la liberación»

LIMA.— El proper 31 de desembre es compleix el 25 aniversari de la publicació de la famosa obra del teòleg peruà Gustavo Gutiérrez, *Teología de la liberación. Perspectivas*. Aquesta obra va representar l'obertura d'un nou front teològic, destinat a mobilitzar tantes forces dins de l'Església i a suscitar un gran debat teològic i cultural.

La teologia de l'alliberament prestava una veu al crit dels oprimits i se situava en la línia de la reflexió cristiana que, sota el lema de l'«opció preferencial pels pobres», seguia les directrius de la Conferència general de l'episcopat llatinoamericà en les seves diverses convocatòries, des de Medellín (1968), passant per Puebla (1979) i arribant a Santo Domingo (1992).

Quan es discuteix de teologia de l'alliberament, cal distingir la teologia de l'alliberament com a realitat teològica dels diversos moviments d'alliberament sorgits a l'Amèrica llatina. Roman com un moviment teològic i pastoral, quelcom

més i quelcom diferent, d'una teoria social d'esquerres o d'una mera estratègia pastoral.

En aquest últim decenni la teologia de l'alliberament ha entrat en una fase de revisió i aprofundiment, ja sigui per motius eclesials, o bé per motius polítics. Després dels documents de la Congregació de la doctrina de la fe en els anys 1984-86, es va iniciar un debat teològic que va posar de manifest que l'alliberament cristià com a *alliberament integral* ha de mantenir connectades entre si dues dimensions: la soteriològica i l'èticsocial. Per altra banda, es va veure la necessi-

Gustavo Gutiérrez rep les insignies de cavaller de la Legió d'Honor, de mans del que fou president francès, Mitterrand.

tat que fos més rigorosa teològicament, de manera que no donés peu a malentesos ideològics.

Gustavo Gutiérrez, tot i reivindicar l'originalitat i la correcció metodològica d'aquesta nova teologia, va introduir re-

centment algunes esmenes en la seva última edició de l'obra *Teología de la liberación* (1992), amb la finalitat d'evitar distorsions en sentit socialista.

C.C.

Àfrica

Un llarg rosari de missioners espanyols màrtirs a l'Àfrica

■ La mitjana en els anys noranta és de dos al mes

Las morts dels germans maristes al Zaire no són les primeres, ni segurament les últimes. Missioners espanyols i d'arreu del món han estat víctimes de les més ferotges atrocitats al llarg de la història de l'evangelització del continent negre.

Per cenyir-nos als darrers anys, en la dècada dels vuitanta un total de 39 missioners espanyols van morir a causa de les guerres d'Angola, Moçambic i Uganda. I aquestes xifres tristes són només exemples aïllats. En els anys noranta, uns altres deu missioners van morir a Libèria. Segons el Vaticà, 144 religiosos i religioses van perdre la vida des de l'any 83 fins al 93. La mitjana de religiosos màrtirs oscil·la en els anys noranta entre un i dos màrtirs al mes.

Els noms dels missioners espanyols assassinats se succeeixen en un llarg rosari històric que demostra que el risc no espanta els que fan missions apostòliques i humanitàries. L'exemple més recent es troba al Zaire, on set maristes continuen al país malgrat l'assassinat de quatre dels seus germans, que es dedicaven a l'ensenyament d'infants i joves als camps de refugiats.

El 3 de setembre de 1983 Carme Samaranch, de la congregació de Jesús Maria, va perdre la vida a Guinea Equatorial; l'1 d'abril del mateix any 14 integrants de la Companyia de Jesús morien al Txad; el 22 d'abril de 1982 un altre missioner espanyol va morir a Uganda; el 25 de novembre de 1981 Benjamín Fernández Manzanal era assassinat a Angola.

Retrocedint més en els temps, els missioners espanyols patien grans mortaldats. El 2 de març de 1977 Manuel Rubio Díaz fou mutilat a la missió bengalí de Rodèsia; el 14 de desembre de 1964, van ser assassinades i esquarterades quatre monges dominiques del Santíssim Rosari a la ciutat d'Stanleyville; i l'1 de gener de 1962 van morir a Kongolo 21 pares de la congregació de l'Esperit Sant.

Com a conseqüència dels horrors de la guerra del Congo, el Vaticà va reconèixer aleshores que «el balanç de missioners catòlics morts, en la recent tempesta de passions i odis» ascendia a 130.

P. G.

PER VIURE MILLOR L'ADVENT I EL NADAL

Novetat:

L'Advent i el Nadal a Isaïes

Josep Lligadas presenta, a través dels textos del profeta Isaïes que es llegeixen a la litúrgia durant aquestes setmanes, el sentit més pregon i viu i actual de l'Advent i el Nadal.

Col. Emaús, 72 pàg., 650 ptes.

A la mateixa col·lecció, del mateix autor, dos llibrets ja en la seva segona edició:

■ **Advent: el Senyor ve** (68 pàg., 625 ptes.)

■ **Nadal, Déu amb nosaltres** (68 pàg., 625 ptes.)

Per seguir les lectures bíbliques de cada dia:

Enséñame tus caminos: Adviento y Navidad día tras día

J. Aldazábal situa i comenta cadascuna de les lectures bíbliques del leccionari ferial de la missa de cada dia, en aquests temps tan rics de contingut. Per facilitar l'homilia i també la pregària diària.

Dossiers CPL, 144 pàg., 990 ptes.

CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA
Rivadeneyra, 6, 7 - 08002 BARCELONA
(Tel.: 93 / 302 22 35 - Fax: 93 / 318 42 18)

Vaticà

Beatificació de dos sacerdots austríacs

■ Màrtirs de l'odi i de la xenofòbia

ROMA.— Els creients catòlics no es poden comprometre amb ideologies inspirades en l'odi racial i la xenofòbia, com ho va ser el nacionalsocialisme hitlerià, perquè un compromís d'aquesta mena representa «venerar la bèstia i la seva imatge». Així ho va afirmar Joan Pau II durant la beatificació de dos sacerdots austríacs martiritzats pels nazis, cerimònia en què també va pujar als altars la terciària dominica francesa Catherine Jarrige.

Els dos religiosos beatificats el diumenge 24 de novembre són dos tirolesos que es van enfrontar a la persecució contra l'Església catòlica que els nazis van desencadenar a la seva regió després de l'annexió d'Àustria al III Reich, el 1938. Es tracta del rector Otto Neururer, primer sacerdot catòlic mort en un camp de concentració del règim nazi, i del pare marianista Jakob Gapp, decapitat pels nazis en una presó de Berlín després d'haver estat perseguit per la Gestapo a França i l'Estat espanyol. Tots dos sacerdots representen, segons va dir el Papa, dos exemples extraordinaris de l'«impossible compromís entre el cristianisme i el nacionalsocialisme».

Otto Neururer, rector de la localitat tirolesa de Goetznes, va ser detingut després d'aconsellar una de les seves feligreses que no es casés amb un home divorciat, el qual va resultar ser amic personal del «Gauleiter» o jerarca nazi de la província, qui el va denunciar per «difamació del matrimoni germànic». Neururer va ser dut primer al camp de concentració de Dachau i després al de Buchenwald, on va morir el 30 de maig de 1940 després d'horribles

tortures com la de ser penjat cap per avall.

El marianista Jakob Gapp va deixar tan impressionat el cap superior de la Gestapo, Heinrich Himmler, que en llegir aquest la transcripció dels seus interrogatoris, va exclamar: «Alemanya guanyaria la guerra si tinguéssim un milió d'homes com Gapp, però nacionalsocialista.»

El pare Gapp es va destacar en tot moment per una entusiasta defensa de la incompatibilitat de la fe catòlica amb la ideologia nazi. Gapp va patir per això una implacable persecució. Els seus interrogatoris a la presó de Berlín han estat un dels materials imprescindibles per a la seva causa de beatificació.

La beatificació d'aquests dos màrtirs juntament, amb la terciària dominica francesa Catherine Jarrige té un gran simbolisme, ja que la nova beata, d'humil origen camperol, va ser una verdadera *pimpinela escarlata* en els temps de la Revolució francesa, donant suport i refugi a nombrosos sacerdots perseguits per no acatar la constitució civil del clergat promulgada pel nou règim.

P.C.

Joan Pau II a la cerimònia de la beatificació.

La joia de ser prevere

■ Autobiografia de Joan Pau II dedicada als sacerdots

ROMA.— Tal com el Papa havia anunciat l'1 de novembre, dia del 50è aniversari de la seva ordenació sacerdotal, va ser publicada la seva autobiografia, titulada *La meua vocació, do i misteri*. En aquest llibre molt personal que dedica particularment als «seus germans en el sacerdoci», el Papa evoca la seva vocació i reflexiona sobre el sentit del ministeri sacerdotal. El llibre serà editat a l'Estat espanyol per la BAC.

Karol Wojtyla va experimentar la seva vocació al si de la seva família a la petita ciutat de Wadowice, a pocs quilòmetres de Cracòvia. Havent perdut la seva mare quan tenia 10 anys i el seu germà gran als 12 anys, va créixer al costat del seu pare, un militar profundament religiós. «Entre nosaltres —evoca el Papa— mai no vam parlar de vocació al sacerdoci, però el seu exemple va ser per a mi, d'alguna manera, el primer seminari, una mena de seminari domèstic.»

Si més tard el teatre va apassionar-lo, sabia que aquella no era la seva vocació. L'estudiant de filologia polonesa a la Universitat de Cracòvia, sorprès per la guerra, va escollir esdevenir obrer en una cantera «per evitar la deportació i treballs forçats a Alemanya». La guerra i el nazisme van determinar aviat la seva elecció per al futur. «Davant de l'extensió del mal —explica— i davant de les atrocitats de la guerra, el sentit del sacerdoci i la seva missió en el món va esdevenir molt més clar per a mi.» L'any 1942 es va inscriure en un seminari clandestí. Però aquesta vocació és considerada per damunt de tot un «misteri». «La història de la meua vocació sacerdotal? És Déu sobretot qui la coneix», explica Joan Pau II. «Al seu nivell més profund tota vocació sacerdotal és un misteri, és un do que sobrepassa l'home infinitament.» Certament, el relat de Joan Pau II no aporta elements nous sobre el que ja es coneix, però caldrà no desestimar el to que s'ha fet servir. En efecte, és la primera vegada que un Papa parla al lector com qui s'adreça a un amic, sobre la forma personal del «jo».

C.C.

Àgora

Cada dimecres de 24.00 a 01.00

Contingut: tertúlia sobre l'actualitat política de la setmana, amb diversos convidats del món acadèmic, cultural, econòmic i polític. Un programa dirigit i presentat per Francesc Rosaura i Josep Maria Esquirol.

Diumenge 8 de desembre, festa de la Immaculada, Ràdio Estel refranstrerà a les dotze del migdia, des de la catedral, la Missa Pontifical que oficiarà el senyor cardenal.

Estat espanyol

Nou pla d'acció pastoral i fórmula per a l'assignació tributària

■ Van ser entre altres els temes de l'última Assemblea Plenària de l'Episcopat

MADRID.— Entre els afers aprovats de l'Assemblea Plenària de l'Episcopat, que va concloure el 23 de novembre, hi ha el nou pla d'acció pastoral, que en aquesta ocasió serà quadriennal per arribar fins al nou mil·lenni. S'hi va aprovar també el pressupost de l'any vinent i el nou «logosímbol», que inclou una creu. El secretari de l'Episcopat va lamentar que el Govern no modifiqui els termes de la pregunta sobre l'assignació tributària.

En una posterior roda de premsa, el secretari general de la Conferència Episcopal, Mons. Sánchez, va recordar els aspectes positius de les actuals relacions entre l'Església i el Govern: «El diàleg és permanent a través de les comissions tècniques. S'ha avançat notablement en el registre d'entitats. S'ha millorat en la retribució als capellans penitenciaris. Hi ha un millor clima en el tracte que l'Església rep dels mitjans de comunicació —no va especificar si es referia als públics o privats.»

Monsenyor Sánchez va assenyalar també com una notable millora el que

còrrespon al repartiment dels fons procedents de l'IRPF que distribueix el Ministeri de Treball i d'Afers Socials, que ara tenen més en compte les institucions socials de l'Església. Amb tot, no va amagar la preocupació de l'Episcopat pel fet que el Govern no hagi atès les seves reclamacions sobre la modificació de la fórmula amb què es planteja l'assignació tributària. L'Església ha demanat que es respectin els acords, en els quals no s'especifica que l'alternativa sigui la de «finalitats d'interès social», sinó només «unes altres finalitats».

Mantenir aquest enfrontament és ofen-

Mons. José Sánchez, secretari i portaveu de la Conferència Episcopal.

siu per a l'Església. Monsenyor Sánchez, sobre el tema econòmic, va comentar també que és urgent que el Govern resolgui definitivament la qüestió del percentatge de l'assignació tributària, per tal que no s'hagi de completar la quantitat amb fons del pressupost, diners que, segons els socialistes, és un «préstec» que l'Església ha de tornar.

El secretari també es va referir, entre el que és negatiu, a que «no s'ha fet el canvi del decret sobre l'ensenyament de la religió», decret que ha rebut reiterades condemnes pel Tribunal Suprem i que continua marginant la classe de religió.

Pel que fa al logotip o «logosímbol», és representatiu només de la Conferència Episcopal. Representa una creu travessada per una gran C.

Campanya per a l'autofinançament

En un altre ordre de coses cal assenyalar que l'arxidiòcesi de Madrid es troba en un nivell elevat d'autofinançament,

amb un 85% aconseguit gràcies als donatius dels fidels.

Entre els motius pels quals s'ha assolit aquesta excel·lent situació hi ha la gran quantitat de subscripcions fixes amb què els catòlics madrilenys financien la seva Església. Són més de 60.000 els que han formalitzat ja aquest tipus d'ajuda econòmica.

Amb motiu de la nova campanya d'autofinançament, l'arquebisbe de Madrid, monsenyor Rouco, ha escrit una carta a cadascun d'aquests seixanta mil subscriptors donant-los les gràcies per la seva generositat i proposant que cada un d'ells aconsegueixi una nova subscripció d'entre els seus familiars, amics i coneguts. La campanya ha rebut el nom d'«Un per un». D'aquesta manera, es podria obtenir amb facilitat l'anhelat autofinançament que garanteix de la millor manera possible la independència de l'Església en relació a l'Estat, sigui quin sigui el partit polític que governi.

C.C.

Ángel Herrera Oria, camí dels altars

■ Seglar, sacerdot, bisbe, cardenal

MADRID.— El dimecres 20 de novembre a l'auditori de la Fundació Pablo VI es va celebrar l'acte d'obertura de la causa de beatificació i canonització del cardenal Ángel Herrera Oria.

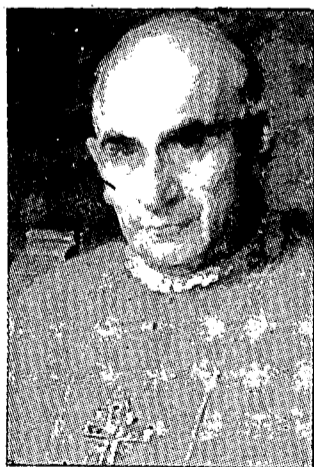
Va presidir l'acte l'arquebisbe de Madrid, Antonio María Rouco, i l'historiador José María García Escudero va fer una semblança d'Ángel Herrera, i tot seguit va continuar la petició formal de l'obertura del procés, per acabar amb unes paraules de l'arquebisbe de Madrid.

Ángel Herrera, una de les personalitats més influents en la vida de l'Església espanyola en aquest segle, va néixer a Santander el 19 de desembre de 1886 i va morir a Madrid el 28 de juliol de 1968.

Va ser especialment significativa la seva activitat en l'àmbit de la premsa i les publicacions religioses. Va fundar els diaris *El Debate* (1910) i *Ya* (1935) i l'*Editorial Católica*. Va organitzar i dirigir l'*Acción Católica* i va tenir influència sobre Gil Robles i la CEDA. Ordenat sacerdot, el 1940, va ser nomenat bisbe de Màlaga el 1947 i cardenal el 1965. Promouen la seva beatificació aquestes quatre institucions: el bisbat de Màlaga, l'Asociación Católica de Propagandistas, el CEU i la Fundació Pablo VI.

Ángel Herrera va continuar vivint en la història i en aquelles de les seves obres que li han sobreviscut; però ara es tracta de descobrir i revelar, en el més recòndit de la seva persona, l'humil llantió que és el secret de la santedat.

C.C.

«La Pau comença en el teu cor»

CURS GRATUÏT

El nostre grup d'*Autoestima i Creixement Personal* oferim: un *Taller d'Autoestima*, intensiu (10 hores), a celebrar el dia 22 de desembre, *gratuït*, amb la intenció de recollir fons per a Yaoundé.

Les places són limitades i, per tant, cal que us poseu en contacte amb nosaltres —abans del dia 17 de desembre— per confirmar la vostra assistència.

Podeu informar-vos a *Pau Interior*. 339 02 28 - 909 31 36 89 - 457 35 15.

Advent i Eucaristia

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

Els textos eucològics de la celebració eucarística contenen força referències al retorn de Jesucrist. Ho fa l'aclamació del memorial, després de la proclamació de la mort i de la resurrecció de Crist: «Esperem el vostre retorn, Senyor Jesús!» I també, a la tercera pregària eucarística: «Mentre esperem el seu (de Crist) retorn.» En tots els casos, el tema està pres de la narració de la institució de l'Eucaristia que fa sant Pau a la primera carta als Corintis: «Cada vegada que mengeu aquest pa i beveu aquest calze anuncieu la mort del Senyor fins que torni.» (1Cor 11,26).

El retorn del Senyor és anunciat en els Fets dels Apòstols en estreta relació amb l'ascensió de Jesús al cel: «Aquest Jesús que ha estat endut d'entre vosaltres cap al cel, tornarà de la manera com vosaltres acabeu de contemplar que se n'anava al cel» (Fets 1,11).

S'afegeix una altra observació: les pregàries de l'Advent són abundants en referències al cel, als béns celestials, a l'encontre amb el Senyor que ve, i això precisament en les oracions després de la comunió ja habitualment adreçades vers aquest tema.

Tot això ens porta a meditar la relació que hi ha entre l'Advent i l'Eucaristia.

El catecisme de l'Església catòlica ha explicat molt bé perquè podem celebrar el misteri de Crist amb plena actualitat: no és un fet com els altres, que passen i queden només per a la història; el misteri de Crist és una acció que, com a participant que és de l'eternitat divina, roman per sempre, més enllà de la història i del temps, i s'hi fa present. L'Església pot dir perfectament «avui» quan celebra el misteri de Crist (vegeu núm. 1085 i 1165).

La celebració de l'Església pertany al món dels sagraments, que porten el segell del temps que passa (vegeu *Lumen gentium*, núm. 48). La presència de Crist en els misteris és una presència real però no en la forma natural de presència. És una presència i una absència barrejades. «La presència és certa, però transcendent i amagada, mentre que l'absència és evident. Ambdues són interdependents. Si l'absència fos total estaríem en l'ateisme, i el culte seria un pur absurd. Si la presència fos total, no caldrien esglésies i ritus per suplir l'absència» (M. Carrouges).

La institució de l'Eucaristia és la revelació de la voluntat de Jesucrist sobre el culte de l'Església. Ell vol que l'Església «posseeixi» el misteri que s'ha de realitzar una vegada per sempre perquè només

aquest misteri pot ésser agradable al Pare, i ningú no podrà afegir-hi res a la plenitud que té en si mateix.

La conversió eucarística

L'Església obeeix finalment el seu Senyor quan celebra l'Eucaristia: «Feu això...»; i l'Església fa la pregària de Crist, el seu gest, les seves paraules. Quan el sacerdot, en virtut de la seva condició de consagrat i enviat per Jesucrist, «identificat sacramentalment» amb Ell, anuncia que el pa que ha estat separat sobre l'altar és el Cos de Crist, s'acompleix, per obra de l'Esperit Sant, el trànsit des de la realitat terrena a la persona del Crist gloriós, i el mateix ho fa amb el calze. Els dos elements —el pa i el vi— mantenen la seva visibilitat intocada, però el seu ésser profund ha canviat vers una altra i mateixa realitat: el Crist mort i glorificat, el que roman per sempre a la dreta del Pare. La diversitat dels signes —el pa i el vi— permet significar que el misteri de Crist és la nostra vida, és «per a nosaltres», tal com diem en l'epiclesi: «...perquè es converteixin per a nosaltres...» Però també permet subratllar els dos aspectes de l'únic Crist pasqual present en l'Eucaristia: el

pa, que és menjat, referit al Cos entregat a la mort, i el vi, que alegra el cor de l'home i l'exalta, referit a la Sang portadora de la vida nova i per això instrument de purificació i d'aliança: la nova i eterna aliança!

Ho deia sant Agustí amb profunditat: «El nostre misteri està sobre l'altar.» I per això l'altar és la «taula mística» —com agrada dir a la litúrgia oriental— o la «taula divina», segons el nostres textos romans. La pregària clàssica de la litúrgia romana, el cànon romà, fa referència a aquest misteri amb imatges: «Feu portar la nostra ofrena per mans del vostre àngel a l'altar del cel, a la presència de la vostra majestat, a fi que tots els qui, en participar d'aquest altar, rebrem el Cos i la Sang del vostre Fill, siguem omplerts de la vostra gràcia i de les benediccions del cel.»

Fins que torni... perquè torni!

L'afirmació inicial ens pot quedar ara més aclarida. El Senyor ens ha donat l'Eucaristia no sols perquè la celebrem «esperant el seu retorn gloriós», sinó també perquè, en celebrar-la, avancem sacramentalment el seu retorn. Aquesta és la força d'Advent que té l'Eucaristia. És la força anticipadora de l'Eucaristia i a la seva manera dels altres sagraments de l'Església, que ens posen en comunió ara amb la realitat que ja és, en si mateixa, per sempre, i que serà per sempre, per a nosaltres, més enllà del món que passa.

La Bíblia a l'abast

Ens ha beneït en Crist

(Ef 1:3-6.11-12)

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

Dues benediccions

La benedicció de Déu baixa del cel. És ell qui ens enriqueix amb les seves benediccions. Hi ha, però, benediccions que puguen al cel. Som nosaltres els qui diem bé —beneïm— Déu. Què afegeixen a Déu les nostres benediccions? Res. És a nosaltres que ens aprofiten quan explicitem la nostra admiració i diem la nostra lloança a Déu per les seves intervencions en la història entranyable de cadascú de nosaltres. En la perícopa que llegim avui, aquestes dues benediccions —la descendent i l'ascendent— es fonen en un bellíssim himne que sant Pau, apòstol de Jesucrist per voler de Déu, entona al començ de la seva carta al «poble sant que viu a Efes i que és fidel a Jesucrist» (v. 1). Un cop ha saludat els efesis, fa pujar al cel aquesta meravellosa benedicció —autèntica *pedra preciosa*, com diu la constitució apostòlica *Laudis canticum*, de 1970—: «Beneït

sigui el Déu i Pare de Nostre Senyor Jesucrist, que ens ha beneït en Crist amb tota mena de benediccions dalt del cel» (v. 3). És el que Déu ha fet als efesis i a tots els qui creuen en Crist i tenen posada en ell la seva esperança, el que fa parlar bé de Déu a sant Pau i que l'Apòstol expressa amb bellesa i entusiasme. L'himne —possiblement inspirat en un text litúrgic— és paulí per tots costats. És un himne d'amplis ressons trinitaris, que celebra el que el Pare (vv. 3-6) ens ha fet en Jesucrist (vv. 7-12), per l'Esperit Sant (vv. 13-14) amb el segell del qual hem estat marcats.

Déu ens ha fet el favor de *dir bé* de i a nosaltres. La seva paraula és sempre operativa —«a una paraula seva, tot començà» (Salm 33:9a). La seva benedicció fou elecció des de sempre en el Fill: «Ens elegí en ell abans de crear el món» (v. 4a). Tota l'acció de Déu en nosaltres i a favor nostre, està centrada en Jesucrist. Val la pena que ens fixem en les diferents

expressions que l'Apòstol fa servir en aquesta perícopa per dir-nos-ho: «ens ha beneït en Crist» (v. 3), «ens elegí en ell» (v. 4), «ens destinà a ser fills seus per Jesucrist» (v. 5), «els favors que ens ha concedit en el seu estimat» (v. 6), «en ell hem rebut la nostra part en l'herència» (v. 11), «tenim posada en Crist la nostra esperança» (v. 12). És en ell que ens *predestinà* «perquè fóssim sants, irrepreensibles als seus ulls» (v. 4b), justificats, doncs, amb la justícia de Déu, que és amor que es dóna i atreu. Vet aquí «la seva benèvola decisió» (v. 5), «que dóna lloança a la grandesa dels favors que ens ha concedit en el seu Estimat» (v. 6).

El signe

Celebrant el misteri de la Concepció Immaculada de la santa Verge Maria, contemplem la Mare de Jesús a la llum de la perícopa d'Efesis que ens ocupa. Ella és la plena de gràcia, com escolta-

rem avui en la lectura evangèlica. Beneïda per Déu, fou també i en grau eminent benedicció. Va ser la primera a rebre la gràcia de la mort i resurrecció de Jesucrist, la primera i més excel·lent cristiana. També la primera a correspondre-hi plenament. El «que es compleixin en mi les teves paraules», de Maria a l'anunci de l'àngel és un autèntic retrat psicològic de la Mare de Déu, desenvolupat al llarg i ample de tota la trajectòria de la seva vida. «La Verge Maria, des de l'eternitat predestinada a Mare de Déu conjuntament amb l'encarnació del Verb diví, per designi de la divina Providència fou en aquest món Mare excelsa del diví redemptor, col·laboradora molt més generosa que els altres i humil esclava del Senyor...» (LG 61). «També en aquest món brilla com a senyal d'esperança segura i de consol per al Poble de Déu pelegrí, fins que arribi el dia del Senyor» (LG 68). Lloança de la seva grandesa.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic B; ferial I)

Temps d'Advent

(Saltiri: setmana 2)

DESEMBRE, 1996

8. Diumenge

La Concepció Immaculada de Santa Maria Verge (S) Blanc.

Lectures: Gènesi: 3:9-15.20 / Salm 97 / 2 Pere 3:8-14 / Lluc 1:26-38. (LLEIDA: Aniv. òbit bisbe Aureli del Pino)

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Eucari i Sofroni, bs.; Romàric, ab.; Patapi, anac.; Santa Ester, reina.

Festa Major: a Aiguafreda, Cambrils i Montesquiu.

9. Dilluns

Fèria. *Morat.* Lectures: Isaïes 35:1-10 / Salm 84 / Lluc 5:17-26

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Restitut, b. mr.; Sir i Cebrià, bs.; Santes, Leocàdia i Valèria, vgs. mrs.; Gorgònia, mr.; Beata Delfina, vg.

Festa Major: a Santa Llogaia d'Àlguema i Santa Llogaia de Terri.

10. Dimarts

Fèria. *Morat.* Lectures: Isaïes 40:1-11 / Salm 95 / Mateu 18:12-14. Si es vol: *Santa Eulàlia de Mèrida (MLI) Vermell.*ALTRES CELEBRACIONS: *La Mare de Déu de Loreto.* Sants, Melquíades, p. mr.; Gregori III, p.; Mercuri, sold. mr.; Sindulf i Deodat, bs.; Gemell, mr.; Santa Júlia, vg.

Festa Major: a Berga, Bràfim, Crespià, Garriguella, Llardecans, Papiol, Santa Eulàlia de Puigoriol, Santa Eulàlia de Riuprimer, Santa Eulàlia de Ronçana i Vilanova de la Muga.

11. Dimecres

Fèria. *Morat.* Lectures: Isaïes 40:25-31 / Salm 102 / Mateu 11:28-30. Si es vol: *Sant Damas, p. (MLI) Blanc.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Sabí, b.; Daniel Estilita, Eutiqui, Fuscà, Barsabàs, Victori, Trasó i Gencià, mrs.

Festa Major: a Argelaguer.

12. Dijous

Fèria. *Morat.* Lectures: Isaïes 41:13-20 / Salm 144 / Mateu 11:11-15. Si es vol: *Santa Joana Francesca de Chantal (MLI) Blanc.*ALTRES CELEBRACIONS: *La Mare de Déu de Guadalupe.* Sants, Hermògenes, Sinesi, Magenci i altres, mrs.; Santes, Amonària, Mercúria i Dionísia, mrs.

13. Divendres

Santa Llúcia (MO) Vermell. Lectures: Isaïes 40:17-19 / Salm 1 / Mateu 11:16-19

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Aubert, b.; Eustraci, Augenci, Orestes, Magenci i altres, mrs.; Santa Otília, vg.

Festa Major: a Aiguamúrcia, Bellmunt de Priorat, Caldes d'Estrac, la Fuliola, Gelida, les Pobles i la Vilella Alta.

14. Dissabte

Sant Joan de la Creu (MO) Blanc. Lectures: Eclesiàstic 48:1-4.9-11 / Salm 79 / Mateu 17:10-13. TARRAGONA: Aniv. ord. episc. bisbe Ramon Torrella. *Blanc.* VIC: Aniv. ord. episc. bisbe Josep M. Guix. *Blanc.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Nicasi, b. mr.; Abundi i Arseni, mrs.; Espiridió i Pompeu, bs.; Dióscor, nen; Santa Eutròpia, v. mr.

Lectures bíbliques

Immaculada Concepció de
Santa Maria Verge (Solemnitat)

Lectura primera

Gn 3:9-15.20

*Faré que siguin enemics
el teu llinatge i el de la dona*

Lectura del llibre del Gènesi

Després que l'home hagué menjat el fruit de l'arbre, el Senyor-Déu el cridà i li digué: «¿On ets?» Ell li respongué: «He sentit que us passejàveu pel jardí i, com que vaig nu, he tingut por i m'he amagat.» Li digué el Senyor-Déu: «¿Qui t'ha fet saber que anaves nu? ¿És que has menjat del fruit de l'arbre que jo t'havia prohibit de menjar?» L'home li digué: «La dona que m'heu donat m'ha ofert el fruit d'aquell arbre, i n'he menjat.» El Senyor-Déu digué a la dona: «¿Per què ho has fet, això?» Ella li respongué: «És que la serp m'ha enganyat.» El Senyor-Déu digué a la serp: «Ja que has fet això, seràs la més maleïda de totes les bèsties i de tots els animals feréstecs. T'arrossegaràs sobre el ventre i menjaràs pols tota la vida. Faré que sigueu enemics tu i la dona, i el teu llinatge i el d'ella. Ell t'atacarà al cap, i tu l'atacaràs al taló.»

L'home donà a la seva esposa el nom d'Heva, perquè ella ha estat la mare de tots els qui viuen.

Salm responsorial 97:1,2-3ab,3c-4 (R.: 1a)

Canteu al Senyor un càntic nou:

ha fet obres prodigioses,
la seva dreta i el seu braç sagrat
han sortit victoriosos.

R. Canteu al Senyor un càntic nou:
ha fet obres prodigioses.

El Senyor ha revelat la seva ajuda,
i els pobles contemplen la salvació.
L'ha mogut l'amor, que ell guarda
[fidelment
a la casa d'Israel. R.

Tothom ha vist, d'un cap a l'altre de la terra,
la salvació del nostre Déu.Aclameu el Senyor arreu de la terra,
esclateu en cants i crits d'alegria. R.

Lectura segona

2Pe 3:8-14

Esperem un cel nou i una terra nova

Lectura de la segona carta de sant Pere

Estimats, una cosa hi ha que no heu de perdre mai de vista: per al Senyor tant és un dia com mil anys i mil anys com un dia. No és que el Senyor difereixi el compliment de les promeses, com ho suposen alguns; és que el Senyor és pacient amb vosaltres, perquè

no vol que ningú es perdi, sinó que tothom arribi a convertir-se. Però el dia del Senyor vindrà; arribarà inesperadament com un lladre. Aquell dia el cel fugirà amb un estrèpit espantós, els elements abrindats, es desintegraran, i la terra quedarà al descobert amb tot el que hi han fet. Tenint, present, doncs, que tot això es desintegrarà, penseu com heu de viure, amb quina santedat i amb quina pietat us heu de comportar. Espereu la vinguda del dia del Senyor i feu tot el possible perquè arribi aviat. Aquell dia el cel, inflammat, es desfarà, i els elements, abrindats, es fondran. Però nosaltres, tal com ell ens ho ha promès, esperem un cel i una terra nova, on regnarà la justícia. Per tant, estimats, mentre espereu això, mireu que ell us trobi en pau, immaculats i irrepreensibles.

(del II diumenge d'Advent)

Al·leluia

Lc 1:28, 42

Déu vos guard, Maria, plena de gràcia,
el Senyor és amb vos,
sou beneïda entre totes les dones.

Evangeli

Lc 1:26-38

*Déu te guard, plena de gràcia,
el Senyor és amb tu*

Lectura de l'evangeli segons sant Lluç

En aquell temps, Déu envià l'àngel Gabriel a un poble de la Galilea anomenat Natzaret, per dur un missatge a una noia, promesa amb un descendent de David, que es deia Josep, i el nom de la noia era Maria. L'àngel entrà a casa d'ella i li digué: «Déu te guard, plena de gràcia, el Senyor és amb tu.» Ella, es torbà en sentir aquestes paraules, i pensava perquè la saludava així. Però l'àngel li digué: «No tinguis por, Maria; Déu t'ha concedit el seu favor. Tindràs un fill i li posaràs el nom de Jesús. Serà gran i l'anomenaran Fill-de-l'Altíssim. El Senyor Déu li donarà el tron de David, el seu pare, serà rei del poble d'Israel per sempre, i el seu regnat no tindrà fi.» Maria preguntà a l'àngel: «¿Com pot ser això si jo no tinc marit?» L'àngel li respongué: «L'Esperit Sant vindrà sobre teu, i el poder de l'Altíssim et cobrirà amb la seva ombra; per això el fruit sant que naixerà l'anomenaran Fill de Déu. També la teva parenta, Elisabet, ha concebut un fill a la seva edat; ella que era tinguda per estèril ja es troba al sisè mes, perquè a Déu res no li és impossible.» Maria va respondre: «Sóc l'esclava del Senyor; que es compleixin en mi les teves paraules.»

I l'àngel es va retirar.

Sant Llorenç, diaca i màrtir

Joan Guiteras i Vilanova

Deu d'agost de l'any 258. Naixia per al cel, a Roma, el diaca sant Llorenç. Els temps, per als cristians, eren durs. Seguir Crist suposava jugar-se la vida. La persecució dels creients, iniciada a l'albada del cristianisme a la mateixa ciutat de Jerusalem, fou molt dura a l'imperi romà. Durant els quatre primers segles, els seguidors del Senyor tenien sovint l'ai al cor. Tanmateix, no es feien enrere. Jesucrist, per a ells, era la millor aposta. Els perseguidors els podien llevar la vida mortal, però de cap manera la de fills de Déu. El botxí que els martiritzava no feia altra cosa que obrir-los, de bat a bat, les portes del cel. Els donava felicitat per sempre.

El deu d'agost sofrí el martiri sant Llorenç. Quatre dies abans l'havia passat el Papa Sixte II, del qual era diaca el nostre heroi. El Papa fou capturat pels soldats romans quan celebrava la

missa a les catacumbes. Mentre anava cap al turment que el duria a la mort, li sortí a l'encontre el seu diaca Llorenç. Digué al sant Pare: «Pare, on aneu sense el vostre fill? On aneu, sacerdot, sense el vostre diaca?, vós que no oferíeu mai el sacrifici sense el vostre ministre. Tal vegada heu trobat en mi algun mancament i per això sóc indigne d'administrar la sang de Crist?» Li féu el Papa Sixte: «No, fill meu, a tu t'espera una lluita encara més dura; a mi, ja vell, més lleugera. El teu triomf serà més gran; d'aquí a tres dies em seguiràs en el turment.»

Llorenç, pel fet de ser diaca, administrava els béns de l'Església. L'emperador Valerià, desitjant posseir-los exigí a sant Llorenç que els portés. El diaca, que els havia donat als pobres, demanà dos dies de moratòria a l'autoritat. Reuní els pobres, les vídues, els orfes, els invàlids socorreguts i els presentà a l'emperador amb aquests mots: «Heus aquí els tre-

sors més valuosos de l'Església.»

L'emperador, indignat, després de turmentarlo de moltes maneres, manà rostir-lo, a foc lent, en unes graelles. L'amor de Déu amb que cremava el seu cor i l'alegria amb la qual oferia a Déu la seva vida eren enormes. Tant, que sant Ambrós i sant Agustí escriuen que semblava que ni sentia el dolor del foc que el cremava i que digué al tirà: «El meu cos ja està rostit d'una banda, gira'l de l'altra i ja em podràs menjar; perquè els tresors de l'Església ja han estat duts al cel per les mans dels pobres.» Llorenç, encara, abans de morir, implorà la conversió de la ciutat.

La figura de sant Llorenç sempre m'ha seduït. Des de menut la veia admirable a l'altar de la meva parròquia natal. Un sant màrtir fort i alegre. Un model d'identificació plena amb el Crist. Que conforta i entusiasma.

Em van robar

P-J Ynaraja, capellà del Montanyà

Estic a Budapest. La meva estada a la ciutat durant unes hores es deu al bitllet que em permet visitar un país que no conec. Però no he assolit, ni d'anada ni de tornada, trobar-li encant a la ciutat. Serà potser perquè no conec ningú i no tinc cap amic. He anat a missa, l'església és força plena i és dia feiner, però m'ha semblat que retrocedia cinquanta anys, tal com era l'ambient. Miro de pensar amb el cardenal Midzenty, amb Tihamer Toth i amb Esteve Kaszap, els testimoniatges escrits dels quals tant varen ajudar-me en la meva joventut. El pensament em reconcilia amb l'entorn. Estic assegut en un banc sota un sol tebi i miro de resumir allò que no havia explicat de les meves trifulgues d'aquest any a Terra Santa.

Un diumenge a Jerusalem vaig tenir ocasió de trobar-me amb la comunitat de llengua hebrea. Ho tenia previst i preparat amb la germana Pilar Piña, de les Germanes de Nostra Senyora de Sió. L'hebreu és la llengua pròpia del país, i no hauria d'estranyar, doncs, que fos llengua litúrgica. Jesús, que habitualment parlava arameu, coneixia aquesta llengua que també és la pròpia de la majoria de textos de l'Antic Testament, tal com els conservem avui. Són raons molt vàlides per assistir emocionat a missa. Encara que això condicionava la meva actitud, vaig procurar que la meva presència fos tan

autèntica com la que havia tingut al matí quan havia celebrat al Sant Sepulcre. És molt complexa la situació d'un cristià que, sentint-se jueu o no, tenint documentació israeliana o no, celebra la seva fe en llengua hebrea. Pensat, doncs, des d'aquí hom imaginaria que les seves reunions tenen una ambientació iniciàtica, un cert secretisme, i no és així. Hi ha una certa discreció, això sí. (Per exemple, quan van veure la meva màquina em pregaren que no fotografiés les persones.) Era una missa oberta a tothom, on se saludava i em saludaven, sense recel, cosa que no s'esdevé a altres llocs de la nostra terra. La porta que donava al carrer sempre va estar oberta i de cap manera vaig sentir-me marginat (qui llegeixi que ho entengui). Encara que no entengués res, escoltar la Paraula de Déu en la llengua que fou escrita, emociona. Pel que fa a peculiaritats, cap «invent» per remarcar, tant temptats com estem aquí de fer-ho. Assenyalaré només que a la paret del fons, rere l'altar, hi havia un exemplar monumental de la Bíblia en hebreu i, damunt seu, hi havia el Sagrari, un detall expressiu. Una altra cosa que em va plaure fou que el signe de pau va venir des de l'altar, donat al començament pels celebrants, i va anar baixant fins al final de la nau. Pilar va dir-me que així volien significar que la pau venia de Déu. La idea em va agradar molt.

retrats bíblics intencionats

Hauria desitjat molt compartir una bona estona amb l'arxiprest de Jerusalem, de l'Església ortodoxa, però ni a ell ni a mi ens fou possible. Del P. Franquesa va dir-me que per ell era un germà. Celebraven la festa de Jaume el Menor, havia visitat cinc parroquians que es deien així, i aquella tarda en visitaria dos més que encara faltaven. Aquest costum que mai se saltava, li permetia mantenir contacte amb totes les famílies. Hi anava de visita, parlaven una estona, menjava alguns dolços i beneïa la casa i la família. Va disculpar-se per no poder-me convidar a casa seva ni oferir-me uns presents per a mi i per al seu «més que germà» de Montserrat, però havia de complir el seu ministeri pastoral.

També vaig anar a la Tomba del Jardí i a l'església del Redemptor, per resar pels meus amics evangelistes. I al Mur Occidental per fer-ho pels que són jueus...

Pocs minuts després d'escriure això, varen enganyar-me uns que es feien passar per policies, i m'expoliaren un bon grapat de dòlars, que per summum de desgràcies no eren meus. El furt era des d'antic un perill que freqüentment patia el pelegrí. De la manera menys esperada l'he patit. Per molt comuna que fos aquesta experiència per als antics, no em fa cap gràcia haver-la patit. Però el diner sempre és igual. L'oració i la gràcia, en canvi, són irrepetibles.

Amics de Déu

Sant Francesc Xavier, prevere i religiós. 3 de desembre

Va néixer al castell de Xavier, a Navarra, l'any 1506, i els seus pares es deien Joan i Maria. La seva família, d'antiga noblesa, es va veure privada d'honors i influències. Després dels primers estudis va anar a París a cursar filosofia l'any 1525, allí va conèixer sant Ignasi de Loiola, que el va fer entrar a la Companyia de Jesús, en la qual va fer els seus vots l'any 1534.

Sabent que Ignasi desitjava evangelitzar l'Índia, el rei de Portugal, Joan III, va demanar-li que enviés allí com a missioners alguns dels seus religiosos. Entre ells hi havia Francesc Xavier, el qual va arribar a Lisboa l'any 1540; després d'un any de permanència a Portugal, va partir cap a l'Índia. El viatge va durar més d'un any per les costes africanes, després va navegar cap a Goa, la capital portuguesa d'ultramar, on va arribar el 5 de maig de 1542.

Uns anys després es va traslladar al Japó, on van sorgir, gràcies a la seva activitat missionera, les primeres comunitats cristianes en aquell país. Tanmateix, uns assumptes urgents a l'Índia reclamaven la seva presència a Goa i va haver d'abandonar el Japó l'hivern de l'any 1551. Projectava començar l'evangelització de la Xina, però havia arribat ja el temps de la recompensa definitiva i,

malalt de pulmonia, va morir a l'illa xinesa de Sanxao el 3 de desembre de 1552.

Al castell de Xavier es feia de nit. Feia fred i les xemeneies havien estat enceses. De les ferides del crucifix que presidia el saló va brollar sang viva. Tothom va pensar en Francesc i, uns anys després van saber que en aquell instant moria en una platja pròxima a la immensa Xina.

Pels camins de la Bíblia

Isaïes, profeta d'esperança

El rei Ezequies va viure uns quinze anys més. Isaïes va ser sempre el seu conseller. Aquest profeta fou considerat com un heroi nacional i fins i tot polític, puig que tant va intervenir donant consells als reis de la seva època.

Isaïes va advertir que el poble d'Israel seria destruït, però que de la destrucció se'n salvaria una «resta», una petita part. Gràcies a aquesta resta tot tornarà a l'amistat i a la confiança en Déu. Així ho diu el profeta:

—«Aquell dia, la resta d'Israel ja no confiarà en els homes que dominen i abusen d'ells, sinó que aquesta resta d'Israel confiarà fermament en Déu.»

Isaïes, per tal d'explicar com seria el Regne de Déu que havia de portar el Messies, diu:

—«Del tronc de Jessè, sortirà una branca que Déu ajudarà. Aquesta branca nova farà justícia als febles i als pobres de la terra.

Llavors seran amics el llop i el xai, el lleopard i el cabridet. La vaca i l'óssa pasturaran plegades i jauran juntes les seves cries. El lleó i els bous menjaran la palla junts, i un infant els pasturarà. I ja no hi haurà més malifetes, ningú no farà mal, perquè tota la terra adorarà Déu.»

Isaïes és, com veiem, el profeta de l'esperança en la vinguda del Messies.

Fem Catequesi

L'Esperit Sant és persona

Hem dit que Déu és alhora un de sol i tres persones iguals i distintes. Pensar en el Pare i el Fill com a persones és relativament fàcil, però costa veure que ho sigui també l'Esperit Sant. Acostumem a parlar d'Ell com amor de Déu, força de Déu, llum divina, és a dir, més com si fos una energia que no pas una persona.

Però que l'Esperit Sant és una persona, ho posa de manifest el mateix Jesús quan diu: «El Defensor, l'Esperit Sant que el Pare enviarà en nom meu, us farà recordar tot el que jo us he dit, i us ho farà entendre» (Joan 14, 26). Actuar com a defensor i mestre, ¿no és propi d'una persona?

Jesús encara afegeix: «Quan vingui l'Esperit de la veritat, us conduirà cap a la veritat sencera. Ell no parlarà pel seu compte: comunicarà tot el que senti dir i us anunciarà l'esdevenidor. Ell em glorificarà, perquè allò que us anunciarà, ho haurà rebut de mi. Tot el que és del Pare és meu; per això he dit: "Allò que us anunciarà, ho rep de mi"» (Joan 16, 13-15).

Encara l'apòstol sant Pau afegeix aquestes paraules: «I tots nosaltres, sense cap vel a la cara, reflectint com en un mirall la glòria del Senyor, som transformats a la seva imatge, amb una glòria cada vegada més gran, per obra del Senyor, és a dir, de l'Esperit» (2 Corintis 3,18). Si l'Esperit és Senyor, vol dir que és persona.

Les figuretes del Pessebre

El pastor

Rosa M. Borràs Piñol

El pastor feia la feina, escoltava, callava i treballava.

Durant el dia vigilava el ramat, a la nit rumiava les històries del pastor de l'olla. Pensava en aquell Messies de què parlava i esperava viure prou per arribar a veure'l.

No esperava que el Messies el salvés de la feina, a ell li agradava cuidar les ovelles i l'olor de farigola de la matinada. Tampoc esperava que li portés riquesa, ja en tenia prou amb el sou que es guanyava i la sardina que cada dia es menjava per esmorzar. Ni tan sols esperava que l'alliberés dels crits del majoral quan se li perdia una ovella; en el fons, pensava que era un pobre home que no entenia res, que no es creia res.

Què esperava doncs el pastoret?

Si pogués veure el Salvador li demanaria que li ensenyés a viure fent bé als altres, estimant tothom com Ell estimava.

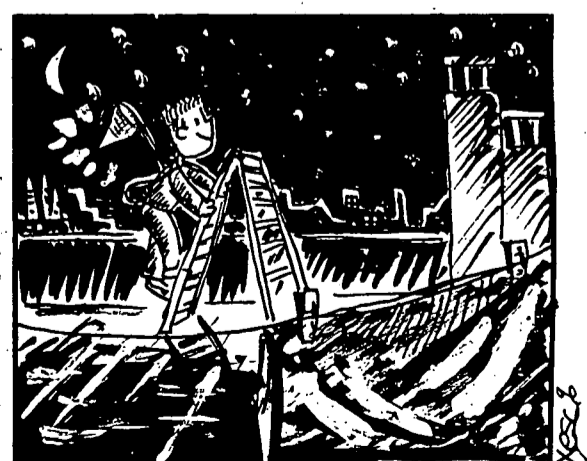
Quan el pastor va veure l'àngel al cel, el cor li va fer un salt dintre el pit, de seguida es va adonar que per a tots els homes havia arribat la salvació del món.

I nosaltres, ja ho som com el pastoret? Demanem al Nen Jesús que ens ensenyi a estimar.

L'Oriol i la Laia

per Xesc

LA LLIBRERIA RAMON LLULL: un servei a la comunitat de Lleida

El 8 de desembre de 1994 es va obrir al públic la Ramon Llull, la primera llibreria religiosa a Lleida. Aquesta llibreria forma part dels projectes de PROSEC d'obrir petites empreses que beneficiïn la comunitat en un doble sentit: oferir un servei i donar llocs de treball a joves. En passar el llindar de l'establiment, hom es troba en una sala molt lluminosa i alegre, amb objectes d'artesanía del Tercer Món, material litúrgic divers i amb una àmplia oferta de llibres relacionats amb el món religiós. L'ambient convida a romandre una bona estona triant llibres i, moltes vegades, s'organitzen xerrades improvisades que duren fins a l'hora de tancar l'establiment.

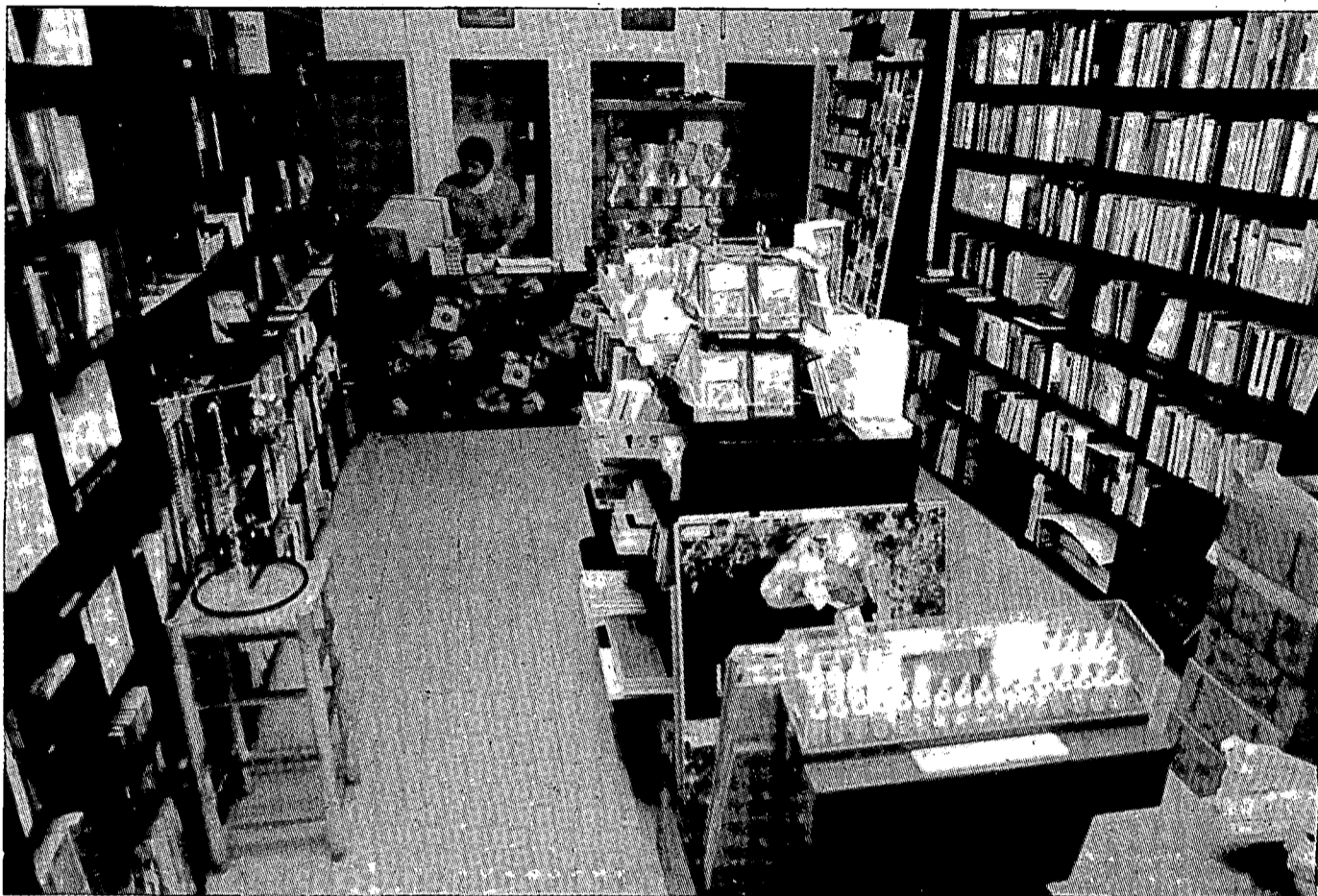
La Ramon Llull té la finalitat, a més, de realitzar diverses tasques culturals. La presentació de llibres té molt bona acollida per part dels clients habituals, que són informats per mitjà d'un full mensual que se'ls envia a domicili. A més, hi ha en projecte la tramesa de llibres a missioners de Sud-Amèrica i de la comunitat hispànica de Nova York. Aquests enviaments es faran mitjançant un compte corrent obert perquè hom

faciles aportacions que vulgui, de manera que la llibreria farà aquest servei sense cap afany de lucre, ja que els donatius seran exclusivament destinats a la compra i a la tramesa dels llibres.

Tot i que s'ha incrementat la venda en relació a l'any anterior, la llibreria encara no és autosuficient, però s'espera que ho sigui aviat, i és per això que des de PROSEC i de la mateixa llibreria les persones

que estan al capdavant del projecte treballen perquè en un futur proper sigui així.

El proper dissabte 21 de desembre a les 18.30, a la parròquia de Sant Ignasi de Lleida (plaça Espanya, 7) el P. José Ignacio González Faus presentarà el seu darrer llibre de la col·lecció de «Las 7 palabras», de l'editorial PPC. L'acte és obert a tothom i agraïrem molt la vostra presència.

Llibreria Ramon Llull

LLIBRERIA RELIGIOSA
I EDUCATIVA.
IMATGES I ESTAMPES.
PÒSTERS I POSTALS.
OBJECTES PER AL CULTE.
ORFEBRERIA.
VI DE MISSA I FORMES.
ESPELMES, LLÀNTIES I
LLUMENERES.
ARTESANIA AFRICANA.
MÚSICA.

C/ LA PALMA, 9. TEL FAX 973/28 24 23. 25002 LLEIDA.

Promoure una cultura de la justícia i la solidaritat

■ Objectiu dels projectes de voluntariat d'Intered

Intered és una organització no governamental creada per la Institució Teresiana que va néixer l'any 1992 com a xarxa d'intercanvi i solidaritat amb els pobles germans d'Amèrica llatina, Àfrica, Àsia i els marginats d'arreu del món. Es tracta d'una xarxa solidària amb homes i dones, infants i joves, que treballa per aconseguir una vida més digna, més humana i més justa per a tothom. Intered aposta pel reforçament de la societat civil i la creació d'una nova ètica que promogui el desenvolupament humà.

Un grup de cinc voluntaris i voluntàries de l'entitat Intered Catalunya van participar en un projecte d'animació sociocultural a Santo Domingo, capital de la República Dominicana. Aquesta iniciativa es va fer durant un mes i mig, en col·laboració amb el Centre Poveda, dedicat principalment a la formació de mestres. Hi van participar 23 animadors i animadores que van treballar en diferents barris perifèrics de la ciutat amb tot tipus de persones: nens i nenes del carrer, adolescents, comunitats eclesials de base, grups de dones, escolars, etc. També van col·laborar en dos tallers amb infants i adolescents del carrer, que van ser organitzats dins del projecte anomenat «Caminante».

El projecte «Caminante» té com a filosofia principal la defensa dels drets dels infants i adolescents que treballen al carrer, que viuen al carrer i d'altres que treballen a casa. A tots se'ls considera d'alt risc perquè viuen en una zona generadora de prostitució, sobretot de me-

nors. Aquesta iniciativa està ubicada dins de la comunitat de Boca Chica, a 28 quilòmetres de Santo Domingo. És una regió turística que, tot i que genera molts recursos econòmics, la seva població pateix una gran pobresa, ja que els ingressos que s'hi obtenen no repercuteixen directament sobre aquesta zona.

Pobresa i prostitució

El sistema neoliberal s'imposa cada cop més com a model alternatiu d'economia. Aquest sistema provoca que augmenti el nombre de menors al carrer amb la intenció de treballar, demanar diners o prostituir-se. La població de la República Dominicana és de 7.470.533 milions d'habitants. D'aquesta xifra, més de quatre milions són menors de 18 anys i, d'aquest nombre, gairebé dos milions viuen en situacions de pobresa extrema. Aquestes dades han estat facilitades per l'Oficina Nacional de Planificació de la Presidència. En un estudi realitzat per la

Unicef, el 1994, s'assenyala que hi ha 25.455 menors que exerceixen la prostitució a la República Dominicana. A més a més, hi ha gairebé un milió de nens i nenes en perill de prostituir-se.

Intered duu a terme programes d'acció socioeducativa i cultural per intentar superar les diverses formes de marginació que hi ha a molts indrets del planeta, sensibilitza la societat sobre els diferents problemes que comporta la marginació, promou una cultura de la justícia i la solidaritat, i afavoreix el voluntariat i la cooperació internacional.

L'esmentat projecte «Caminante» ha iniciat recentment una campanya per a la creació d'un taller de serigrafia —estampació de teixits— amb l'objectiu fonamental de prevenir la prostitució infantil. Amb aquest taller s'oferirà a tots aquests infants i adolescents la possibilitat d'aprendre un ofici que els permeti de guanyar-se la vida i, d'aquesta manera, evitar que hagin de recórrer a la prostitució com a alternativa per sobreviure. Perquè el taller es faci una realitat calen 130.000

Nens i nenes de la comunitat de Boca Chica.

pessetes. Si voleu fer una donació, podeu realitzar una transferència a nom de Montse Bobés i Solà, representant de «Caminante» a Catalunya, al compte corrent de «la Caixa» núm. 2100-0795-12-0100265247.

C.C.

S'ha posat en marxa la campanya «Cartes per la Pau»

■ Els escolars catalans faran arribar un milió de cartes de solidaritat amb el Zaire

El Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, davant la gravetat dels esdeveniments que actualment s'estan produint al Zaire i Ruanda, ha posat en marxa la campanya solidària «Cartes per la Pau».

La campanya, que té com a finalitat mobilitzar un milió d'estudiants catalans per salvar un milió de vides humanes, consisteix a estimular la població escolar de tots els nivells educatius perquè s'adrecin, mitjançant cartes, al secretari general de l'Organització de les Nacions Unides (ONU) expressant el seu desig que s'aturi el genocidi que té lloc a la zona dels Grans Llacs.

Per aquest motiu, el Departament d'Ensenyament ha editat 4.300 cartells informatius relatius a la campanya, que s'han distribuït a la totalitat de centres públics i privats de Catalunya. Paral·lelament, s'ha fet arribar una carta del conseller d'Ensenyament a tots els directors d'escoles i instituts catalans demanant la seva adhesió i col·laboració en aquesta iniciativa, que té el suport de molts sectors de la comunitat educativa.

Acció de solidaritat

Per tal de donar unitat i coherència a la campanya, els centres també han rebut el model del full que han de fer servir els alumnes per escriure la carta —que inclou el lema *Un milió d'estudiants per un milió de vides*— que permetrà la identificació de les cartes un cop arribin a l'ONU. El contingut de la carta podrà expressar-se tant en for-

ma de text com de dibuix, en funció de l'edat dels alumnes.

Aquesta acció de solidaritat propiciarà un treball pedagògic més ampli que aproparà l'alumne a aquesta realitat concreta i el farà prendre consciència de les actituds bàsiques per a la convivència en el marc dels valors de la solidaritat, la tolerància i el sentit crític.

C.C.

RESIDÈNCIA gent gran a Barcelona (a prop de la Pl. St. Jaume i de la catedral). Bona comunicació per als residents i visitants. Ambient molt casolà i de bons costums. Preus assequibles. Tel. 412 12 87 (al matí d'11.00 a 13.00) dilluns, dimecres i divendres.

Educar en els valors de l'humanisme cristià

■ Assemblea general dels Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya

Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya (MEGSJ) és un moviment adreçat als nois i noies de Catalunya que recentment va celebrar a Terrassa la seva assemblea general. La seva proposta educativa es concreta en les unitats de diferents edats que comprenen des dels 6 als 19 anys. Des de 1977 és una sola entitat, sent la fusió del que havien estat, després de diversos canvis històrics, les associacions Minyons de Muntanya, creada el 1927, i la Germanor de Noies Guies, creada el 1932.

A l'assemblea general del MEGSJ, que va tenir una participació de més de tres-centes persones, hi van assistir, entre d'altres, el Dr. Carles Soler i Perdigó, bisbe auxiliar de Barcelona, Jaume Cañameras, tinent d'alcalde de Terrassa, i Jordi Serra, secretari general de Jovenut. S'hi van escollir nous responsables generals: Neus Forcano, com a comissària general; Josep Maria Gasch, com a comissari general; i Rosa Pitarch, com a secretària general. Aquesta entitat té una estructura formada per més de tres mil caps que donen suport directe als agrupaments, demarcacions, equips i responsables generals. Actualment el moviment aplega més de 14.000 afiliats, amb un procés de creixement de cinc-cents nous afiliats anuals en els darrers cinc anys.

El MEGSJ també va aprovar a l'assemblea el manifest *Política d'habitatge i espais gratuïts per a joves* per una amplíssima majoria, més del 90%. «Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya es mostren solidaris —es llegia en l'esmentat document— amb tot aquell i aquella que emprengui accions que possibilitin una nova política d'habitatge i de recuperació d'espais gratuïts

per als joves.»

Defensen que tothom té dret a una vivenda: «El MEGSJ encoratja els seus membres i persones de fora del moviment a donar a conèixer a la societat les noves propostes per tal d'aconseguir una política d'habitatge més justa. No entenem com hi poden haver milers de pisos buits a les nostres ciutats i viles, mentre els joves no podem adquirir-los o llogar-los perquè tenen uns preus massa elevats.» Tot seguit, afirmen en el manifest que «el fet de no poder emancipar-nos, comporta molts cops un retard en la nostra inserció social». Davant d'aquesta realitat tan injusta, el membres, del MEGSJ «volen que la problemàtica de la política d'habitatge sigui objecte de treball» als diferents estaments que conformen l'organigrama d'aquest moviment. Cal tenir en compte la importància d'aquesta resolució pel fet que cada agrupament disposa de locals i que el moviment té en aquests moments 156 agrupacions.

Per una societat desmilitaritzada

L'any passat els Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi van fer un posiciona-

El Dr. Carles Soler i Perdigó, bisbe auxiliar de Barcelona, dirigint-se a les més de tres-centes persones reunides a l'assemblea general.

ment per donar continguts a la proposta escolta d'avui dia, dins de la societat catalana, en el qual «el nostre moviment va decidir col·lectivament posicionar-se a favor d'una societat desmilitaritzada contra l'actual llei d'objecció de consciència i per la retirada del conveni signat amb el Ministeri de Justícia». El mateix document parla de la importància de l'educació en els valors de «la coeducació, el compromís, la coherència i l'humanisme cristià», que «ens empeny en una altra direcció que la de l'actual servei militar obligatori o prestació substitutòria del servei militar».

El MEGSJ ha encetat una nova etapa

que treballarà de forma decidida en les línies que marquen el pla trienal 96-99, «Artesans i artesanes del propi creixement». A l'assemblea es va parlar de les quatre comunitats a les que el moviment pertany: la mundial, la nacional, l'eclesial i la personal. Pel que fa a la comunitat eclesial, van afirmar: «Som part d'una Església, d'una Església que avança, que té reptes con els que es deriven del darrer Concili Tarraconense. Tenim la necessitat de conèixer i caminar dins d'aquesta Església per fer-la referència del model de persona, Jesucrist. Som prou valents.»

C.C.

EL MENÚ DE LA SETMANA

1r PLAT

Amanida de coliflor

Ingredients:

150 gr de coliflor
100 gr de pastanaga
1 cullerada de ceba tendra picada
6 olives i 6 tàperes
julivert
1 cullerada d'oli, vinagre i sal

Preparació:

Escolliu les parts més tendres de la coliflor i poseu-les en remull d'aigua amb unes gotes de vinagre, durant uns 10 minuts. Renteu i talleu la pastanaga. Piqueu les olives, les tàperes i el julivert, tot junt. Barregeu-ho amb l'oli, el vinagre i la sal i amaniu amb aquesta vinagreta l'amanida de coliflor, ceba i pastanaga.

2n PLAT

Rotlles de pollastre

Ingredients:

100 gr de filets de pollastre
3 alls tendres, 10 fulles d'espínacs
1 pastanaga, sal, i curri en pols
1 cullerada de margarina
1 cullerada soperada de salsa de tomàquet

Preparació:

Piqueu molt fi els alls, els espínacs i la pastanaga. Barregeu-ho, i afegiu la cullerada de margarina. Saleu-ho i treballeu-ho fins a obtenir una pasta. Farciu els filets, que han de ser molt fins, amb aquesta pasta i cargoleu-los com un canaló. Col·loqueu-los en una safata per anar al forn i assaoneu-ho amb curri. Coeu-los amb el forn fort i serviu-los coberts de la salsa de tomàquet.
Acompanyeu-ho amb uns 200 gr de puré de patates.

POSTRES

Suc de taronja

Ingredients:

Dos o tres taronges, per tal de preparar uns 150 cc de suc de taronja.

CAVA ROVELLATS BRUT (1993)

cultura

Homenatge a Enric Mañosas, «un gran cristià, un home bo»

■ Va desenvolupar una tasca extraordinària en diferents entitats d'Església

El 21 de novembre passat es va recordar la figura d'Enric Mañosas, empresari català, en un acte commemoratiu celebrat al Palau de la Generalitat que va congrega més de 600 persones. El Sr. Mañosas, que va morir el març d'aquest any, va desenvolupar al llarg de la seva vida una tasca extraordinària en diferents entitats d'Església, com Càritas Diocesana o el Centre d'Estudis Pastoral. Va assistir a l'homenatge, a més de la seva família, amics i col·laboradors, el president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol.

«Entranyable», fou la paraula que va fer servir el president de la Generalitat durant el seu discurs improvisat en «un acte atípic, dedicat a un amic» per qualificar el tarannà d'Enric Mañosas. «Hi ha gent —va prosseguir Jordi Pujol— que sap de xifres, de tècnica, que sap escriure bé, però de gent entranyable, no n'hi ha gaire.» Jordi Pujol va animar un ambient fred i solemne que imposava la majestuositat del Palau de la Generalitat i que correspon als actes d'homenatge.

«El nostre pare mai no s'hauria imaginat un acte així», va dir Jordi Mañosas, un dels quatre fills del desaparegut empresari català. «Quan anàvem de vacances —va afegir— l'equipatge del pare sempre tenia una cartera plena de feina.» Potser aquesta seria l'explicació de l'espectacular carrera protagonitzada per aquest manresa que es va posar a vendre entrepens als 12 anys i va acabar 50 anys després com a vicepresident dels Labora-

El president de la Generalitat, Jordi Pujol, va assistir a l'homenatge d'Enric Mañosas en «un acte atípic, dedicat a un amic».

toris Esteve a Barcelona. Gràcies a la seva polifacètica tasca cultural, associacionista i social, va arribar a ser, en paraules del pedagog Jordi Galí, un dels «homes més erudits del país». En el procés de pujar els diversos esglaons de la seva carrera, el va ajudar la tradició liberal arrelada en les classes mitjanes dels anys trenta. «Una gent —va manifestar Jordi Galí— que creia de veritat en la capacitat de l'home per dignificar-se a través del treball, l'educació i la cultura.»

Cristianisme autèntic, sòlid i obert

Per altra banda, la tasca d'Enric Mañosas va tenir una forta arrel en la tradició cristiana, en un cristianisme autèntic, sòlid i obert, «sense complexos de culpabilitat, desigs d'autojustificació ni compromisos claudicants», segons paraules de Galí. Lligat a l'Arquebisbat de Barcelona, Enric Mañosas va desenvolupar una tasca extraordinària a Càritas Diocesana, tot i que es va negar a dirigir-la perquè tenia moltes altres obligacions. «No li agradava escalfar cadires», va dir sobre ell el delegat de Càritas Diocesana a Barcelona, Mn. Joan A. Ventosa. Per indicació del cardenal Narcís Jubany, Mañosas es va integrar al Consell de Barcelona i al patronat de la Fundació Sagrada Família. També va col·laborar amb el Centre d'Estudis Pastoral i era la persona, entre els cooperadors individuals, que hi aportava més diners. «Era un home molt lleial. M'ha ajudat moltíssim. Era un gran cristià, un home bo», recorda d'ell l'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Ricard M. Carles.

L'inesgotable dinamisme d'Enric Mañosas que, en paraules dels seus amics,

«sempre portava la torxa, vibrava i feia vibrar», va superar l'àmbit de les institucions eclesials. Mañosas va formar part del patronat de la Fundació Sardà-Pujades, dedicada a la pedagogia i escolaritat de nois i noies disminuïts, i de la Fundació Enciclopèdia Catalana. Va pertànyer també a la Fundació Folch i Torres i va ser membre destacat de la Junta de l'Associació de Bibliòfils de Barcelona.

Però no només en les institucions grans i de renom se centrava l'interès i la dedicació filantròpica de l'empresari català, sinó també en centres excursionistes, orfeons, agrupacions teatrals, grups de dansa popular, de foment de la sardana, etc. Tota una xarxa de petites associacions de les quals Mañosas admirava «una capacitat creadora i organitzativa singulars». Aquestes entitats, va comentar Jordi Galí, amic de Mañosas, constituïen «la fibra social més íntima del nostre poble» i eren «reflex de les millors virtuts cíviques i morals».

Passió pels llibres

Entre totes les dimensions d'un home dinàmic i polivalent, n'hi ha una que va destacar particularment: la de ser un bibliòfil apassionat i, segons Narcís Garolera, professor de la Universitat Autònoma de Barcelona, en certs aspectes, atípic. «L'afany de posseir bells exemplars i documents molt valuosos no el privava de posar-los, quan calia, al servei de la cultura del país.» Amb vint-i-cinc unitats bibliogràfiques, entre elles disset mil volums i vuit milers d'impresos i fullets, Mañosas va confeccionar una de les biblioteques particulars més importants de la nostra terra. Una de les vertaderes joies que inclou és la millor col·lecció bibliogràfica particular sobre l'obra de Jacint Verdaguer. Recull, igualment, manuscrits d'escriptors catalans contemporanis, com Ruyra, Sagarra, Riba i López-Picó, entre d'altres.

Jolanta Rekawek

Ja és a la venda, el
CALENDARI LITÚRGIC PASTORAL 1997

Preparat per

PERE FARNÉS SCHERER, Pvre.

Més complet i extens, superant, com cada any, les edicions anteriors

Rústica • 304 pàgs. • 12x17 cms.
P.V.P. 850 pts. (amb l'IVA)

També l'edició en castellà
CALENDARIO DEL AÑO LITÚRGICO 1997

Rústica • 350 pàgs. • 12x17 cms.
P.V.P. 890 pts. (amb l'IVA)

DE VENDA A LES LLIBRERIES

EDITORIAL REGINA, S.A.

Mallorca, 87-89. Tel. 322 17 11. Fax 322 53 69 - 08029 Barcelona

El llibre de la setmana

Jaime Camino: del cinema a la novel·la

No és habitual que un director de cinema es dediqui a escriure novel·les. Hi ha excepcions, i Jaime Camino és una d'elles. La recent publicació de *Moriré en Nueva York*, ens dóna a conèixer la seva faceta de narrador bo i meticulós, que es podia endevinar en les seves pel·lícules, construïdes totes elles amb precisió, amb un apassionant contingut, i amb molta voluntat de dir alguna «cosa» a l'espectador, més que d'explicar-li simplement històries sense contingut.

La narració de Jaime Camino es mou en dos plànols diferents, com una estranya incursió en una anècdota insubstantial —encara que violenta—, que segurament vol donar sentit a la història base de tota la novel·la. Perque darrera d'un estrany assassinat que té el seu origen en un suposat espionatge industrial hi ha tota una llarga i doble història d'amors, que acaben convergint en un final que té

totes les característiques de les famoses «nivoles» de Don Miguel de Unamuno, en les quals l'autor es fa simultaniament personatge de la novel·la. Constantino, Inés, Manuel Lladó, Angélica, Fede i tots els protagonistes que apareixen en aquesta obra, són coherents en les seves actituds, i tot i que cau en els llocs comuns de molts moments de la vida quotidiana, fan un paper bastant convincent en tot el conjunt de la història. Camino els maneja bé, i els dóna una humanitat que quadra a la perfecció amb aquesta crònica, amb molts detalls de novel·la de color rosa, encara que es donin situacions més o menys dramàtiques, relativament ben resoltes.

En tota la novel·la s'adverteix que Jaime Camino és un home de cinema, especialment en les primeres pàgines, portades a bon ritme, i que introdueixen el lector en una història amb les seves

bones dosis d'interès. I al costat d'aquesta característica apareix també l'amant de la cultura, i el melòman, bon coneixedor de l'art en general i especialment de les peces que ha de dirigir l'atormentat Constantino de la Vega, a través dels seus itineraris musicals, de les seves aventures amoroses, i dels fantasmes del seu passat. En aquest recurs de temps d'infància i adolescència, Camino menciona algunes, experiències potser personals, situades en escenaris de joventut i vistes amb un cert regust de ressentiment autobiogràfic que gosem dir que, sens dubte té matissos més artificiosos que reals, i que semblen destinats a satisfer certa galeria «progre», d'un entorn cultural bastant mediocre, que condiciona massa a alguns autors.

Moriré en Nueva York podria suprimir la història de l'espionatge industrial, inclosos els malvats perdonavides japonesos. No afegeix cap interès aquesta anècdota, i tot podia haver succeït sense necessitat d'un artifici que distreu gratuïtament, i espatlla el *flash back* quasi cinematogràfic a que dóna peu. Tot hauria estat més senzill, perquè finalment es tracta d'unes històries d'amor, i de soledats, amb protagonistes bastant ben definits, i certament immersos en una crònica manipulada amb ha-

Jaime Camino,
Moriré en Nueva York
Seix Barral, Barcelona 1996,
250 pàg.

bilitat, i amb trets reals i encertats. No són situacions excessivament originals les que ells viuen, però ens identifiquem fàcilment amb la seva problemàtica manera de situar-se davant de la vida.

La història de Constantino de la Vega és original per la seva personalitat artística molt concreta, i en unir-se a la seva anècdota amb el món de la música, pot donar peu al seu autor per col·locar-se de nou en el «plató», i explicar-nos amb imatges el que ens ha dit amb paraules.

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

Premis SGAE de Sardanes

El dia 15 de desembre, a Girona, al teatre municipal de la plaça del Vi, es farà el concert de presentació i entrega de premis de les obres presentades al Premi SGAE de Sardanes d'aquest any.

La Societat General d'Autors i Editors promou així el fet de la composició sardanística, considerant la necessitat que la sardana, demostrï la seva condició de dansa viva i reculli també les noves corrents musicals que puguin produir-se, òbviament, si encaixen en la seva peculiar manera de manifestar-se.

També en un desig d'obrir als quatre vents la seva ideologia, ha pretès escampar arreu la presència d'aquests concerts i establir una localització itinerant que partint de Barcelona, l'any 1993, els va portar a Sabadell, el 1994, després a la ciutat de Lleida, el 1995, i ara seran a Girona.

Aquest itinerari també vol ser un homenatge als compositors de sardanes d'arreu, que a Girona es personalitzarà amb els germans Saderra Puigferrer: el Josep, nascut a Sant Feliu de Pallerols el febrer de 1883, i mort a Banyoles l'abril del 1970, i el Manel, nascut a Tortellà el juliol de 1908.

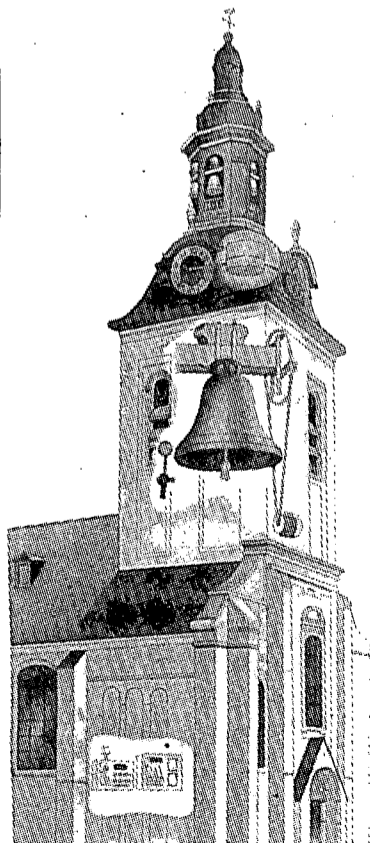
Els anys que separen els dos germans es poden considerar també els que han marcat una evolució entre les seves respectives músiques. Josep Saderra, amb una tècnica simple, va escriure sardanes de bellíssimes melodies, que s'han popularitzat arreu i que es mantenen encara en les ballades. Manuel Saderra, més estudiós, ha viscut la música en diversos aspectes, i en el moment de compondre sardanes, va presentar unes característiques musicals molt personals, quasi innovadores, que li van fer firmar-les només amb el cognom matern, per evitar confusions amb el seu germà i potser també distanciar-se'n, tenint en compte la manera diferent d'expressar-se de cadascun i així mateix la gran difusió que ja havia assolit el seu germà i podia repetir-se en ell, com així ha estat precisament.

Josep Ventura

ERMEC

Alcalde de Móstoles, 42, baixos (Metro Alfons X)
08025 BARCELONA Tel.: (93) 450.16.00
Fax : (93) 433.08.85

CAMPA
PACCARD

RELOTGERIA

Esferes de rellotge de tot tipus i estils (nº romans, àrabs, pais, esquelet)

TOCS HORARIS

Electromartells universals per campanes de 40 a 5000Kgr. Muntatge interior o exterior.

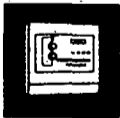
VOLTEIG I BALANCEIG

Motors de balanceig volteig amb control electrònic.

EQUIPS DE CONTROL

radiosincronització, amb programació setmanal, mensual, periòdica, anyal. Sempre es pot modificar per part del client.

TOCS MANUALS

Mitjançant l'equip de control o sistema tradicional.

JOUS amb fusta de roure o iroko tractada. Diferents formes segons tradició. Models metàl·lics a definir. Batalls amb ferro dolç.

CAMPANES de qualitat carilló amb nota musical garantitzada. Més de tres mil imatges a escollir.

Restauració i modernització de campanars i rellotges, sempre respectant els tocs manuals i tradicionals de la Vila.

Llibres

«L'únic mitjà per ser feliç és acceptar la creu»

■ Phil Bosmans, sacerdot catòlic, autor de «best sellers» en què parla d'amor

Com aconseguir la felicitat, suportar el dolor, conviure amablement amb els altres o mantenir l'amor amb la teva parella són algunes de les preguntes que tots ens hem fet alguna vegada. Phil Bosmans és un sacerdot belga que en els últims anys ha venut més de cinc milions dels

seus llibres a Europa. En aquesta entrevista ens explica algunes pautes per aconseguir la felicitat i portar amb alegria i optimisme les penes que la vida proporciona, tema del seu últim llibre, «El secreto de la felicidad», publicat per Editorial Planeta en la seva col·lecció «Testimonio».

—On es troba la felicitat?

—La felicitat no és un bitllet de loteria. No s'adquireix cada dia comprant nous bitllets amb l'esperança de guanyar un dia el premi. La felicitat no és una papallona que has de perseguir. Busca la felicitat i mai la trobaràs. La felicitat és com una ombra que et segueix en qualsevol moment. La felicitat és com un ressò que respon a l'entrega d'un mateix. Oblida't de tu mateix i viu pels altres, i un dia la felicitat estarà a casa teva i en el teu cor.

—La societat de consum ha «consumit» la felicitat?

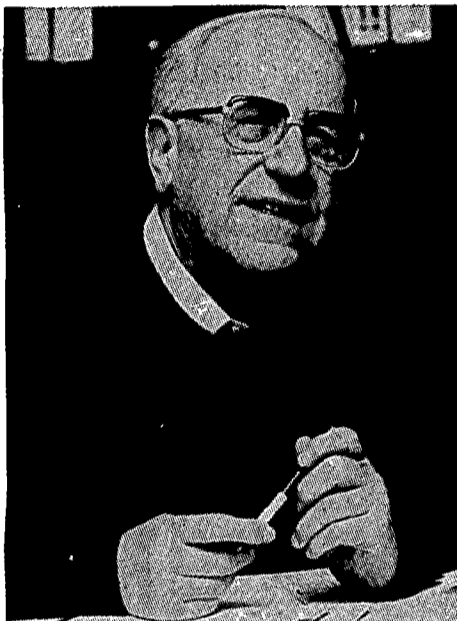
—La nostra societat de consum ha fet creure a la gent que hi ha un remei extern per ser feliç. Per això, cada sort té la seva etiqueta amb el preu. Es ven a la gent felicitat al preu del sabó de bany. La publicitat proposa la felicitat a qualsevol preu. La gent compra i consumeix, sembla feliç.

—Vostè parla en els seus llibres de canviar el món. Què pot aportar l'home i la dona del carrer per canviar-lo?

—El món és un desert espiritual. Canviar aquest món és una feina a llarg termini. Però tots podem començar amb un petit miratge. Totes les dones i tots els homes poden col·laborar, començant a casa, al carrer. Amb bondat i amor, amb tolerància i complaença, es fan miracles en el seu propi medi ambient. No hi ha un altre camí per canviar el món.

—Què diria a les persones que estan soles, sense ningú que les estimi?

—Jo els demanaria que es possessin davant d'un mirall i es preguntessin si s'estimen a si mateixes. Per ser estimat, un ha de ser digne d'ésser o tractar de ser estimat. Cada persona és responsable i ha de cuidar-se per tenir bona presència i lluitar per un equilibri interior; és fonamental per poder ser estimat. Si sempre estem tristos i pessimistes, llavors serà difícil tenir amics.

Phil Bosmans, autor de «El secreto de la felicidad».

—Quina creu que és la causa més important de la crisi de la civilització occidental?

—Occident està molt entusiasmat per les coses materials. Ha negligit els valors espirituals d'una forma inacceptable. Els valors humans i el benestar de la gent senzilla està devaluat pel valor monetari. La causa més important de la crisi és la materialització total de l'home.

—Davant de tantes guerres i violències que estem patint en el món, ¿què proposa perquè s'acabin?

—S'ha de tancar la porta del passat, i l'única clau que encaixa en aquesta porta és el perdó. Jesús és l'únic que va trencar el cercle viciós del mal i va fer possible la pau. S'ha d'acabar amb l'odi que hi ha en el cor humà. Això és possible acceptant Jesús a la nostra vida; Jesús és amor. Ell ens ensenya a estimar les persones tal com son.

—Els éssers humans ens trobem a les nostres vides amb l'allargada ombra del patiment. Es pot viure feliç suportant el dolor?

—Totes les persones, més tard o més d'hora, es troben amb l'entrebanc estúpid que fa de la vida una veritable creu. La vida es fa molt difícil i fins i tot insuportable. L'únic remei per ser

una mica feliç és acceptar la creu, contra la qual es lluita dia i nit; sempre és molt pesada. No és fàcil, però la creu pot ser un signe positiu en la vida. Un signe que ajuda a veure amb més claredat i a relativitzar les coses sense valor.

—Quina és l'actitud més necessària perquè els humans puguem conviure feliços els uns amb els altres?

—Penso que és necessari que posem més atenció a la «cultura del cor», sobretot a les escoles, a les llars, i en mitjans de comunicació social. S'aprèn a conduir cotxes i motos, a tocar el piano, a practicar tota classe d'esports, però no s'aprèn a conviure. La «cultura del cor» és la cultura fonamental per a l'home. Als que no tenen aquesta cultura els falta tota cultura, fins i tot

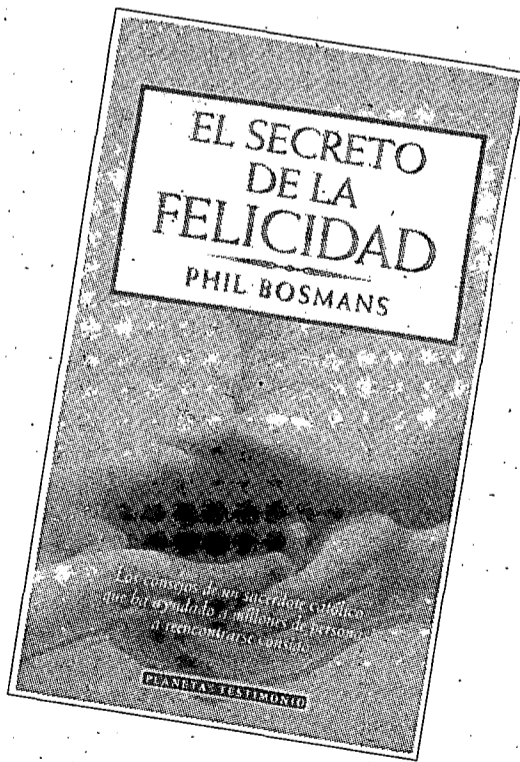
—Les injustícies socials existeixen. Mentre que en el món hi ha milers de persones que tenen fam i són víctimes de l'exploació i de l'opressió hem d'estar a l'aguait i protestar davant de qualsevol injustícia, fins i tot a prop nostre. Aquí, a Occident, estem amenaçats pel cansament i la indiferència. Les injustícies perduren i ens sentim incapaços de resoldre els problemes. S'ha de començar per nosaltres mateixos i pel nostre voltant. Hi ha massa gent que no té més consciència perquè no té més coneixement de Déu. Un Déu de bondat i d'amor. Un món just comença en el propi cor, en la pròpia llar. És una responsabilitat gran per a la família i per a l'escola. D'aquí la importància d'un «cultura del cor», perquè una justícia sense amor és una utopia i l'amor sense justícia és una mentida.

—Què aporta la fe a Déu en el nostre tarannà diari?

—La fe en Déu no ens aporta res, però sí que ho canvia tot. Amb la fe en Déu la vida té més sentit. El pensament, els sentiments, les mirades canvien totalment i els dies són més alegres, perquè hi ha un futur fins més enllà de la mort. Tot té més colors i ens sentim ben segurs. Val la pena agrair aquest do. Amb la fe en Déu ens sentim més forts i més alegres. Amb la fe en Déu, el món es transforma de tant en tant en un trosset de paradís.

—Quin és el secret de la felicitat?

—El veritable art de viure i el secret de la felicitat consisteix a acceptar, abraçar la vida tal com és. Però la felicitat a la terra mai és perfecta. Té tantes parts que sempre en falten algunes. S'ha de saber. S'ha de tenir en compte que és així. No miris les parts que falten: sigues feliç amb el que tens. No esperis un altre dia per ser feliç. Sigues feliç avui mateix. El secret de la felicitat és en un mateix!

tenint tots els títols de les més prestigioses universitats del món. Aquesta gent no és capaç d'aconseguir una convivència feliç.

—Com hauríem de combatre les injustícies socials que veiem al nostre costat?

Luis del Real Español

Crítica de cinema

Meritxell Cucurella Jorba

Títol original: The Hunchback of Notre Dame
Nacionalitat: EUA, 1996

Directors: Gary Trousdale i Kirk Wise

Guió: G. Trousdale i K. Wise, basant-se en Notre Dame de París de Victor Hugo

Música i cançons: Alan Menken i lletres d' Stephen Schwartz

Durada: 86 minuts

Un cant a la tolerància

La factoria Disney ha creat un nou somni per a petits i no tan petits: *El geperut de Notre Dame*. És la primera vegada s'estrena simultàniament la versió catalana i la castellana. En funció de l'èxit d'acollida de la versió catalana Disney canviarà de política quant al doblatge al català de les seves produccions.

Quan el 1831 Victor Hugo escrivia *Notre Dame de París* poc s'imaginava que acabava de crear un personatge, Quasimodo, molt prolífic en el món de la cinematografia. En la seva època la novel·la no va tenir una bona acollida, però el temps ha demostrat que ha donat bons fruits, uns més tràgics, uns més terrorífics i uns altres de *happy end*.

Del 1923 és la versió del director Wallace Worsley, era la primera vegada que la novel·la es portava al cine. Lon Chaney encarnava el paper de Quasimodo, un ésser deforme, monstruós i marginat. Es tracta d'una obra mestra i, sens dubte, la millor adaptació de la novel·la d'Hugo. Uns anys més tard, el 1939, William Dieterle dirigeix una segona versió, *El jorobado de Notre Dame*, protagonitzada per Charles Laughton, un soberbi Quasimodo. El 1956 se'n fa una nova versió, *Notre Dame de París*, dirigida per Jean Delannoy i protagonitzada per un esplèndid Anthony Quinn i per una no menys esplèndida

Gina Lollobrigida, en el paper de la gitana Esmeralda. Aquestes tres versions han estat les més destacables de totes les que s'han fet al llarg dels anys.

El panorama espanyol també es va fer ressò de

l'emblemàtic geperut amb *El jorobado de la Morgue*. La direcció va anar a càrrec de Javier Aguirre, i Paul Naschy va escriure l'argument i va protagonitzar la pel·lícula, cosa que li va valdre el premi Georges Meliès a la millor interpretació. La versió espanyola va ser tot un èxit en l'àmbit internacional.

De fet, la història del gran escriptor francès és tràgica i tremebunda. Cada versió cinematogràfica, però, n'ha fet la seva particular lectura fins arribar a la darrera producció de Disney, on es prescindeix de la tragèdia, s'introdueixen unes gotetes d'humor i s'acaba amb un final feliç que és un cant a la tolerància envers els éssers 'diferents'.

L'espuma humorística la posen tres entranyables gàrgoles de la catedral de París que es diuen Víctor, Hugo i Lavarne, tot i que en principi s'havien de dir Lon, Charles i Anthony, en honor als actors que havien encarnat el paper del campaner geperut. En la versió de Disney se suavitzava la tràgica figura de Quasimodo: ara és, de bon començament, un personatge que es fa estimar malgrat no sentir-se estimat.

La imatge final, amb una encaixada de mans a tres bandes, ens diu que en l'amistat la 'diferència' és irrellevant.

Secció a càrrec de: Telespectadors Associats de Catalunya (TAC) Balmes, 92, 1r 1a A - 08008 Barcelona Tel. i fax (93) 488 17 57

Pel·lícules
recomanades

Divendres 6 de desembre

TV3 **El Alamo** (1960)
16.15 **Director:** John Wayne. **Intèrprets:** John Wayne, Richard Widmark, Laurance Harvey, Richard Boone, Frankie Avalon, Linda Cristal.
Argument: Texas, una província de Mèxic l'any 1836, s'aixeca contra el dictador Santa Anna i es declara república independent. Sam Huston prova d'organitzar un exèrcit per defensar Texas de l'atac de les tropes mexicanes. Mentrestant, a San Antonio, uns quants texans es reuneixen, per defensar el seu territori, en una antiga missió espanyola, El Alamo. **Joves ****

Dissabte 7 de desembre

TV3 **La reina verge** (1953)
17.15 **Director:** George Sidney. **Intèrprets:** Jean Simmons, Stewart Granger, Charles Laughton, Deborah Kerr.
Argument: Elisabet, la filla d'Enric VIII d'Anglaterra que acaba sent reina, va tenir una infantesa desgraciada. Quan el seu pare va morir i la reina es va casar amb Thomas Seymour, Lord Almiral, la jove Elisabet va amagar l'atracció que sentia vers aquell home tan valerós, però Ned, el germà de Lord Almiral, va descobrir aquests sentiments i els va utilitzar de forma malèvola. **Joves *****

Diumenge 8 de desembre

TV3 **Els que no perdonen** (1960)
15.15 **Director:** John Huston. **Intèrprets:** Burt Lancaster, Audrey Hepburn, John Saxon, Charles Bickfort.
Argument: Història d'una família de ramaders, els Zachary. Mathilda, la mare, una filla i tres fills, dels quals en Ben és l'hereu. Es descobreix que Rachel no és filla d'en Zachary, sinó que és mestissa. Els indis Kiowa volen recuperar la noia, però la família està disposada a tot per defensar-la. **Joves *****

Valoració de les pel·lícules: *Acceptable **Bona ***Molt bona ****Obra mestra

Per a una valoració diària de les pel·lícules podeu trucar al telèfon del cinema del TAC 488 17 37.

TELE ZAPPING

Programació infantil

TV1

Dissabte

08.00 **Sábado fiesta**
Inclou: Los trotamúsicos
La banda de Mozart
La princesa Starla

09.30 **Club Disney**
Inclou: ¿Quétecuantas?
Patoaventuras
Chip y Chop, aventureros del aire
El dibujo clásico
El juego del chaparrón

Diumenge

08.00 **Domingo fiesta**
Inclou: Los trotamúsicos
Los cuentos de papá castor
Yogui y la búsqueda del tesoro
La banda de Mozart
La princesa Starla
La gata Kitty y sus amigos

11.00 **Bugs Bunny y sus amigos**

La 2

De dilluns a divendres

07.15 **Con mucha marcha**
Inclou: Las fábulas del bosque verde
Animaniacs

08.10 **Buenos días Disney**

13.10 **Con mucha marcha**
Inclou: Los trotamúsicos
El inspector Gadgget
Locos por el basket

17.45 **Para nosotros**
Inclou: Barri Sesam
Los pequeños Picapiedra

Antena 3

De dilluns a divendres
07.30 **Club Megatrix**
Inclou: Rascal el mapache
Peter Pan
Heidi

Tele 5

Dissabte i diumenge
07.55 **El show de Alvin**
08.35 **Las aventuras del joven d'Artagnan**

De dilluns a diumenge
09.55 **Ven con nosotros**
Inclou: Batman

De dilluns a divendres
07.40 **El lobo Hokey**

Canal 33

De dilluns a divendres
07.30 **Club Super 3**
Inclou: Els caçafantasmes
Aloi el ninja
El món fantàstic d'en Minus
Pingu

17.30 **Club Super 3**
Inclou: 10+2
Maquilletres

Crònica televisiva

El dolor incurable d'uns pares

Miquel Àngel Codina

El programa d'investigació periodística, *Dossier*, de Televisió Espanyola, va emetre un excel·lent reportatge titulat *Diario de un padre atormentado* sobre l'assassinat, ara fa quatre anys, de les tres adolescents de la localitat valenciana d'Alcàsser, succés que va colpir tota l'opinió pública espanyola. Miriam García Iborra, de 14 anys, Antonia Gómez Rodríguez, de 15 anys, i Desiree Hernández Folch, de 14 anys, van desaparèixer una fatídica nit del 13 de novembre de 1992 quan tornaven a casa seva després d'haver estat en una discoteca. Dos mesos i mig més tard van trobar els seus cadàvers prop del pantà de Tous.

En el reportatge, Fernando García, pare de Miriam, va parlar en primera persona de les diferents circumstàncies que, segons el seu parer, van envoltar l'assassinat de Miriam, Antonia i Desiree, les seves discrepàncies amb la investigació oficial duta a terme i, sobretot, les nombroses incògnites que encara s'han de resoldre. «Des d'aleshores i fins al dia d'avui, estic lluitant per esbrinar qui van matar la meua filla», va manifestar Fernando.

«Haig de dir que, després de quatre anys i més de 4.000 folis de sumari —va afirmar el pare de Miriam—, encara hi ha un munt de dubtes en aquest cas.» Cal recordar que actualment només hi ha un detingut, Miguel Ricart, i un altre sospitós, Antonio Anglés, va fugir quan es van descobrir dels cossos sense vida de les tres joves. Això no obstant, Fernando sempre ha opinat que van intervenir més individus en aquests fets tan esborronadors, «gent professional que sabia el que feia en cada moment». El prestigiós forense Luis Frontela, que va practicar una segona autòpsia als cadàvers a requeriment dels pares, va determinar també que hi va haver més implicats. Parla, fins i tot, d'un total de cinc implicats.

Per què a la fossa on es van localitzar les restes mortals de les adolescents i a la caseta en la qual, presumptament, van tenir lloc els fets no hi havia cap rastre de sang? Per què es van lliurar proves deteriorades i manipulades —la roba de les nenes va ser rentada, «una aberració malintencionada», segons paraules de Fernando García— a l'Institut Nacional de Toxicologia? Per què es va trobar damunt de la fossa —«perquè ningú no es maregi en buscar qui ha estat l'autor del triple crim», considera Fernando— una targeta amb el nom i la direcció d'Antonio Anglés? Preguntes i més preguntes que esperen una resposta.

«CATALUNYA CRISTIANA» ALS QUIOSCOS DE CATALUNYA

Podeu trobar-la, setmanalment, a:

Editorial Claret, S.A.	Roger de Llúria, 5	08010	Barcelona
Euro-Paper Llibreria	Major de Gràcia, 129	08012	Barcelona
Jordi Serrano Poy	Pl. Lesseps (enfrent n. 31)	08023	Barcelona
Kiosco Baldri Bosch	Eusebi Güell, 87	08830	Sant Boi, LL
Kiosco Ferrer	República Argentina, 233	08023	Barcelona
La Formiga d'Or, S.L.	Av. Portal de l'Àngel, 3	08002	Barcelona
Llibreria Balmes	Duran i Bas, 11	08002	Barcelona
Llibreria Obradors	Ctra. de Berga, 59	08670	Navàs (BCN)
Llibreria Ramon Llull	La Palma, 9	25002	Lleida
Maria Cabayol Magrinyà	Nou, 3 (La Riera de Gaià)	43762	Tarragona
Punt Press	Pl. Corsini, 5	43001	Tarragona
Salvadora Camps Borja	Diputació, 354	08013	Barcelona
Sant Pau Llibreria	Via Laietana, 38	08003	Barcelona

Reserveu el vostre exemplar, ara!

Veus d'Església

TELEVISIÓ

La 2

- Diumenge** 08.45 *Tiempo de creer*.
 09.30 *Pueblo de Dios*.
 10.00 *Últimas preguntas*.
 10.25 *Testimonio*.
 10.30 *La Missa*: amb la participació del Cor Parroquial Sant Valentí de Terrassa (Vallès Occidental, Arquebisbat de Barcelona), sota la direcció de Valentí Piqué i Arola (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).
 11.20 *Esglésies de Catalunya*.
Dilluns 17.15 *Pueblo de Dios*.

C 33

- Ds. 7/12** 09.05 *Signes dels Temps*: estarà dedicat a «El dret a la vida». Un diàleg amb Francesc Abel, director de l'Institut Borja de Bioètica i la col·laboració dels alumnes de l'Escola de Cinema i Audiovisuals de Catalunya amb un reportatge sobre les Serventes de la Passió. El Museu Diocesà de Barcelona, Pia Almoïna, amb Mn. Jordi Martí.
 En el programa també oferirem espais d'actualitat, agenda, presentació de llibres i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín. (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)
- Ds. 14/12** 09.05 *Signes dels Temps*: proposa «Diàleg Intraeclesial», la llibertat d'expressió en l'Església, un «Cara a cara» entre el bisbe Joan Carrera i el capellà i periodista Josep Bigordà.
 En el programa també oferirem espais de música, comentari cinematogràfic, actualitat, agenda i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín. (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)

TV de Mataró (Canal 64)

- Dv. 6/12** 20.30 *Creure avui*. Tema d'avui: *El problema dels immigrants*. Informatiu i agenda. (Dirigit per Ramon Safont-Tria.)
- Dv. 13/12** 20.30 *Creure avui*. Taula rodona. (Dirigit per Ramon Safont-Tria.)

CTV (Centre Televisiu Vaticà)

Retransmissió via satèl·lit europeu Eutelsat II-16° E. 37V, freq. 11.575 GHz, 6.60 italià, 7.50 anglès.

- Diumenge** 12.00-12.30 *Angelus*. (Directe)
Dimecres 11.00-12.30 *Audiència general*. (Directe)
De dilluns a divendres 18.10-18.25 *Informació*.
Dissabte 18.10-18.25 *Speciale Lumen 2000*.

Ràdio

FUNDACIÓ MISSATGE
HUMÀ I CRISTIA

RÀDIO ESTEL (Barcelona: FM 106.6)

Cada dia:

—de 02.00 fins a les 21.00 h Radiofórmula musical amb butlletins informatius cada quart d'hora.
—Comentaris de l'Evangeli a les 7.30 i a les 15.30.

De dilluns a divendres:

21.00 - 22.00 *Vet aquí que... (conte)*
En un dia com avui.
Punt i Coma.
22.00 - 23.00 *Nit d'Estels (magazine d'Església i solidaritat)*

Dilluns

23.00 *Joc Net.*
24.00 *Estima la vida.*
01.00 *Fila 7.*
Cova de Clàssics.

Dimarts

23.00 *Anem per feina.*
24.00 *Versió original.*
Sons i ressons.
01.00 *El perquè de tot plegat.*

Dimecres

23.00 *Temps d'acció.*
24.00 *Àgora.*
01.00 *De la lletra i de la música.*
Amb molt de gust.

Dijous

23.00 *En família.*
24.00 *Calaix de Sastre.*
01.00 *Dos quarts de nit.*
So de cine.

Divendres

23.00 *Panorama cultural.*
24.00 *Amb llum pròpia.*
00.00 *Cova de Jazz.*

Dissabte

21.00 *Catequesi.*
Contemporània.
22.00 *Quart món.*
23.00 *Panorama de cinema.*
24.00 *La veu del campanar.*
01.00 *Novetats a cau d'orella.*

Diumenge

09.00 *Tot sardana.*
18.45 *Eucaristia des de la Catedral.*

21.00 *Estels de colors.*

22.00 *Nòmades.*
23.00 *Temps de paraula.*
24.00 *Gran Clàssic.*
01.00 *A cel obert.*

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge

09.00 *Músicaes mistiques: Missa Pastoral per al Primer Cònsul, de Paisiello; Missa de la Immaculada Concepció, Cant gregorià; Lletania a la Verge Maria, op. 59, de Szymanowski; Ave Maria, op. 35, de Busoni; Te Deum, de Lully; Alma Dei creatoris, KV 277, de Mozart.*
11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge

07.30 *Paraules de vida: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Oriol Llop).*

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702)

21.00 *El espejo de la Iglesia.*

Diumenge

09.00 *Santa Missa.*
09.45 *Informatiu diocesà.*
10.00 *Iglesia es noticia: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.*
22.00 *La linterna de la Iglesia.*

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3)

Diumenge

08.15 *La Misa de España (des de Madrid).*

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Divendres

17.38 *Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.*

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2)

De dilluns a divendres

07.05 *Déu vos guard! Santoral, reflexió i agenda.*

Diumenges i festius

09.00 *Santa Missa.*

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge

10.30 *La veu de la parròquia: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.*

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge

De 22.05 a 23.00h. *Objectiu, l'home: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista (III part) amb: Esteve Sala Martorell, franciscà responsable de la Pastoral de la Salut durant nou anys a l'Hospital de Vilanova i la Geltrú; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe Ricard M. Carles, de Barcelona (director: Josep-Maria Alimbau).*

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge

08.00 *Cristians: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.*

RÀDIO CIUTAT DE BADALONA (FM 94.4)

Diumenge

09.45 *Vida i esperit.*

RÀDIO MARICEL (Sitges FM 107.7)

Divendres

De 20.00 a 20.30h. *La punta: (director: Jordi d'Arquer i Terrasa).*

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Dissabte

09.00 *Obrim camins: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).*

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

13.40 *Iglesia es noticia: entrevista de caràcter humanístico-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.*

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres

19.30 *Església viva (producció de l'arquebisbat).*

Dissabte

13.50 *Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella.*

Diumenge

09.45 *Església viva (producció de l'arquebisbat).*

PROGRAMES PER A MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes. L'emeten:

Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Alforja Ràdio (FM 104.3) diumenge 09.00h. **Calafell Ràdio** (FM 107.7) diumenge 09.20h. **Cadena Cope-Reus** (OM 1143) diumenge 10.30h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica a «Catalunya Cristiana»). L'emeten:

Ràdio 5, Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també: **Calafell Ràdio** (FM 107.7) dissabte 12h. **Ràdio La Canonja** (FM 102.3) divendres 20h. **L'Espuga FM Ràdio** (FM 107.4) dissabte. **Ràdio Falset** (FM 107.0) dissabte, a partir de les 14h. **Ràdio El Morell** (FM 105.7) dilluns, a partir de les 21h. **Ràdio Montblanc** (107.0) diumenge, a partir de les 11 h. **Ràdio Santa Coloma de Queralt** (FM 107.5) dissabte 13h. **Ràdio Sant Pere i Sant Pau** (FM 101.0) dissabte, a partir de les 20 h. **Ràdio La Vilella Alta** (FM 102.3) dissabte 12 h. i diumenge a les 13h.

EL MIRALL: Cadena Cope-Reus (OM 1143) dilluns 21h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a 17004 Girona;
Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les seccions: *La Paraula del Bisbe* (comentari setmanal del Bisbe de Girona), *Costumari cristià* (costums i tradicions de l'Església, a càrrec de Mn. Joan Baburés), *La veu dels joves* (a càrrec de Mn. Jaume Reixach), *Entrevistes;* i una vegada al mes *Crítica de Cinema* (a càrrec de Toni Bardera). Presenta: Àngel Rodríguez. L'emeten:

Cope Costa Brava (90.3 FM) diumenge 9.45h. **Cope Figueres** (1269 AM) diumenge 9.45h. **Ona Jove Riudellots** (104 FM) dissabte 20.00h. **Ràdio Arbúcies** (107.6 FM) dissabte 10.00h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 9.30h*. **Ràdio Arenys de Munt** (107 FM) diumenge 11.30h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 9.30h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Canet de Mar** (107.6 FM) dissabte 10.30h. **Ràdio l'Escala** (107.6 FM) dissabte 14.00h. **Ràdio la Vall** (107.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) diumenge 8.30h. **Ràdio Pineda de Mar** (106.1 FM) diumenge 14.00h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) diumenge 8.00h. **Ràdio Sant Joan Les Fonts** (107.7 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Santa Coloma de Farners** (103.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Shalom Palau Sacosta** (106.6 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Sarrià de Ter** (87.6 FM) diumenge 10.00h. **Top Gironès-Cassà de La Selva** (92.8 FM) dissabte 19.30h.
*(Inclòs dins el programa parroquial local).

EL CAFÈ INTERNACIONAL: programa setmanal de 30 minuts de durada que recull els grans artistes i grups de la música melòdica i lleugera dels últims anys amb frases, missatges humans i paraules de reflexió, i també música de ball de qualitat. Presenta: Àngel Rodríguez.

LA COVA DEL COUNTRY: selecció de música country cristiana y country en general, amb la col·laboració de l'Associació Europea del Country. Presenta: Rafael Corbí.

RÀDIO PUIG-REIG (FM107.3)

Diumenge

09.30 *Reflexió: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.*

RÀDIO SALUD (FM 89.1)

Dissabte

De 07.00 a 09.00h. *Rosari: meditat per joves, entrevistes a catòlics en el món, concurs de Cultura religiosa, meditació mariana, herois del segle XX, etc.*

Diumenge

De 07.00 a 09.00h. Presentació de l'Evangeli del dia i meditació, tema marí, etc.

RÀDIO SANTA COLOMA DE FARNERS (FM 103.6)

Dimecres

De 22.15 a 23.00h. *Maranatha: un programa per descobrir i compartir el nostre tarannà cristià com a catòlic avui.*

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte

09.05 *Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.*

Diumenge

09.00 *Església viva (producció de l'arquebisbat de Tarragona).*

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

20.40 *Rosari: en llatí des del Vaticà.*
22.10 *Noticiario.*

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 *Església viva: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.*

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres

15.30 *Cafè i pastes: informacions, comentaris i entrevistes.*

Dissabte

08.15 *Església viva (producció de l'arquebisbat).*

LA PAROLA DEL BISBE: microespai setmanal de 5 minuts de durada presentat pel bisbe de Girona, Mn. Jaume Camprodon i Rovira.

PUNT DE TROBADA: magazine setmanal de 55 minuts de durada, que compta amb temes d'actualitat cristiana, humana i social. Presenten: Carles Sánchez i Àngel Rodríguez.

TARDA DE TOTS: magazine d'**Onda Rambla Girona** (89.9 FM) que inclou cada dijous a les 17.30 una secció d'actualitat cristiana i de notícies de l'església de Girona.

TOTS ELS CAMINS PORTEN AROMA: programa mensual de 30 minuts de durada. Es tracta d'un espai de debat sobre temes d'interès, moderat pels periodistes Anna Estartús i Josep Casellas.

Retransmissió en directe de la Missa dominical. L'emeten:

Catalunya Música (96.7 FM) Girona- (101.5 FM) Maresme: diumenge 11.00h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.00h. **Cope Figueres** (1269 AM) diumenge 9.00h. **Ona Jove de Riudellots de la Selva** (104 FM) dissabte 20.30h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 9.05h. **Ràdio Shalom de Palau Sacosta** (106.6 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio 1 de Ràdio Nacional** (738 AM-93.3 FM) diumenge 8.15h. **Top Gironès de Cassà de la Selva** (92.8 FM) dissabte 20.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»). L'emeten: **Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera, Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars,** i també: **Ràdio Súrria** (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FEI VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al full «Vida diocesana»). L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h. **Ràdio La Cala** (l'Ametlla de Mar, FM 99) diumenge 12.00h. **Ràdio Deltebre** (FM 107.6) dissabte de 9.00h. **Ràdio Flix** (FM 102) dissabte de 9.30h. **Ràdio Gandesa** (FM 107.9) dissabte de 13.00h. **Ràdio Infant** (l'Hospitalet (FM107.9) dissabte 10.00h. **Ràdio Joventut de Masdenverge** (FM 100.7) diumenge 10.00h. **Ràdio Mora d'Ebre** (FM 87.6) divendres 10.00h. **Ràdio Nueva Vinaròs** (FM 98.2) dissabte 22.30h. **Ràdio Onda Cero** (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05h. **Ràdio els Ports** (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h. **Ràdio Ràpita** (FM 107.9) diumenge 12.00h. **Ràdio Ulldecona** (FM 95) diumenge 09.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSO: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans. L'emeten: **Ràdio Pirineu** (Puigcerdà, FM89.8) diumenge 09.30h. **Ràdio Seu** (FM 107.2) diumenge 9.00h. **Ràdio Valira** (FM 98.1) dissabte 13.00h.

Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraïrem la recepció de controls d'emissió.

Des del carrer

L'esperança és la millor arma per lluitar contra el dol

Després de la tempesta i el desassossec provocat per la mort de la parella pot arribar la calma. Pere Grané, fundador de l'Associació de Vidus i Vídues de l'Esperança, creu que és possible recuperar la pau interior després del gran trasbals que provoca la desaparició de l'ésser estimat.

—L'experiència personal de perdre la seva esposa ha contribuït a voler ajudar persones en la mateixa situació?

—Per a mi ha estat un fet cabdal, perquè aleshores vaig veure personalment què representava la viduitat amb tota la seva profunditat; és com una esqueixada de la pròpia vida, que només sap el que representa qui ho passa.

—Quina ajuda es dona des d'aquesta associació a les persones que han perdut al seu cònjuge?

—El primer que fem és ajudar-los a trobar el seu lloc a la nova vida que comencen. No tothom és igual, uns volen distreure's o pensen a tornar-se a casar, d'altres no ho superen i s'ensorren. Però els que tenim fe, si volem viure d'acord amb ella, hem de trobar el camí que ens faci viure amb il·lusió l'esperança del retrobament en la plenitud de Déu Pare. També ajudem si cal a superar problemes materials i humans segons les nostres possibilitats.

—Com es pot superar millor el dolor de perdre la persona amb qui s'ha compartit la vida?

—Sentint-se comprès i vivint en comunió de germans els mateixos problemes. Per això la pregària és una bona ajuda. Tenim l'obligació de pregar cada dia pel grup en unió als nostres malalts, als nostres sants i als dos-cents cinquanta associats.

—És possible recuperar la il·lusió després del dol?

No només és possible, sinó que és necessari. Si s'arriba a viure aquesta perspectiva de fe el dol es

pot transformar en esperança, que vivint-la en plenitud dona pau i joia interior, que proporciona un nou sentit a la vida. L'enyorament de la persona estimada se sent, però es converteix en un enyorament ple d'esperança.

—El vidu necessita un retrobament personal després d'aquest sotrac?

—La persona que es queda vídua necessita la il·lusió i l'esperança del retrobament. Només amb això n'hi ha prou per donar-li un altre cop sentit a la vida, que es converteix en un camí del retrobament ple de joia al cel.

—Compartir l'experiència amb persones que han passat la mateixa experiència ajuda?

—Ajuda a sentir-nos una família. En els recessos del Miracle és on vivim més intensament aquesta experiència de compartir els nostres problemes, que són molts i variats en el món actual, ple de materialisme, que sovint fa

que no es tingui en compte com es viuen els sentiments que envolten la viduitat.

—Mentre hi ha vida hi ha esperança?

Jo diria que mentre hi ha fe hi ha esperança; i si hi ha poca fe hi haurà poca esperança. Encara que tinguis fills que t'estimin, els anys i les xacres no perdonen i la soledat i l'enyorament ofeguen. La pitjor soledat és la del que viu amb persones que no comprenen res i empitjora si no saben estimar. Per això la fe és el millor regal que hem rebut de Déu.

Marta Puyol

Respir

Miquel Estradé

L'hora de la veritat

Usant a contracor la imatge de les balances, em penso que ningú no sap quin pes fa la seva vida. A part que és impossible de saber-ho, em penso que tampoc no és tan important com podria semblar. Una cosa sí que la sabem, i mai no hauríem d'oblidar-la: que el pes que pugui tenir serà sempre un pes de gràcia. Tot ens ha vingut radicalment de Déu, i encara que amb Déu hi hem jugat sovint a fet i amagar, sabem que és un Déu que ens estima. Això ho crec i demano de creure-ho sempre. Però encara hi ha una altra cosa de la qual estic convençut: en el moment de la veritat, quan serem despallats de totes les nostres resistències, quan ens cauran els tels dels ulls i totes les nostres opacitats es tornaran transparències, quan ja no sabrem fer el sord a la veu amorosa, quan el nostre temps es clogui, aleshores la gràcia es mostrarà infinitament més gran que tot el misteri del mal, i nosaltres ja no sabrem dir: No! a l'amor que ens dirà: Vine!

Ara mateix

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

La GOAC compleix cinquanta anys

S'escau, aquest any, el cinquantè aniversari de la fundació de la GOAC (Germandat Obrera d'Acció Catòlica), un moviment apostòlic que, amb el seu naixement, salvava, fins a un cert punt, la imatge del catolicisme preponderant en la postguerra espanyola.

No va ser l'únic, certament, en la seva significació cristiana i social: pensem, per exemple, en els primers grups jocistes o en la barcelonina OCPD...

Alguns trets, però, li atorgaven un caràcter absolutament singular: naixia per desig exprés de la jerarquia, sobretot de l'arquebisbe Pla i Daniel; esdevenia, així, la primera acció catòlica especialitzada reconeguda; es feia present, amb rapidesa, a la majoria de diòcesis; plantava cara, amb suport episcopal, a la política general del règim i, especialment, al sindicalisme vertical. Cal evocar l'atmosfera social i religiosa de 1946 per a adonar-se de l'impacte del setmanari *Tú* el qual, a més de dir coses que aleshores ningú més no podia dir, les deia amb llenguatge directe i popular. Sovint *Ràdio Pirenaica* en reproduïa textos...

Com a moviment catòlic també contrastava vivament amb les formes eclesials de l'època. Guillem Rovirosa, principal artífex de la GOAC, escrivia: «El cristià... estima els homes, però no les institucions i lleis que exploten, per això lluita enèrgicament contra el robot legalista que crea pobres en sèrie, gent sense habitatge en sèrie i desheretats en sèrie.» «Quan el món vegi que els cristians ens estimem i que estimem tots els homes sense tenir en compte la seva religió, el seu credo polític, la seva nacionalitat ni la seva raça, creurà que, en veritat, Crist és l'enviat del Pare.» Val a dir que algunes d'aquestes paraules tenien, en el context de l'època, connotacions força més punyents que avui... Rovirosa era un convers enardit. Personalment no he oblidat la impressió que em feia —encara jo seminarista— la convicció amb què parlava i l'expressió amb què cantava tot el repertori d'himnes i cants del moment: «Adelante, hoacista valiente, firme el pulso, seguro el andar, / adelante, los tiempos presentes piden hombres con temple de HOAC...»; o bé: «Buenas tardes, oh Señor, / te damos gracias / por habernos llamado a los HOAC. / Arderán los obreros en las teas del amor y la fe, y la hermandad». N'hi havia d'altres de conversos en la primera GOAC, procedents, molts d'ells, de l'anarquisme. Aquesta sensibilitat era present en el llenguatge i en el to vital del moviment.

Un tercer català, Esteve Busquets Molas, seria decisiu —amb Pla i Daniel i Guillem Rovirosa— en aquella etapa del naixement de la GOAC. Busquets, antic redactor en cap de *Flama*, de la Federació de Joves Cristians de Catalunya, va ser el director de *Tú* fins a la seva desaparició forçada, el juny de 1952, en negar-se a passar per la censura del govern. Havia començat el desembre de 1946, amb una tirada de 7.500 exemplars. En ser prohibit, en tirava 43.000. Va ser un gran periodista i un gran cristià, Esteve Busquets, col·laborador, per cert, de *Catalunya Cristiana* en els últims anys de la seva vida, com molts lectors, sens dubte, recordaran.